

Bruxelles, 20 decembrie 2017
(OR. en)

15879/17

**Dosar interinstituțional:
2016/0379 (COD)**

**ENER 518
ENV 1079
CLIMA 353
COMPET 885
CONSOM 404
FISC 362
CODEC 2110**

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	15237/17
Nr. doc. Csie:	15135/1/16 ENER 418 ENV 758 CLIMA 169 COMPET 637 CONSOM 301 FISC 221 IA 131 CODEC 1809 REV1 + ADD 1 REV 1 + ADD 2 REV 1
Subiect:	Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind piața internă a energiei electrice (reformare)

La 18 decembrie 2017, Consiliul a examinat textul de compromis al Președinției, astfel cum figurează în anexă. Textul a fost modificat în timpul reuniunii Consiliului și, ulterior, s-a ajuns la o abordare generală.

Abordarea generală stabilește poziția provizorie a Consiliului cu privire la această propunere și constituie baza pregătirilor pentru negocierile cu Parlamentul European.

Completările rezultate în urma celor 3 revizuri (documentele 10681/2017, 10681/17 REV 1, 14625/17, 15237/17) față de propunerea Comisiei sunt indicate prin **caractere aldine**.

Textul nou adăugat în urma reuniunii Consiliului din 18 decembrie (documentul 15237/17) este indicat **cu caractere aldine subliniate**.

Toate părțile eliminate sunt indicate prin [].

2016/0379 (COD)

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

privind piața internă a energiei electrice

(reformare)

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 194 alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,

întrucât:

- (1) Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului¹ a fost modificat de mai multe ori și în mod substanțial. Din motive de claritate, ar trebui, cu ocazia noilor modificări, să se procedeze la reformarea regulamentului menționat.
- (2) Uniunea energetică urmărește să ofere consumatorilor casnici și industriali o alimentare cu energie **sigură**, securizată, durabilă, competitivă și la prețuri accesibile. În trecut, sistemul de energie electrică a fost dominat de monopoluri integrate pe verticală, adesea deținute de stat, cu centrale electrice nucleare sau cu combustibil fosil centralizate și de mari dimensiuni. Piața internă a energiei electrice, care a fost implementată treptat începând cu 1999, are drept obiectiv să ofere tuturor consumatorilor din Uniune, atât persoane fizice, cât și juridice, posibilități reale de alegere, precum și noi oportunități de afaceri și un comerț transfrontalier mai intens, pentru a asigura obținerea de progrese în materie de eficiență, prețuri competitive și îmbunătățirea calității serviciilor, precum și pentru a contribui la siguranța alimentării cu energie și la dezvoltarea durabilă. Piața internă a energiei electrice a stimulat concurența, mai ales la nivelul vânzărilor angro, și a intensificat comerțul transfrontalier. Aceasta rămâne fundamentul unei piețe eficiente a energiei.
- (3) Sistemul energetic al Europei traversează în prezent perioada cu cele mai profunde modificări din ultimele decenii, iar piața energiei electrice se află în centrul acestui proces de schimbare. [] **Această modificare creează și facilitează** noi oportunități și provocări pentru participanții la piață. În același timp, progresele tehnologice permit noi forme de participare a consumatorilor și de cooperare transfrontalieră.

¹ Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1228/2003 (JO L 211, 14.8.2009, p. 15).

- (3a) Prezentul regulament stabilește norme pentru a asigura funcționarea pieței interne a energiei, integrând totodată un număr limitat de cerințe legate de dezvoltarea de forme de energie din surse regenerabile și de politica de mediu, în special norme specifice pentru anumite instalații de producere de energie din surse regenerabile, cu privire la responsabilitatea de echilibrare, dispecerizare și redispecerizare, precum și un prag pentru emisiile de CO₂ pentru noua capacitate de generare, în cazul în care aceasta este supusă unui mecanism de asigurare a capacității.**
- (4) Intervențiile statului, deseori concepute într-o manieră necoordonată, au dus la o denaturare din ce în ce mai accentuată a pieței angro a energiei electrice, cu consecințe negative pentru investiții și pentru comerțul transfrontalier.
- (5) În trecut, consumatorii de energie electrică erau fără excepție pasivi, cumpărând adesea energie electrică la prețuri reglementate care nu aveau nicio legătură directă cu piața. În viitor, consumatorii trebuie să aibă posibilitatea de a participa activ pe piață, pe picior de egalitate cu alți participanți la piață. Pentru a integra ponderi tot mai mari de energie din surse regenerabile, viitorul sistem de energie electrică ar trebui să utilizeze toate sursele disponibile de flexibilitate, în special consumul dispecerizabil și stocarea. Acesta trebuie, de asemenea, să încurajeze eficiența energetică.
- (6) Pentru o mai mare integrare a pieței și pentru tranziția către o producție mai volatilă de energie electrică, sunt necesare eforturi sporite de coordonare a politicilor energetice naționale cu țările vecine și de utilizare a oportunităților oferite de comerțul transfrontalier cu energie electrică.
- (7) Au fost elaborate cadre de reglementare care permit comercializarea energiei electrice în întreaga Uniune. Elaborarea lor a fost susținută prin adoptarea mai multor coduri de rețea și a unor orientări/linii directoare pentru integrarea piețelor energiei electrice. Codurile de rețea și orientările/liniile directoare respective conțin dispoziții referitoare la normele specifice pieței, la exploatarea sistemului și la racordarea la rețea. Pentru a asigura transparența deplină și pentru a spori securitatea juridică, ar trebui adoptate, în conformitate cu procedura legislativă ordinară, și încorporate într-un act unic și principiile de bază în materie de funcționare a pieței și de alocare a capacității în intervalele de timp specifice pieței de echilibrare, pieței intrazilnice, pieței pentru ziua următoare și pieței la termen.

- (7a) Linia directoare privind echilibrarea stabilește, la articolul 13, un proces prin care operatorii de transport și de sistem pot delega unor terți, în totalitate sau parțial, orice atribuție care li se încredințează. Operatorii de transport și de sistem care delegă ar trebui să rămână responsabili de asigurarea conformității cu obligațiile prevăzute în prezentul regulament. De asemenea, statele membre ar trebui să poată alocă atribuții și obligații unor terți. Această alocare ar trebui să fie limitată la atribuțiile și obligațiile executate la nivel național (cum ar fi remedierea dezechilibrelor). Limitările impuse atribuirii nu ar trebui să conducă la modificări inutile ale regimurilor naționale existente. Cu toate acestea, operatorii de transport și de sistem ar trebui să rămână responsabili pentru atribuțiile care le-au fost încredințate în temeiul articolului 40 din [Directiva privind energia electrică reformată].**
- (7b) Linia directoare privind echilibrarea stabilește la articolele 18, 30 și 32 că metoda de stabilire a prețurilor pentru produsele standard și specifice de energie de echilibrare ar trebui să creeze stimulente pozitive pentru participanții la piață, pentru ca aceștia să mențină echilibrul sistemului din zona lor de preț de dezechilibru și/sau să contribuie la restabilirea acestuia și să reducă dezechilibrele sistemului și costurile pentru societate. Această abordare de stabilire a prețurilor ar trebui să vizeze o utilizare eficientă din punct de vedere economic a consumului dispecerizabil și a altor resurse de echilibrare care fac obiectul unor limite de siguranță în funcționare. Metoda de stabilire a prețurilor utilizată în cadrul achiziției de capacitate de echilibrare ar trebui să vizeze o utilizare eficientă din punct de vedere economic a consumului dispecerizabil și a altor resurse de echilibrare care fac obiectul unor limite de siguranță în funcționare.**
- (7c) Integrarea piețelor de echilibrare a energiei ar trebui să faciliteze funcționarea eficientă a pieței intrazilnice, pentru a le oferi participanților la piață posibilitatea de a se echilibra, cât mai aproape de timpul real, în funcție de orele de închidere a porții pentru energia de echilibrare, definite la articolul 24 din linia directoare privind echilibrarea. Numai dezechilibrele care rămân după închiderea pieței intrazilnice ar trebui echilibrate de către operatorii de transport și de sistem în cadrul pieței de echilibrare. Linia directoare privind echilibrarea prevede, la articolul 53, armonizarea perioadei de remediere a dezechilibrului la 15 minute în Europa. O astfel de armonizare ar trebui să sprijine tranzacționarea intrazilnică și să promoveze dezvoltarea unei serii de produse comerciale cu aceleași intervale de livrare.**

- (7d) Pentru a permite operatorilor de transport și de sistem să achiziționeze și să utilizeze capacitatea de echilibrare într-un mod eficient, economic și bazat pe piață, este necesar să se promoveze integrarea pieței. În această privință, linia directoare privind echilibrarea stabilește la titlul IV trei metodologii prin care operatorii de transport și de sistem pot să aloce capacitate interzonală pentru schimbul de capacitate de echilibrare și pentru utilizarea în comun a rezervelor, atunci când aceasta se bazează pe o analiză cost-beneficiu: procesul de co-optimizare, procesul de alocare bazată pe piață și alocarea bazată pe o analiză a eficienței economice. Procesul de alocare co-optimizată ar trebui realizat pentru ziua următoare, în timp ce procesul de alocare bazată pe piață ar putea fi realizat atunci când contractarea este efectuată cu cel mult o săptămână înainte de furnizarea capacității de echilibrare, iar alocarea bazată pe o analiză a eficienței economice, atunci când contractarea este realizată cu mai mult de o săptămână înainte de furnizarea capacității de echilibrare, cu condiția ca volumele alocate să fie limitate și ca o evaluare să fie efectuată în fiecare an. De îndată ce autoritățile de reglementare competente aprobă o metodologie privind procesul de alocare a capacității interzonale, metodologia respectivă ar putea fi aplicată mai repede de doi sau mai mulți operatori de transport și de sistem, pentru ca aceștia să câștige experiență și să faciliteze aplicarea de către mai mulți operatori de transport și de sistem în viitor. Totuși, aplicarea acestei metodologii, atunci când există, ar trebui să fie armonizată de toți operatorii de transport și de sistem pentru a încuraja integrarea pieței.**
- (7e) Linia directoare privind echilibrarea stabilește în titlul V că obiectivul general al remedierii dezechilibrelor este de a asigura că părțile responsabile pentru echilibru sprijină echilibrul sistemului într-un mod eficient și de a-i stimula pe participanții la piață să mențină echilibrul sistemului și/sau să contribuie la restabilirea acestuia. Pentru ca piețele de echilibrare și sistemul energetic global să devină adecvate pentru integrarea unor ponderi tot mai mari ale energiei din surse regenerabile, prețurile dezechilibrului ar trebui să reflecte valoarea în timp real a energiei.**

- (7f) Liniile directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor² stabilesc linii directoare detaliate privind alocarea capacităților interzonale și gestionarea congestiilor pe piețele pentru ziua următoare și piețele intrazilnice, inclusiv cerințele pentru stabilirea unor metodologii comune pentru a determina volumul capacităților disponibile simultan între zonele de ofertare, criteriile de evaluare a eficienței și un proces de revizuire pentru definirea zonelor de ofertare. Articolele 32 și 34 stabilesc normele de revizuire a configurațiilor zonelor de ofertare, articolele 41 și 54 stabilesc limite armonizate ale prețurilor de închidere maxime și minime pentru intervalele de timp pentru ziua următoare și intrazilnic, articolul 59 stabilește norme privind orele de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale, în timp ce articolul 74 din liniile directoare stabilește norme privind metodologia de partajare a costurilor pentru redispețerizare și comercializare în contrapartidă.**
- (7g) Orientarea privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung³ stabilește norme detaliate privind alocarea capacităților interzonale pe piețele la termen, privind stabilirea unei metodologii comune de stabilire a capacității interzonale pe termen lung, privind înființarea unei platforme unice la nivel european care să ofere alocarea drepturilor de transport pe termen lung și privind posibilitatea de a restitui drepturile de transport pe termen lung pentru alocările ulterioare pe piața pe termen lung sau de a transfera aceste drepturi între participanții la piață. Articolul 30 din orientare stabilește norme privind produsele de acoperire a riscului la termen.**

² Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor.

³ Regulamentul (UE) 2016/1719 al Comisiei din 26 septembrie 2016 de stabilire a unei orientări privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung.

- (7h) **Codul de rețea privind cerințele pentru instalațiile de generare⁴ instituie cerințele pentru racordarea la rețea a instalațiilor de producere a energiei electrice, respectiv a grupurilor generatoare sincrone, a modulelor de generare din componența unei centrale și a modulelor de generare *offshore*, în sistemul interconectat. În consecință, acesta contribuie la asigurarea unor condiții echitabile de concurență în cadrul pieței interne a energiei electrice, pentru a se asigura siguranța în funcționare și integrarea surselor de energie regenerabile și pentru a se facilita comerțul cu energie electrică la nivelul întregii Uniuni. Articolele 66 și 67 din codul de rețea stabilesc norme pentru tehnologiile emergente în producerea de energie electrică.**
- (8) Principiile-cheie ale pieței ar trebui să prevadă că prețurile energiei electrice se stabilesc pe baza cererii și a ofertei. Prețurile respective ar trebui să semnaleze când este nevoie de energie electrică, oferind stimulente bazate pe piață pentru investiții în surse de flexibilitate precum producerea flexibilă, interconectarea, consumul dispecerizabil sau stocarea.
- (9) **Deși** decarbonizarea sectorului energiei electrice, în cadrul căreia energia din surse regenerabile devine o parte majoră a pieței, **reprezintă unul dintre obiectivele uniunii energetice** [], este esențial ca piața să elimine obstacolele existente din calea comerțului transfrontalier și să încurajeze investițiile în infrastructura de sprijin, de exemplu, în producerea mai flexibilă, în interconectare, în consum dispecerizabil și în stocare. Pentru a veni în sprijinul acestei reorientări către o producere variabilă și distribuită și pentru a garanta că principiile pieței energiei vor sta la baza piețelor energiei electrice din Uniune din viitor, este esențial să se pună un accent reînnoit pe piețele pe termen scurt și pe stabilirea prețurilor pe baza principiului rarității.

⁴ Regulamentul (UE) 2016/631 al Comisiei din 14 aprilie 2016 de instituire a unui cod de rețea privind cerințele pentru racordarea la rețea a instalațiilor de generare.

- (10) Piețele pe termen scurt vor ameliora lichiditatea și concurența, permițând mai multor resurse să participe pe deplin la piață, în special celor care sunt mai flexibile. O stabilire eficace a prețurilor pe baza principiului rarității va încuraja participanții la piață să fie disponibili în momentul în care piața are cel mai mult nevoie și le garantează acestora că își pot recupera costurile pe piața angro. Prin urmare, este esențial să se asigure că sunt eliminate, pe cât posibil, plafoanele administrative și implicite ale prețurilor, pentru a permite prețurilor stabilite pe baza principiului rarității să poată crește până la valoarea pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică. Atunci când vor fi pe deplin integrate în structura pieței, piețele pe termen scurt și stabilirea prețurilor pe baza principiului rarității vor contribui la eliminarea altor măsuri, cum ar fi mecanismele de asigurare a capacității, pentru a garanta siguranța alimentării cu energie electrică. În același timp, stabilirea prețurilor pe baza principiului rarității fără plafonarea prețurilor pe piața angro nu ar trebui să afecteze posibilitatea consumatorilor finali, în special gospodăriile și IMM-urile, de a beneficia de prețuri fiabile și stabile.
- (11) **Sub rezerva normelor Uniunii privind ajutoarele de stat, în conformitate cu articolele 107, 108 și 109**, derogările de la principiile fundamentale ale pieței, cum ar fi responsabilitatea de echilibrare, dispecerizarea bazată pe piață sau [] redispecerizarea, reduc semnalele referitoare la flexibilitate și acționează ca bariere în calea dezvoltării unor soluții precum stocarea, consumul dispecerizabil sau agregarea. Deși sunt în continuare necesare derogări pentru a evita o sarcină administrativă inutilă pentru anumiți actori, în special gospodăriile și IMM-urile, derogările generale care vizează anumite tehnologii în ansamblul lor nu sunt în concordanță cu **obiectivul [] unui proces de decarbonizare eficient și bazat pe piață și**, prin urmare, ar trebui înlocuite de măsuri mai bine orientate.

- (12) Condiția preliminară pentru asigurarea unei concurențe reale pe piața internă a energiei electrice este perceperea unor tarife nediscriminatorii și transparente pentru utilizarea rețelei, inclusiv a liniilor de interconexiune din sistemul de transport. **Restricționările necoordonate ale capacităților liniilor de interconexiune limitează tot mai mult schimbul de energie electrică între statele membre și au devenit un obstacol serios în calea dezvoltării unei piețe interne funcționale a energiei electrice. Prin urmare, capacitatea disponibilă a [] liniilor de interconexiune ar trebui să fie stabilită la nivelul maxim, cu respectarea normelor de siguranță privind exploatarea sigură a rețelelor, inclusiv cu respectarea criteriului de securitate (n-1). Cu toate acestea, există unele limitări în ceea ce privește stabilirea nivelului de capacitate într-o rețea buclată. Nivelul fluxurilor neplanificate nu ar trebui să depășească nivelul previzibil într-o zonă de ofertare fără congestii structurale. În plus, ar putea apărea probleme previzibile pentru asigurarea securității rețelei, de exemplu, în caz de întreținere a rețelei. De asemenea, ar putea apărea probleme de securitate a rețelei, de la caz la caz. Impunerea unor limitări dincolo de acest nivel poate fi acceptată numai pe o perioadă limitată de tranziție, necesară pentru adaptarea [] situației fizice actuale a rețelelor pentru a utiliza capacitatea maximă a liniilor de interconexiune. Noul nivel de referință urmărit, și dacă este cazul, traiectoria liniară către acest nivel, ar trebui să asigure disponibilitatea unei cote minime din capacitatea liniilor de interconexiune pentru tranzacționare sau, respectiv, utilizarea acesteia la calculul capacităților. Fluxurile în buclă nu ar trebui să fie luate în considerare pentru a calcula capacitatea, decât în măsura în care ar exista fără congestie internă. Întrucât anumite limitări circumscrise în mod clar ale capacității interzonale se pot justifica, trebuie instituit un prag minim clar, prin care să se prevină utilizarea excesivă a posibilităților de derogare și să se ofere participanților la piață o valoare previzibilă a capacității. În cazul în care se utilizează o metodă bazată pe flux, acest prag ar trebui să determine cota minimă din capacitatea termică a unei linii de interconexiune care urmează să fie utilizată ca bază pentru calculul capacității coordonate în temeiul liniilor directe privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor.**

- (13) Este important să se evite denaturarea concurenței din cauza unor standarde de siguranță, de exploatare și de planificare diferite utilizate de operatorii de transport și de sistem din statele membre. De asemenea, participanții la piață ar trebui să beneficieze de transparență în ceea ce privește capacitățile de transfer disponibile și standardele de siguranță, de planificare și de exploatare care au efect asupra capacităților de transfer.
- (14) Pentru a orienta în mod eficient investițiile necesare, prețurile trebuie, de asemenea, să ofere semnale acolo unde nevoile în materie de energie electrică sunt cel mai ridicate. Într-un sistem de energie electrică zonal, pentru ca semnalele de localizare să fie corecte este necesară o determinare coerentă, obiectivă și fiabilă a zonelor de ofertare printr-un proces transparent. Pentru a asigura operarea și planificarea eficientă a rețelei de energie electrică din Uniune și pentru a transmite semnale eficiente de preț pentru noi capacități de generare, pentru consumul dispecerizabil sau pentru infrastructura de transport, zonele de ofertare ar trebui să reflecte congestia structurală. În special, capacitatea interzonală nu ar trebui redusă pentru a soluționa congestia internă.

(14a) Pentru a reflecta principiile divergente în ceea ce privește optimizarea zonelor de ofertare fără a pune în pericol piețele lichide și investițiile în rețele, ar trebui prevăzute două opțiuni pentru depășirea congestiilor. Statele membre pot alege între o divizare a zonei de ofertare și măsuri precum consolidarea și optimizarea rețelelor. Punctul de plecare pentru o astfel de decizie ar trebui să fie identificarea congestiilor structurale pe termen lung, fie de către operatorul de transport și de sistem dintr-un stat membru, fie prin revizuirea zonelor de ofertare. Statele membre ar trebui să încerce să găsească mai întâi o soluție comună cu privire la modul cel mai potrivit de abordare a congestiilor. În acest sens, statele membre ar putea adopta planuri de acțiune multinaționale sau naționale pentru a depăși congestiile. La finalul punerii în aplicare a acestui plan de acțiune, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a alege între o divizare sau o acoperire a congestiilor rămase prin intermediul unor măsuri de remediere pentru care suportă costurile. În acest din urmă caz, divizarea nu se realizează împotriva voinței lor, cu condiția atingerii nivelului de referință minim al capacității. Nivelul minim al capacității care ar trebui utilizat în calculul capacităților ar trebui să fie un procent din capacitatea unui element critic de rețea, respectând limitele de siguranță în funcționare în situații de urgență și ținând seama de marja de fiabilitate. Capacitatea elementelor critice de rețea nu ar trebui să ia în considerare congestiile interne sau fluxurile care ies sau intră în aceeași zonă de ofertare fără a fi programate. O decizie a Comisiei privind configurația zonelor de ofertare ar trebui să fie posibilă ca măsură de ultimă instanță și să modifice numai configurația zonelor de ofertare din acele state membre care au optat pentru o divizare sau care nu au atins nivelul de referință minim. Pentru statele membre care adoptă un plan de acțiune pentru depășirea congestiilor, ar trebui să se aplice o perioadă de deschidere progresivă a liniilor de interconexiune. În acest scop, statele membre ar trebui să convină asupra unei traiectorii liniare, al cărei punct de plecare să fie capacitatea alocată la această frontieră înainte de punerea în aplicare a planului de acțiune.

- (15) [] Integrarea eficientă a pieței impune eliminarea sistematică a obstacolelor din calea comerțului transfrontalier pentru a soluționa problema fragmentării pieței și pentru a permite consumatorilor de energie din Uniune să beneficieze pe deplin de avantajele oferite de piețele integrate ale energiei electrice și de concurență.
- (16) Prezentul regulament ar trebui să stabilească principiile fundamentale privind stabilirea tarifelor și alocarea capacităților, prevăzând, în același timp, adoptarea de orientări/linii directe care detaliază alte principii și metode importante, care să permită adaptarea rapidă la noile situații.
- (17) Gestionarea problemelor de congestie ar trebui să ofere semnale economice corecte operatorilor de transport și de sistem și participanților la piață și ar trebui să se bazeze pe mecanisme de piață.
- (18) În condițiile unei piețe deschise și competitive, operatorii de transport și de sistem ar trebui să primească o compensație pentru costurile generate de trecerea fluxurilor de energie electrică transfrontaliere prin rețelele lor, de la operatorii de transport și de sistem de la care provin fluxurile transfrontaliere și de la sistemele unde ajung în final aceste fluxuri.
- (19) Plățile și încasările care rezultă din compensațiile între operatorii de transport și de sistem ar trebui să fie luate în considerare la stabilirea tarifelor de rețea naționale.

- (20) Suma efectivă care trebuie plătită pentru accesul transfrontalier la sistem poate varia considerabil, în funcție de operatorii de transport și de sistem implicați și ca rezultat al diferențelor în ceea ce privește structura sistemelor tarifare aplicate în statele membre. Prin urmare, este necesar un anumit grad de armonizare, pentru a evita denaturarea schimburilor comerciale.
- (21) Ar trebui să existe norme privind utilizarea veniturilor provenite din procedurile de management al congestiilor, cu excepția cazului în care natura specifică a interconexiunii în cauză justifică o exceptare de la aceste norme.
- (22) Pentru a asigura condiții de concurență echitabile pentru toți participanții la piață, tarifele de rețea ar trebui să fie aplicate într-un mod care să nu discrimineze nici pozitiv, nici negativ între producerea conectată la nivelul de distribuție și producerea conectată la nivelul de transport. Acestea nu ar trebui să facă discriminări împotriva stocării energiei și nu ar trebui să descurajeze participarea la consumul dispecerizabil sau să reprezinte un obstacol pentru îmbunătățirea eficienței energetice.
- (23) Pentru a spori transparența și comparabilitatea în cadrul procesului de stabilire a tarifelor în cazul în care o armonizare obligatorie nu este considerată adecvată, Agenția Europeană pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei instituită prin [Regulamentul (CE) nr. 713/2009 reformat propus prin COM(2016) 863/2] (denumită în continuare „agenția”) ar trebui să emită [] **un raport asupra bunelor practici** privind metodologiile tarifare.
- (24) Pentru a asigura mai bine atingerea unui nivel optim de investiții în rețeaua transeuropeană și pentru a aborda provocarea reprezentată de situațiile în care nu pot fi construite proiecte de interconectare viabile din cauza lipsei prioritizării la nivel național, utilizarea veniturilor rezultate din managementul congestiilor ar trebui reanalizată și ar trebui să **contribuie** [] la garantarea disponibilității și menținerea sau sporirea capacităților de interconexiune.

- (25) În scopul asigurării unei gestionări optime a rețelei de transport a energiei electrice, precum și pentru a permite schimburile comerciale și furnizarea transfrontalieră de energie electrică în cadrul Uniunii, ar trebui înființată o rețea europeană a operatorilor de transport și de sistem de energie electrică, denumită în continuare „ENTSO pentru energie electrică”. Atribuțiile ENTSO pentru energie electrică ar trebui să fie îndeplinite în conformitate cu normele Uniunii în domeniul concurenței, care ar trebui să rămână aplicabile deciziilor acesteia. Atribuțiile ENTSO pentru energie electrică ar trebui să fie clar definite, iar metoda sa de lucru ar trebui să asigure eficiența, transparența și natura reprezentativă a ENTSO pentru energie electrică. Codurile de rețea pregătite de ENTSO pentru energie electrică nu sunt menite să înlocuiască codurile de rețea naționale necesare pentru aspecte fără caracter transfrontalier. Având în vedere faptul că un progres mai eficace poate fi realizat printr-o abordare la nivel regional, operatorii de transport și de sistem ar trebui să înființeze structuri regionale în cadrul structurii generale de cooperare, garantând, în același timp, faptul că rezultatele la nivel regional sunt compatibile cu codurile de rețea și cu planurile la nivelul Uniunii fără caracter obligatoriu de dezvoltare a rețelei pe zece ani. Statele membre ar trebui să promoveze cooperarea și să monitorizeze eficacitatea funcționării rețelei la nivel regional. Cooperarea la nivel regional ar trebui să fie compatibilă cu evoluția către o piață internă a energiei electrice competitive și eficiente.
- (26) ENTSO pentru energie electrică ar trebui să efectueze o evaluare solidă a adecvării resurselor la nivelul Uniunii pe termen mediu și lung, pentru a oferi o bază obiectivă de evaluare a preocupărilor în materie de adecvare. **Pentru a asigura această bază obiectivă pentru toate tipurile de mecanisme de asigurare a capacității, evaluarea adecvării resurselor reflectă în scenariile și sensibilitățile sale diversele tipuri de mecanisme de asigurare a capacității.** Preocupările legate de adecvarea resurselor abordate prin mecanismele de asigurare a capacității ar trebui să se bazeze pe o [] **evaluare bine coordonată a adecvării resurselor la nivel național și european.**

- (27) Evaluarea adecvării resurselor pe termen mediu și lung (în intervale cuprinse între următorii 10 ani și anul următor) prevăzută în prezentul regulament are un scop diferit față de perspectivele sezoniere (pe șase luni), astfel cum sunt prevăzute la articolul 9 din [Regulamentul privind pregătirea pentru riscuri propus prin COM(2016) 862]. Evaluările pe termen mediu și lung sunt în principal utilizate pentru a aprecia necesitatea unor mecanisme de asigurare a capacității, în timp ce perspectivele sezoniere sunt utilizate pentru a atenționa cu privire la riscurile care ar putea surveni în următoarele șase luni și care ar putea conduce la o deteriorare semnificativă a situației alimentării cu energie electrică. În plus, [] **coordonatorii regionali pentru siguranță** realizează, de asemenea, evaluări ale adecvării regionale, astfel cum sunt definite în legislația europeană privind exploatarea sistemelor de transport de energie electrică. Acestea sunt evaluări pe termen foarte scurt ale adecvării (în intervale cuprinse între săptămâna următoare și ziua următoare) utilizate în contextul exploatării sistemului.
- (28) Înainte de introducerea unor mecanisme de asigurare a capacității, statele membre ar trebui să evalueze denaturările în materie de reglementare care contribuie la preocupările asociate legate de adecvarea resurselor. Ele ar trebui să aibă obligația de a adopta măsuri de eliminare a denaturărilor identificate, inclusiv un calendar pentru punerea în aplicare a acestor măsuri. Ar trebui introduse mecanisme de asigurare a capacității numai pentru problemele [] care nu pot fi soluționate prin eliminarea denaturărilor respective.
- (29) Statele membre care intenționează să introducă mecanisme de asigurare a capacității ar trebui să stabilească obiective de adecvare a resurselor în urma unui proces transparent și verificabil. Statele membre ar trebui să aibă libertatea de a-și stabili nivelul dorit de siguranță a alimentării cu energie electrică.
- (30) Ar trebui să fie stabilite principiile de bază ale mecanismelor de asigurare a capacității. Mecanismele de asigurare a capacității care sunt deja în vigoare ar trebui să fie reevaluate în lumina acestor principii. În cazul în care evaluările adecvării resurselor realizate la nivel european **și la nivel național** relevă lipsa oricăror probleme privind adecvarea, nu ar trebui instituit niciun alt mecanism nou de asigurare a capacității și nu ar trebui asumate alte noi angajamente în temeiul mecanismelor deja existente. Aplicarea normelor privind controlul ajutoarelor de stat în temeiul articolelor 107-109 din TFUE trebuie respectată în permanență.

- (31) Ar trebui să se stabilească norme detaliate pentru facilitarea unei participări transfrontaliere eficace la mecanismele de asigurare a capacității, în afară de schemele de rezervă. Operatorii de transport și de sistem transfrontalieri ar trebui să acționeze ca facilitatori pentru producătorii interesați care doresc să participe la mecanismele de asigurare a capacității din alte state membre. Prin urmare, aceștia ar trebui să calculeze capacitățile până la care ar fi posibilă participarea transfrontalieră, să permită participarea și să verifice disponibilitățile existente. Autoritățile [] de reglementare ar trebui să asigure respectarea normelor transfrontaliere în statele membre.
- (32) Având în vedere diferențele dintre sistemele energetice naționale și limitările tehnice ale rețelelor de energie electrică existente, cea mai bună abordare pentru a realiza progrese în ceea ce privește integrarea piețelor va fi adesea la nivel regional. Prin urmare, cooperarea regională a operatorilor de transport și de sistem ar trebui consolidată. Pentru a asigura o cooperare eficientă, un nou cadru de reglementare ar trebui să prevadă o guvernanta regională și o supraveghere reglementară mai solidă, inclusiv prin consolidarea puterii de decizie a agenției în ceea ce privește aspectele transfrontaliere. De asemenea, ar putea fi necesară o mai strânsă cooperare între statele membre în situații de criză, pentru a spori siguranța alimentării cu energie electrică și pentru a limita denaturările pieței.
- (33) Coordonarea dintre operatorii de transport și de sistem la nivel regional a fost formalizată prin participarea obligatorie a operatorilor de transport și de sistem la coordonatorii regionali pentru siguranță, care ar trebui să fie dezvoltate suplimentar și [] să vină în sprijinul exploatării din ce în ce mai integrate a sistemelor de energie electrică pe întreg teritoriul Uniunii, asigurând funcționarea lor eficientă și sigură.
- (34) Aria geografică a [] **coordonatorilor regionali pentru siguranță** ar trebui să le permită să **contribuie** în mod eficient la coordonarea [] activităților operatorilor de transport și de sistem între regiuni [] și să **conducă la îmbunătățirea securității sistemului și a eficienței pieței. Coordonatorii regionali pentru siguranță ar trebui să aibă flexibilitatea de a-și îndeplini atribuțiile în regiune într-un mod cât mai bine adaptat la natura atribuțiilor specifice care le sunt încredințate.**

- (35) **Coordonatorii regionali pentru siguranță ar trebui să îndeplinească atribuții a** căror regionalizare aduce o valoare adăugată în comparație cu funcțiile îndeplinite la nivel național. **Atribuțiile coordonatorilor regionali pentru siguranță ar trebui să** cuprindă funcțiile îndeplinite de coordonatorii regionali pentru siguranță **în temeiul liniilor directe privind operarea sistemului**⁵, precum și funcții suplimentare care țin de exploatarea sistemului, de funcționarea pieței și de pregătirea pentru riscuri. **Atribuțiile îndeplinite de coordonatorii regionali pentru siguranță ar trebui să excludă exploatarea în timp real a sistemului de energie electrică.**
- (36) **Coordonatorii regionali pentru siguranță ar trebui, în primul rând, să acționeze în** interesul exploatării sistemului și al funcționării pieței din regiune, și nu în interesul unei entități unice. Prin urmare, **coordonatorilor regionali pentru siguranță ar trebui să li se acorde competențe necesare pentru a sprijini întreprinderea unor acțiuni de către operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului pentru anumite funcții, precum și un rol consultativ sporit pentru celelalte funcții.**
- (37) ENTSO pentru energie electrică ar trebui să se asigure că acțiunile **coordonatorilor regionali pentru siguranță** sunt coordonate dincolo de limitele regionale.
- (38) Pentru a spori eficiența rețelelor de distribuție a energiei electrice din Uniune și pentru a asigura o cooperare strânsă cu operatorii de transport și de sistem și cu ENTSO pentru energie electrică, ar trebui să se instituie o entitate europeană a operatorilor de sisteme de distribuție în cadrul Uniunii („entitatea OSD UE”). Atribuțiile OSD UE ar trebui să fie clar definite, iar metoda sa de lucru ar trebui să asigure eficiența, transparența și reprezentativitatea în rândul operatorilor de sisteme de distribuție din Uniune. Entitatea OSD UE ar trebui să coopereze îndeaproape cu ENTSO pentru energie electrică la elaborarea și, după caz, la punerea în aplicare a codurilor de rețea și ar trebui să ofere orientări privind integrarea, printre altele, a producerii distribuite și a stocării în rețelele de distribuție sau privind alte aspecte care se referă la gestionarea rețelelor de distribuție. **OSD UE ia, de asemenea, în considerare în mod adecvat particularitățile inerente ale sistemelor de transport conectate în aval cu sisteme de energie electrică de pe insule care nu sunt conectate cu alte sisteme de energie electrică prin linii de interconexiune.**

⁵ Regulamentul (UE) 2017/1485 al Comisiei din 2 august 2017 de stabilire a unei linii directe privind operarea sistemului de transport al energiei electrice (JO L 220, 25.8.2017, p. 1).

- (39) Este necesară o mai bună cooperare și coordonare între operatorii de transport și de sistem, pentru a crea coduri de rețea, în vederea asigurării și gestionării unui acces eficient și transparent la rețelele de transport transfrontaliere, precum și pentru a garanta o planificare coordonată și suficient orientată spre viitor și o evoluție tehnică satisfăcătoare a sistemului de transport în cadrul Uniunii, inclusiv crearea de capacități de interconexiune, acordând atenția cuvenită protecției mediului. Codurile de rețea ar trebui să fie conforme cu orientările-cadru care, prin natura lor, nu au caracter obligatoriu (orientări-cadru) și care sunt elaborate de agenție. Agenția ar trebui să aibă un rol în revizuirea, pe baza unor fapte concrete, a proiectelor de coduri de rețea, inclusiv în ceea ce privește conformitatea acestora cu orientările-cadru, și ar trebui să aibă posibilitatea de a le recomanda Comisiei spre adoptare. De asemenea, se consideră oportun ca agenția să evalueze modificările propuse pentru codurile de rețea și ar trebui ca aceasta să aibă posibilitatea de a le recomanda Comisiei spre adoptare. Operatorii de transport și de sistem ar trebui să își exploateze rețelele în conformitate cu aceste coduri de rețea.
- (40) Pentru a asigura funcționarea corespunzătoare a pieței interne a energiei electrice, ar trebui să se prevadă proceduri care să permită adoptarea de decizii și orientări/linii directe de către Comisie privind, printre altele, tarifele și alocarea capacităților, garantându-se, în același timp, implicarea autorităților de reglementare ale statelor membre în acest proces, dacă este cazul prin intermediul asociației lor europene. Autoritățile de reglementare, împreună cu alte autorități competente ale statelor membre, au un rol important, contribuind la funcționarea corespunzătoare a pieței interne a energiei electrice.
- (41) Toți participanții la piață prezintă un interes în activitatea care se așteaptă să fie desfășurată de ENTSO pentru energie electrică. Prin urmare, un proces eficace de consultare este esențial, iar structurile existente care au fost instituite în vederea facilitării și simplificării acestui proces, de exemplu, prin intermediul autorităților de reglementare naționale sau al agenției, ar trebui să joace un rol important.

- (42) În vederea asigurării unei transparențe sporite a întregii rețele de transport de energie electrică din Uniune, ENTSO pentru energie electrică ar trebui să elaboreze, să publice și să actualizeze periodic un plan neobligatoriu la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei pe zece ani (denumit în continuare „planul la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei”). Rețelele viabile pentru transportul de energie electrică și interconexiunile regionale necesare, relevante din punct de vedere comercial sau din perspectiva siguranței alimentării, ar trebui incluse în acest plan de dezvoltare a rețelei.
- (43) Experiența dobândită în procesul de elaborare și de adoptare a codurilor de rețea a arătat că este utilă raționalizarea procedurii de dezvoltare prin clarificarea faptului că agenția are dreptul să [] **aprobe** proiectele de coduri de rețea pentru energie electrică înainte de a le prezenta Comisiei.
- (44) Investițiile în noi infrastructuri majore ar trebui puternic promovate, asigurându-se, în același timp, funcționarea corectă a pieței interne a energiei electrice. În scopul sporirii efectului pozitiv pe care îl au interconexiunile de curent continuu exceptate asupra concurenței și asupra siguranței alimentării cu energie electrică, ar trebui să se testeze interesul prezentat de acestea pe piață în timpul etapei de planificare a proiectului și ar trebui să se adopte norme privind managementul congestiilor. În cazul unor interconexiuni de curent continuu situate pe teritoriul mai multor state membre, cererea de derogare ar trebui tratată, în ultimă instanță, de agenție pentru a se putea ține seama în mare măsură de implicațiile transfrontaliere și în scopul simplificării procedurilor administrative. În plus, având în vedere profilul excepțional de risc privind elaborarea acestor proiecte majore de infrastructură exceptate, ar trebui să fie posibilă acordarea, în mod temporar, pentru întreprinderile interesate de furnizare și de producere, a unei derogări de la aplicarea normelor privind separarea completă în ceea ce privește proiectele vizate. Derogările acordate în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1228/2003⁶ continuă să se aplice până la data planificată a expirării, stabilită în decizia de acordare a derogării.

⁶ Regulamentul (CE) nr. 1228/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2003 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică (JO L 176, 15.7.2003, p. 1).

- (45) În scopul sporirii încrederii în piață, participanții la piață ar trebui să se asigure că persoanele care adoptă un comportament abuziv pot fi supuse unor sancțiuni eficiente, proporționale și cu efect de descurajare. Autoritățile competente ar trebui abilitate să investigheze în mod efectiv alegațiile referitoare la abuzurile de piață. În acest scop este necesar ca autoritățile competente să aibă acces la datele care oferă informații cu privire la deciziile operaționale luate de întreprinderile de furnizare. Pe piața energiei electrice, cele mai multe dintre deciziile relevante sunt luate de către producători, care ar trebui să păstreze informațiile respective, într-un format ușor accesibil, la dispoziția autorităților competente pentru o perioadă de timp determinată. Autoritățile competente ar trebui, în plus, să monitorizeze periodic respectarea normelor de către operatorii de transport și de sistem. Micii producători, care nu au nicio posibilitate reală de a denatura concurența, ar trebui să fie scutiți de la această obligație.
- (46) Statele membre și autoritățile naționale competente ar trebui să prezinte Comisiei informațiile relevante. Comisia ar trebui să trateze aceste informații în mod confidențial. După caz, Comisia ar trebui să aibă posibilitatea de a solicita informațiile relevante direct de la întreprinderile în cauză, cu condiția informării autorităților naționale competente.
- (47) Este necesar ca statele membre să stabilească norme privind sancțiunile aplicabile în cazul încălcării dispozițiilor prezentului regulament și să asigure punerea în aplicare a acestor sancțiuni. Respectivul sancțiuni trebuie să fie eficiente, proporționale și cu efect de descurajare.
- (48) Statele membre, [] părțile contractante la Comunitatea Energiei **și alte țări terțe care aplică prezentul regulament sau fac parte din rețeaua sincronă Europa continentală** [] ar trebui să coopereze îndeaproape cu privire la toate chestiunile legate de dezvoltarea unei regiuni integrate de comercializare a energiei electrice și ar trebui să nu ia nicio măsură care pune în pericol integrarea în continuare a piețelor energiei electrice sau siguranța alimentării cu energie electrică a statelor membre și a părților contractante.

(49) **La momentul adoptării Regulamentului (CE) nr. 714/2009, la nivelul UE existau numai câteva norme privind piața internă a energiei electrice. De atunci, piața internă a UE a devenit mai complexă, ca urmare a schimbărilor fundamentale care afectează piețele, în special în ceea ce privește introducerea producției variabile de energie electrică din surse regenerabile. Prin urmare, codurile de rețea și orientările/liniile directoare au devenit deosebit de cuprinzătoare, abordând atât aspecte tehnice, cât și aspecte generale.** Pentru a garanta gradul minim de armonizare necesar pentru funcționarea eficientă a pieței, Comisiei ar trebui să îi fie [] **conferită** competența de a adopta și modifica acte de punere în aplicare în conformitate cu articolul 291 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în ceea ce privește **elemente neesențiale ale anumitor** domenii fundamentale pentru integrarea pieței. Acestea ar trebui să includă [] adoptarea și modificarea codurilor de rețea și a orientărilor/liniilor directoare, precum și aplicarea dispozițiilor de derogare pentru liniile de interconexiune noi. Este deosebit de important ca, în decursul lucrărilor sale pregătitoare, Comisia să organizeze consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți, și ca respectivele consultări să se desfășoare în conformitate cu principiile stabilite în Acordul interinstituțional privind o mai bună legiferare din 13 aprilie 2016⁷. În mod concret, pentru a asigura participarea egală la pregătirea actelor [] **de punere în aplicare**, Parlamentul European și Consiliul primesc toate documentele în același timp cu experții din statele membre, iar experții acestor instituții au acces sistematic la reuniunile grupurilor de experți ale Comisiei însărcinate cu elaborarea actelor [] **de punere în aplicare**.

(49a) **Competența Comisiei privind modificarea codurilor de rețea și a orientărilor/liniilor directoare este limitată până la 31 decembrie 2027. Această perioadă intermediară va acorda timp suficient Comisiei pentru a efectua o revizuire a codurilor de rețea și a orientărilor/liniilor directoare existente și, dacă este nevoie, pentru a propune acte legislative ale Uniunii.**

⁷ JO L 123, 12.5.2016, p. 1.

- (50) Deoarece obiectivul prezentului regulament, și anume oferirea unui cadru armonizat pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre și, prin urmare, poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii, Uniunea poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat la respectivul articol, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv.
- (51) Normele pieței ar trebui să faciliteze integrarea energiei electrice din surse regenerabile și să ofere stimulente pentru creșterea eficienței energetice.**
- (52) Din motive de coerență și de securitate juridică, nicio dispoziție din prezentul regulament nu ar trebui să împiedice aplicarea derogărilor care decurg din [articolul 66] din [Directiva privind energia electrică].**
- []
- []
- (53) În ceea ce privește piețele de echilibrare, pentru ca prețurile să fie stabilite în mod eficient și fără efecte de denaturare în cadrul achiziției de capacitate de echilibrare și energie de echilibrare este necesar ca prețul pentru energia de echilibrare să nu fie impus de capacitatea de echilibrare. Acest lucru nu aduce atingere sistemelor de dispecerizare care utilizează un proces integrat de planificare, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/XXXX al Comisiei [Echilibrare].**

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Capitolul I

Obiect, domeniu de aplicare și definiții

Articolul 1

Obiectul și domeniul de aplicare

Prezentul regulament are drept obiectiv:

- (a) construirea unui fundament pentru realizarea eficientă a obiectivelor uniunii energetice europene și, în special, a cadrului privind clima și energia pentru 2030⁸, permițând pieței să emită semnale pentru sporirea **siguranței alimentării cu energie electrică**, flexibilității, **dezvoltării durabile** și stimulării decarbonizării și a inovării;
- (b) stabilirea unor principii fundamentale pentru buna funcționare a piețelor integrate ale energiei electrice, care să asigure accesul nediscriminatoriu la piață al tuturor furnizorilor de resurse și consumatorilor de energie electrică, să abilitizeze consumatorii, să permită consumul dispecerizabil și eficiența energetică, să faciliteze agregarea cererii și a ofertei distribuite [] și să permită integrarea pieței și remunerarea în funcție de piață a energiei electrice produse din surse regenerabile [];

⁸ COM/2014/015 final.

- (c) stabilirea de norme echitabile pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică, pentru a îmbunătăți concurența pe piața internă a energiei electrice, luând în considerare caracteristicile specifice ale piețelor naționale și regionale. Acest lucru include instituirea unui mecanism de compensare pentru fluxurile transfrontaliere de energie electrică și stabilirea de principii armonizate privind tarifele pentru transportul transfrontalier și alocarea capacităților de interconexiune disponibile între sistemele de transport naționale;
- (d) facilitarea realizării unei piețe angro funcționale și transparente, cu un nivel ridicat al siguranței alimentării cu energie electrică. Prezentul regulament prevede mecanisme de armonizare a normelor pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică.

Articolul 2

Definiții

1. În sensul prezentului regulament, se aplică definițiile de la articolul 2 din Directiva [Directiva 2009/72/CE reformată propusă prin COM(2016) 864/2], de la articolul 2 din Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului⁹, de la articolul 2 din Regulamentul (UE) nr. 543/2013 al Comisiei¹⁰ și de la articolul 2 din [directiva reformată privind energia din surse regenerabile] [...].

⁹ Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie (JO L 326, 8.12.2011, p. 1).

¹⁰ Regulamentul (UE) nr. 543/2013 al Comisiei din 14 iunie 2013 privind transmiterea și publicarea datelor pe piețele energiei electrice și de modificare a anexei I la Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 163, 15.6.2013, p. 1).

2. În plus, se aplică următoarele definiții:
- (a) „autorități de reglementare” înseamnă autoritățile de reglementare prevăzute la articolul 57 alineatul (1) din [Directiva 2009/72/CE reformată propusă prin COM(2016) 864/2];
 - (b) „flux transfrontalier” înseamnă un flux fizic de energie electrică într-o rețea de transport a unui stat membru, care rezultă din impactul activității producătorilor și/sau a clienților din afara aceluiași stat membru asupra rețelei sale de transport;
 - (c) „congestie” înseamnă o situație în care nu pot fi acceptate toate solicitările participanților la piață de a face tranzacții comerciale **între zone din rețea []**, deoarece acestea ar afecta semnificativ fluxurile fizice pe elemente de rețea care nu pot face față fluxurilor respective;
 - (d) „linie de interconexiune nouă” înseamnă o linie de interconexiune care nu era finalizată la 4 august 2003;
 - (e) „congestie structurală” înseamnă o congestie în sistemul de transport **care poate fi definită fără ambiguitate**, este previzibilă, este stabilă geografic de-a lungul timpului și reapare frecvent în condiții normale de funcționare a sistemului de energie electrică;
 - (f) „operator al pieței” înseamnă o entitate care furnizează un serviciu prin care ofertele de vânzare de energie electrică sunt corelate cu ofertele de cumpărare de energie electrică;
 - (g) „operator al pieței energiei electrice desemnat” sau „OPEED” înseamnă un operator al pieței desemnat de autoritatea competentă să îndeplinească atribuții referitoare la cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare sau a piețelor intrazilnice;
 - (h) „valoarea pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică” înseamnă o estimare în EUR/MWh a prețului maxim al energiei electrice pe care clienții sunt dispuși să îl plătească pentru evitarea unei întreruperi a alimentării cu energie electrică;

- (i) „echilibrare” înseamnă toate acțiunile și procesele, în toate intervalele de timp, prin care operatorii de transport și de sistem asigură, în mod constant, atât menținerea frecvenței sistemului în limitele de stabilitate predefinite, cât și conformitatea cu volumul rezervelor necesare cu privire la calitatea cerută;
- (j) „energie de echilibrare” înseamnă energia utilizată de operatorii de transport și de sistem pentru echilibrare;
- (k) „furnizor de servicii de echilibrare” înseamnă un participant la piață care furnizează operatorilor de transport și de sistem fie energie de echilibrare, fie capacitate de echilibrare sau atât energie de echilibrare, cât și capacitate de echilibrare;
- (l) „capacitate de echilibrare” înseamnă un volum de capacitate pe care un furnizor de servicii de echilibrare a convenit îl păstreze și în privința căruia furnizorul de servicii de echilibrare a convenit să prezinte oferte pentru un volum corespunzător de energie de echilibrare operatorului de transport și de sistem pe durata contractului;
- (m) „parte responsabilă pentru echilibru” înseamnă un participant la piață sau reprezentantul desemnat al acestuia care deține responsabilitatea pentru dezechilibrele sale pe piața energiei electrice;
- (n) „perioadă de remediere a unui dezechilibru” înseamnă perioada de timp pentru care se calculează dezechilibrul părților responsabile pentru echilibru;
- (o) „preț de dezechilibru” înseamnă prețul, fie pozitiv, fie zero, fie negativ, în fiecare perioadă de remediere a unui dezechilibru pentru un dezechilibru în orice direcție;
- (p) „zonă a prețului de dezechilibru” înseamnă zona în care se calculează un preț de dezechilibru;
- (q) „proces de precalificare” înseamnă procesul de verificare a respectării de către un furnizor de capacitate de echilibrare a cerințelor stabilite de operatorii de transport și de sistem;
- (r) „capacitate de rezervă” înseamnă volumul rezervelor pentru asigurarea stabilității frecvenței, al rezervelor pentru restabilirea frecvenței sau al rezervelor de înlocuire care trebuie să fie pus la dispoziția operatorului de transport și de sistem;

- (s) „dispecerizare prioritară” înseamnă, **în cadrul modelului de autodispecerizare**, dispecerizarea centralelor electrice pe baza unor criterii diferite de ordinea economică a ofertelor și, în cadrul [] **modelului** de dispecerizare centralizată, diferite **și de** constrângerile rețelei, acordând prioritate dispecerizării anumitor tehnologii de producere;
- (t) „regiune de calcul al capacităților” înseamnă zona geografică în care se aplică calculul coordonat al capacităților;
- (u) „mecanism de asigurare a capacității” înseamnă o [] măsură administrativă **sau o măsură de piață** pentru a se asigura atingerea nivelului dorit de **adecvare a resurselor** [] prin remunerarea resurselor pentru disponibilitatea acestora, fără a include măsuri referitoare la servicii auxiliare **și managementul congestiilor** [];
- []
- (w) „cogenerare de înaltă eficiență” înseamnă cogenerarea care îndeplinește criteriile prevăzute în anexa II la Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului¹¹;
- (x) „proiect demonstrativ” înseamnă un proiect care demonstrează că o tehnologie este o premieră în Uniune și reprezintă o inovație semnificativă care depășește cu mult stadiul actual al tehnologiei.
- (y) **„participant la piață” înseamnă o persoană fizică sau juridică, care produce, cumpără sau vinde energie electrică, servicii de consum dispecerizabil sau de stocare, inclusiv prin plasarea de ordine de tranzacționare pe una sau mai multe piețe de energie electrică, inclusiv pe piețele de echilibrare a energiei.**

¹¹ Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE (JO L 315, 14.11.2012, p. 1).

- (z) **„redispecerizare”** înseamnă o măsură, inclusiv de restricționare, activată de unul sau mai mulți operatori de sistem prin modificarea tiparului de producție și/sau de sarcină pentru a schimba fluxurile fizice din sistemul de transport și a soluționa o congestie fizică.
- (aa) **„comercializarea în contrapartidă”** înseamnă un schimb interzonal, inițiat de operatorii de sistem între două [] zone de ofertare pentru a soluționa cazurile de congestie fizică.
- (bb) **„instalație de producere a energiei electrice”** înseamnă o instalație care convertește energia primară în energie electrică și care este compusă dintr-unul sau mai multe module de generare a energiei electrice conectate la o rețea [].
- (cc) **„model de dispecerizare centralizată”** înseamnă un model de programare și de dispecerizare prin care programele de producere și de consum, precum și dispecerizarea instalațiilor de producere a energiei electrice și a locurilor de consum, cu referire la instalațiile dispecerizabile, sunt determinate de un OTS în cadrul procesului integrat de planificare.
- (dd) **„produs de echilibrare standard”** înseamnă un produs de echilibrare armonizat, definit de toți OTS pentru schimbul de servicii de echilibrare, astfel cum se prevede în [] linia directoare privind echilibrarea adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009.
- (ee) **„produs de echilibrare specific”** înseamnă un produs diferit de un produs standard, pentru care cerințele sunt stabilite în [] linia directoare privind echilibrarea adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009.
- (ff) **„operator delegat”** înseamnă o entitate căreia i-au fost delegate obligații sau atribuții specifice încredințate operatorului de transport și de sistem sau operatorului pieței energiei electrice desemnat în temeiul prezentului regulament sau al oricărui alt regulament, directivă, cod de rețea sau orientare/linie directoare de către respectivul operator de transport și de sistem sau operator al pieței energiei electrice desemnat sau căreia acestea i-au fost alocate de către un stat membru sau o autoritate [] de reglementare.

Capitolul II

Norme generale pentru piața energiei electrice

Articolul 3

Principiile de funcționare a piețelor energiei electrice

- (1) Statele membre, autoritățile de reglementare naționale, operatorii de transport și de sistem, operatorii de sisteme de distribuție [] operatorii pieței **și operatorii delegați** se asigură că piețele energiei electrice funcționează în conformitate cu următoarele principii:
- (a) prețurile se formează în funcție de cerere și ofertă;
 - (b) se evită acțiunile care împiedică stabilirea prețurilor în funcție de cerere și ofertă sau care descurajează dezvoltarea unei produceri mai flexibile, a producerii cu emisii scăzute de dioxid de carbon sau a unei cereri mai flexibile;
 - (c) clienții sunt în măsură să beneficieze de oportunitățile de pe piață și de creșterea concurenței pe piețele cu amănuntul;
 - (d) participarea la piață a consumatorilor și a întreprinderilor mici este posibilă prin agregarea producerii de la mai multe instalații de producere sau a consumului de la mai multe locuri de consum pentru a face oferte comune pe piața energiei electrice și pentru a fi exploatate în comun în sistemul de energie electrică, sub rezerva respectării normelor în materie de concurență prevăzute de tratatul UE;
 - (e) normele pieței [] **însoțesc** decarbonizarea economiei, **de exemplu** prin facilitarea integrării energiei electrice din surse regenerabile de energie și prin oferirea de stimulente pentru eficiența energetică;

- (f) normele pieței oferă stimulente adecvate pentru investiții în producere, în stocare, în eficiență energetică și în consum dispecerizabil, pentru a răspunde nevoilor pieței și pentru a garanta astfel siguranța alimentării cu energie electrică;
- (g) se evită obstacolele din calea fluxurilor transfrontaliere de energie electrică **între zone de ofertare sau state membre** și a tranzacțiilor transfrontaliere pe piețele energiei electrice și piețele serviciilor conexe;
- (h) normele pieței asigură cooperarea regională acolo unde aceasta ar fi eficace;
- (i) producerea, stocarea și cererea **în condiții de siguranță și durabilitate** participă la piață în condiții de egalitate, **în conformitate cu cerințele prevăzute în legislația UE**;
- (j) toți producătorii sunt responsabili în mod direct sau indirect de vânzarea energiei electrice pe care o produc;
-
- (l) normele pieței permit dispecerizarea eficientă a activelor de producere și a consumului dispecerizabil;
- (m) normele pieței permit intrarea și ieșirea întreprinderilor producătoare de energie electrică și a întreprinderilor furnizoare de energie electrică pe baza evaluării proprii a viabilității economice și financiare a operațiunilor lor;
- (n) **pentru a** permite **protecția** participanților la piață împotriva riscurilor de volatilitate a prețurilor pe baza pieței, și **pentru a reduce** incertitudinea referitoare la randamentul viitor al investițiilor, **oportunitățile de acoperire a riscurilor pe termen lung** sunt tranzacționabile la bursă într-un mod transparent, **iar contractele de furnizare pe termen lung sunt negociabile pe piețele extrabursiere**, sub rezerva respectării normelor în materie de concurență prevăzute de tratatul UE.
- (o) **participanții la piață au dreptul de a obține accesul la rețelele de transport și distribuție, în condiții obiective, transparente și nediscriminatorii.**

Articolul 4

Responsabilitatea [] pentru echilibru

- (1) Toți participanții la piață [] sunt responsabili [] pentru dezechilibrele cauzate de ei în sistem []. **În acest scop, participanții la piață []** fie sunt părți responsabile pentru echilibru, fie își deleagă **prin contract** responsabilitatea unei părți responsabile pentru echilibru la alegerea lor. **În conformitate cu linia directoare privind echilibrarea adoptată în temeiul articolelor 17 și 18 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009, fiecare parte responsabilă pentru echilibru poartă răspunderea financiară pentru dezechilibrele sale și depune eforturi pentru a fi echilibrată sau pentru a contribui la echilibrarea sistemului electroenergetic.**
- (2) Statele membre pot să prevadă [] **derogări de la [] responsabilitatea de echilibrare numai în următoarele cazuri:**
- (a) pentru proiecte demonstrative **pentru tehnologii emergente, astfel cum sunt definite la articolele 66 și 67 din Regulamentul (UE) 2016/631¹²;**
 - (b) **pentru instalații de producere a energiei electrice** care utilizează surse regenerabile de energie sau cogenerare de înaltă eficiență, cu o capacitate instalată **totală** de producere a energiei electrice mai mică de [] **250 kW;**
 - (c) și, **fără a aduce atingere contractelor încheiate înainte de [data intrării în vigoare a actului legislativ]**, pentru instalațiile care beneficiază de sprijin aprobat de Comisie în conformitate cu normele Uniunii în materie de ajutoare de stat în temeiul articolelor 107-109 din TFUE și puse în funcțiune înainte de [OP: data intrării în vigoare]. Statele membre pot, [] **fără a aduce atingere articolelor 107 și 108 din TFUE**, să stimuleze participanții la piață care beneficiază integral sau parțial de o derogare de la responsabilitatea de echilibrare să își asume integral responsabilitatea de echilibrare. []

¹² **Regulamentul (UE) 2016/631 al Comisiei din 14 aprilie 2016 de instituire a unui cod de rețea privind cerințele pentru racordarea la rețea a instalațiilor de generare (JO L 112, 27.4.2016, p. 1).**

- (2a) **Atunci când decide să acorde o derogare în conformitate cu articolul 4 alineatul (2), un stat membru trebuie să se asigure că responsabilitățile financiare pentru dezechilibre sunt îndeplinite de către o altă parte.**
- (3) Pentru **instalațiile de producere a energiei electrice puse în funcțiune după** 1 ianuarie 2026, alineatul (2) litera (b) se aplică numai în cazul surselor regenerabile de energie sau al cogenerării de înaltă eficiență și care au o capacitate instalată **totală** de producere a energiei electrice mai mică [] **150 kW. Statele membre pot aplica un prag inferior.**

Articolul 5

Piața de echilibrare

[]

- (2) Piețele de echilibrare, **inclusiv procesele de precalificare**, sunt organizate în așa fel încât:
- (a) să se asigure în mod eficace nediscriminarea participanților la piață, ținând seama de diferitele **necesități tehnice ale sistemului de energie electrică, de o definire transparentă și neutră din punct de vedere tehnologic a serviciilor și de achiziționarea acestora printr-o procedură publică transparentă, bazată pe piață []**,
 - (b) să se asigure **accesul pentru toți participanții la piață precalificați, fie individual, fie prin agregare;**
 - (c) să se respecte **necesitatea de a integra atât ponderi din ce în ce mai mari de producere variabilă, cât și creșterea răspunsului părții de consum și apariția unor noi tehnologii.**

[]

- (4) Piețele de echilibrare asigură siguranța în exploatare, permițând, în același timp, utilizarea la maximum și alocarea eficientă a capacității interzonale de la un interval de timp la altul în conformitate cu articolul 15.
- (5) Pentru produse de echilibrare standard și specifice, decontarea energiei de echilibrare se bazează pe stabilirea prețurilor marginale, de tip „pay-as-cleared”, fără a aduce atingere liniei directoare privind echilibrarea adoptate în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009. Participanților la piață li se permite să liciteze cât mai aproape posibil de timpul real, iar ora de închidere a porții pentru energia de echilibrare nu va preceda ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale stabilite în conformitate cu articolul 59 din Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei¹³. Operatorul de transport și de sistem care aplică un model de dispecerizare centralizată poate defini norme suplimentare în conformitate cu linia directoare privind echilibrarea adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009.
- (5a) Prețul energiei de echilibrare nu este predeterminat în cadrul unui contract privind furnizarea de capacitate de echilibrare. Pentru anumite produse de echilibrare poate fi aplicată o derogare, în conformitate cu linia directoare privind echilibrarea adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009. Procesele de achiziție sunt transparente, respectând în același timp confidențialitatea în conformitate cu articolul 40 alineatul (4) din [Directiva privind energia electrică reformată].

¹³ Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor (JO L 197, 25.7.2015, p. 24).

- (6) Dezechilibrele se decontează la un preț care reflectă valoarea energiei în timp real și se calculează în conformitate cu linia directoare privind echilibrarea adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009.
- (6a) Zona prețului de dezechilibru este egală cu o zonă de ofertare, cu excepția cazului în care se aplică un model de dispecerizare centralizată și în conformitate cu linia directoare privind echilibrarea adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009. Zona de dezechilibru este egală cu zona de programare, exceptând cazul unui model de dispecerizare centralizată, în cadrul căruia zona de dezechilibru poate face parte dintr-o zonă de programare în conformitate cu linia directoare privind echilibrarea adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009.
- (7) Dimensionarea capacității de rezervă se realizează de către operatorii de transport și de sistem în conformitate cu linia directoare privind operarea sistemului adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 și poate fi facilitată la nivel regional.
- (8) Achizițiile de capacitate de echilibrare se realizează de către operatorii de transport și de sistem și sunt facilitate la nivel regional în conformitate cu linia directoare privind echilibrarea adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009. Achizițiile de capacitate de echilibrare se bazează pe piață și sunt organizate în așa fel încât să fie nediscriminatorii pentru participanții la piață în procesul de precalificare, în mod individual sau prin agregare, în conformitate cu articolul 40 alineatul (4) din [Directiva privind energia electrică reformată].

- (9) Achiziționarea capacității de echilibrare ascendente și a capacității de echilibrare descendente se efectuează separat, [] în conformitate cu [] linia directoare privind echilibrarea adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009. În măsura posibilului și cel puțin pentru minimum 40 % din produsele standard [] utilizate pentru capacitatea de echilibrare, contractarea de capacitate de echilibrare se efectuează pentru o perioadă de cel mult o zi înainte de furnizarea capacității de echilibrare, iar perioada de contractare are o durată de maximum o zi. Contractarea părții rămase din capacitatea de echilibrare se efectuează pentru o perioadă de cel mult o lună înainte de furnizarea capacității de echilibrare, iar perioada de contractare a părții rămase de capacitate de echilibrare are o durată de maximum o lună.
- (9a) La cererea operatorului de transport și de sistem, autoritatea [] de reglementare poate [] prelungi perioada de contractare a părții rămase de capacitate de echilibrare menționate la alineatul (9) pentru [] o perioadă maximă de [] douăsprezece luni, cu condiția ca o astfel de decizie să fie limitată în timp, iar efectele pozitive în ceea ce privește reducerea costurilor pentru consumatori să depășească efectele negative asupra pieței []. Cererea include:
- (a) indicarea perioadei de timp pe parcursul căreia ar urma să se aplice derogarea;
 - (b) indicarea volumului capacității de echilibrare [] pentru care ar urma să se aplice derogarea;
 - (c) analiza impactului acestei derogări asupra participării resurselor de echilibrare și
 - (d) justificarea derogării, prin care să se demonstreze că această derogare ar conduce la costuri mai mici pentru consumatori [].

- (10) Operatorii de transport și de sistem publică, **cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de 30 de minute după** [] momentul corespunzător în timp real, informațiile privind **echilibrul actual al sistemului** [] în cadrul zonelor lor [] de **programare** și privind **prețurile estimate** [] ale energiei de echilibrare. **În măsura în care responsabilitatea pentru furnizarea acestor informații a fost atribuită sau delegată unor terțe părți, în conformitate cu** [] **linia directoare privind echilibrarea adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009, aceste părți vor fi responsabile pentru îndeplinirea cerințelor prevăzute de prezentul articol.**

Articolul 6

Piețele pentru ziua următoare și intrazilnice

- (1) Operatorii de transport și de sistem și operatorii pieței energiei electrice desemnați organizează în comun gestionarea piețelor integrate pentru ziua următoare și intrazilnice pe baza cuplării piețelor, astfel cum este prevăzut în Regulamentul (UE) 2015/1222. Operatorii de transport și de sistem și operatorii pieței energiei electrice desemnați cooperează la nivelul Uniunii sau, dacă este necesar, la nivel regional, cu scopul de a maximiza eficiența și eficacitatea tranzacționării pentru ziua următoare și intrazilnice a energiei electrice în Uniune. Această obligație de cooperare nu aduce atingere aplicării prevederilor legislației în materie de concurență a Uniunii. În exercitarea funcțiilor pe care le dețin în materie de comercializare a energiei electrice, operatorii de transport și de sistem și operatorii pieței **energiei electrice** desemnați fac obiectul supravegherii reglementare de către autoritățile de reglementare și de către agenție în temeiul articolului 59 din [Directiva 2009/72/CE reformată propusă prin COM(2016) 864/2] și al articolelor 4 și 9 din [Regulamentul (CE) nr. 713/2009 reformat propus prin COM(2016) 863/2].

- (2) Piețele pentru ziua următoare și intrazilnice:
- (a) sunt organizate în așa fel încât să fie nediscriminatorii;
 - (b) maximizează capacitatea **tuturor** participanților la piață de a [] **își gestiona** dezechilibrele;
 - (c) maximizează posibilitățile **tuturor** participanților la piață de a participa la comerțul [] **interzonal** cât mai aproape posibil de timpul real în toate zonele de ofertare;
 - (d) oferă prețuri care să reflecte principiile fundamentale ale pieței, **inclusiv valoarea energiei în timp real**, și pe care participanții la piață să se poată baza atunci când contractează produse de acoperire a riscurilor pe termen mai lung;
 - (e) asigură siguranța în exploatare, permițând, în același timp, utilizarea la maximum a capacității de transport;
 - (f) sunt transparente, respectând în același timp confidențialitatea **și asigurând caracterul anonim al tranzacționării și**
- []
- (h) nu fac nicio distincție între tranzacțiile realizate în interiorul unei zone de ofertare și cele realizate între zone de ofertare.

[]

Articolul 7

Tranzacționarea pe piețele pentru ziua următoare și intrazilnice

- (1) Operatorii pieței **energiei electrice desemnați** permit participanților la piață să tranzacționeze energie cât mai aproape posibil de timpul real și cel puțin până la ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale stabilite în conformitate cu **liniile directe privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor adoptate în temeiul articolului 18 din Regulamentul (UE) nr. 714/2009.**
- (2) Operatorii pieței energiei **electrice desemnați** oferă participanților la piață posibilitatea de a tranzacționa energie în intervale de timp cel puțin la fel de scurte ca perioada de remediere a unui dezechilibru, atât pe piețele pentru ziua următoare, cât și pe cele intrazilnice **în conformitate cu linia directoare privind echilibrarea adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul (UE) nr. 714/2009.**
- (3) Operatorii pieței energiei **electrice desemnați** furnizează produse pentru tranzacționare pe piețele pentru ziua următoare și intrazilnice care să fie de dimensiuni suficient de mici, dimensiunea ofertei minime fiind de 1 megawatt , pentru a permite participarea eficace a răspunsului părții de consum, a stocării energiei și a surselor regenerabile de energie la scară mică **în conformitate cu metodologiile elaborate în liniile directe privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor adoptate în temeiul articolului 18 din Regulamentul (UE) nr. 714/2009.**
- (4) Până la 1 ianuarie 2021, perioada de remediere a unui dezechilibru este de 15 minute în toate zonele **de programare, cu excepția cazului în care autoritățile de reglementare au acordat o derogare sau o excepție în conformitate cu linia directoare privind echilibrarea adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009.**

Articolul 8

Piețele la termen

- (1) În conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/1719, operatorii de transport și de sistem emit drepturi de transport pe termen lung sau pun în aplicare măsuri echivalente pentru a permite participanților la piață, [] **inclusiv** proprietarilor de instalații de producere care utilizează surse regenerabile de energie, să își acopere riscurile în materie de preț dincolo de granițele zonelor de ofertare, **cu excepția cazului în care o evaluare a pieței la termen efectuată de către autoritățile de reglementare competente cu privire la granițele zonelor de ofertare indică suficiente oportunități de acoperire a riscurilor în zonele de ofertare vizate în conformitate cu [] orientarea privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul nr. 714/2009.**
- (2) Drepturile de transport pe termen lung se alocă în mod transparent și nediscriminatoriu, pe baza pieței, prin intermediul unei platforme unice de alocare **în conformitate cu dispozițiile [] orientărilor privind alocarea capacităților pe termen lung adoptate pe baza articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009.** []
- (3) Sub rezerva respectării normelor în materie de concurență prevăzute în tratat, operatorii pieței sunt liberi să dezvolte produse de acoperire a riscurilor la termen, inclusiv pe termen lung, pentru a oferi participanților la piață, [] **inclusiv** proprietarilor de instalații de producere care utilizează surse regenerabile de energie, posibilitățile adecvate de acoperire a riscurilor financiare rezultate din fluctuațiile prețurilor. Statele membre nu limitează astfel de activități de acoperire a riscurilor la tranzacțiile din interiorul unui stat membru sau al unei zone de ofertare.

[] Limitele tehnice pentru ofertare

- (1) **Prețurile cu ridicata ale energiei electrice și prețurile energiei de echilibrare, inclusiv prețurile de ofertare și cele de închidere, nu sunt supuse la o limită minimă sau maximă. Acest lucru nu aduce atingere limitelor tehnice de preț care pot fi aplicate în intervalul de echilibrare în conformitate cu [] linia directoare privind echilibrarea adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 și în intervalele de timp pentru ziua următoare și intrazilnic, astfel cum figurează în alineatul următor. []**
- (2) [] Operatorii pieței de energie electrică desemnați pot aplica limite **armonizate** ale prețurilor de închidere maxime **și minime** pentru intervalele de timp pentru ziua următoare și intrazilnic în conformitate cu [] liniile directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor adoptate în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009. Aceste limite iau în considerare valoarea maximă a pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică. Operatorii pieței desemnați pun în aplicare un mecanism transparent pentru ajustarea automată a limitelor tehnice pentru ofertare în timp util în cazul în care se [] preconizează atingerea limitelor stabilite []. Limitele superioare ajustate rămân aplicabile până când sunt necesare creșteri suplimentare în cadrul acestui mecanism.
- (3) Operatorii de transport și de sistem nu iau niciun fel de măsuri cu scopul de a modifica prețurile cu ridicata. []
- (4) **Autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente desemnate de statele membre identifică politicile și măsurile aplicate pe teritoriul lor care ar putea contribui în mod indirect la restricționarea stabilirii prețurilor cu ridicata, inclusiv limitarea ofertelor legate de activarea energiei de echilibrare, mecanismele de asigurare a capacității, măsurile luate de către operatorii de transport și de sistem, măsurile care urmăresc să conteste rezultatele de pe piață sau să prevină abuzul de poziție dominantă sau zonele de ofertare ineficient definite.**

- (5) În cazul în care o **autoritate națională de reglementare sau o altă autoritate competentă desemnată de** un stat membru a identificat o politică sau o măsură care ar putea contribui la restricționarea stabilirii prețurilor, aceasta ia toate măsurile adecvate pentru eliminarea sau, dacă nu este posibil, pentru atenuarea impactului asupra comportamentului de ofertare. Statele membre furnizează Comisiei un raport până la [OP: șase luni de la data intrării în vigoare], care descrie în detaliu măsurile și acțiunile pe care le-au întreprins sau intenționează să le întreprindă.

Articolul 10

Valoarea pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică

- (1) Până la [OP: un an de la data intrării în vigoare], **în cazul în care acest lucru este necesar pentru stabilirea unui standard de fiabilitate, în conformitate cu articolul 20, autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente desemnate** fiecărui stat membru stabilesc o estimare unică a valorii pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică („Value of Lost Load”, VoLL) pentru teritoriul statului membru care le-a desemnat []. Estimarea respectivă [] se pune la dispoziția publicului. **Autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente desemnate de** fiecare stat membru pot stabili câte o estimare [] per zonă de ofertare dacă teritoriul statului membru care le-a desemnat include mai multe zone de ofertare. **În cazul în care o zonă de ofertare este compusă din teritorii aparținând mai multor state membre, statele membre în cauză stabilesc o singură VoLL pentru respectiva zonă de ofertare.** La stabilirea VoLL, **autoritățile naționale de reglementare sau alte autorități competente desemnate de** statele membre aplică metodologia dezvoltată în temeiul articolului 19 alineatul (5).
- (2) Statele membre își actualizează estimarea cel puțin o dată la cinci ani **sau atunci când se constată o modificare semnificativă.**

Articolul 11

Dispecerizarea producerii și a consumului dispecerizabil

- (1) Dispecerizarea instalațiilor de producere de energie electrică și a consumului dispecerizabil este nediscriminatorie, **transparentă și, cu excepția cazului în care se prevede altfel la articolul 11 alineatele (2)-(4), se bazează pe piață.** []
- (2) [] **Fără a aduce atingere [] articolelor 107-109 din TFUE, statele membre pot să prevadă că energia electrică produsă [] prin utilizarea unor surse regenerabile de energie sau a cogenerării de înaltă eficiență provenite de la [] instalații de producere a energiei electrice mici sau de la instalații de producere a energiei electrice care utilizează tehnologii emergente, face obiectul unei dispecerizări prioritare, după cum urmează:**
- (a) [] **instalațiile de producere a energiei electrice care utilizează surse regenerabile de energie sau cogenerare de înaltă eficiență, cu o capacitate instalată de producere a energiei electrice mai mică de [] 250 kW sau**
- (b) **proiecte demonstrative pentru tehnologii [] emergente, astfel cum sunt definite [] în codul de rețea privind cerințele aplicabile instalațiilor de generare adoptat pe baza articolului 6 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009.**

[]

[alineatul (3) se mută parțial la alineatul (3a) de mai jos]

- (3a) **Pentru instalațiile de producere a energiei electrice puse în funcțiune de la 1 ianuarie 2026, alineatul (2) litera (a) se aplică numai în cazul instalațiilor de producere a energiei electrice [] care utilizează surse regenerabile de energie sau cogenerare de înaltă eficiență și care au o capacitate instalată de producere a energiei electrice mai mică de [] 150 kW []. Statele membre pot aplica un prag inferior.**

- (4) **[] Fără a aduce atingere contractelor încheiate înainte de [data intrării în vigoare a actului legislativ], instalațiile de producere a energiei electrice** care utilizează surse regenerabile de energie sau cogenerare de înaltă eficiență, care au fost puse în funcțiune înainte de [OP: data intrării în vigoare] și care, la momentul punerii în funcțiune, făceau obiectul dispecerizării prioritare în temeiul articolului 15 alineatul (5) din Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului sau în temeiul articolului 16 alineatul (2) din Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului¹⁴, **fac [] în continuare obiectul** dispecerizării prioritare. Dispecerizarea prioritară nu se mai aplică de la data la care **instalația [] de producere a energiei electrice** suferă modificări semnificative, așa cum este cazul cel puțin în situația în care este necesară încheierea unui nou contract de racordare sau capacitatea de producere crește.
- (5) Dispecerizarea prioritară nu pune în pericol exploatarea în siguranță a sistemului de energie electrică, nu este utilizată ca justificare pentru restricționarea capacităților transfrontaliere dincolo de ceea ce este prevăzut la articolul 14 și se bazează pe criterii transparente și nediscriminatorii.

¹⁴ Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE (JO L 140, 5.6.2009, p. 16).

Articolul 12

Redispecerizarea []

- (1) Redispecerizarea producerii și redispecerizarea consumului dispecerizabil se bazează pe criterii obiective, transparente și nediscriminatorii. **Acestea sunt deschise tuturor tehnologiilor de producere, stocării și consumului dispecerizabil, inclusiv operatorilor situați în alte state membre, cu excepția cazului în care acest lucru nu este fezabil din punct de vedere tehnic.**
- (2) Resursele [] redispecerizate sunt selectate dintre instalațiile de producere, **de stocare** sau locurile de consum al energiei electrice [] utilizând mecanisme de piață și sunt compensate financiar. [] **Ofertele de energie de echilibrare utilizate pentru redispecerizare [] nu [] prețul energiei de echilibrare [] în conformitate cu [] linia directoare privind echilibrarea adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009.**

[alineatul (2) se mută parțial la alineatul (2a) de mai jos]

- (2a) **Fără a aduce atingere [] articolelor 107-109 din TFUE []** redispecerizarea producerii sau redispecerizarea consumului dispecerizabil care nu se bazează pe piață **poate [] fi utilizată numai [] în următoarele condiții:**
- (a) nu este disponibilă nicio alternativă bazată pe piață;
 - (b) [] au fost utilizate toate resursele disponibile bazate pe piață sau
 - (c) [] numărul instalațiilor de producere sau al locurilor de consum al energiei electrice disponibile în zona în care sunt situate instalații de producere sau locuri de consum adecvate pentru furnizarea serviciului respectiv este prea mic pentru a asigura o concurență efectivă. []

- (d) **situația actuală a rețelei conduce la congestie în mod periodic și previzibil, astfel încât redispecerizarea bazată pe piață ar duce la prezentarea periodică de oferte strategice, care ar crește nivelul congestiei interne; iar statul membru în cauză a adoptat un plan de acțiune pentru a aborda această congestie sau se asigură că nivelul minim al capacității pentru comerțul interzonal este [] în conformitate cu articolul 14 alineatul (7).**
- (3) Operatorii de sistem responsabili transmit autorității de reglementare competente, cel puțin o dată pe an, informații cu privire la [] redispecerizarea descendentă a **instalației de producere a energiei electrice []** care utilizează surse regenerabile de energie sau cogenerare de înaltă eficiență [].
- (4) Sub rezerva cerințelor referitoare la menținerea fiabilității și a siguranței rețelei electrice, pe baza unor criterii transparente și nediscriminatorii definite de autoritățile naționale competente, operatorii de transport și de sistem și operatorii de sisteme de distribuție:
- (a) garantează capacitatea rețelelor de transport și de distribuție de a transporta energie electrică produsă din surse regenerabile sau prin cogenerare de înaltă eficiență cu un grad minim posibil de [] redispecerizare. Acest lucru nu îi împiedică să ia în calcul la planificarea rețelei un grad limitat de [] redispecerizare, atunci când se dovedește a fi mai eficient din punct de vedere economic și, [] **cu excepția unor dispoziții contrare prevăzute de un stat membru în care energia electrică din instalațiile de producere care utilizează surse regenerabile de energie sau cogenerarea cu randament ridicat reprezintă mai mult de 50 % din consumul anual final brut de energie electrică, nu depășește 5 % din [] energia electrică produsă anual în instalații care utilizează surse regenerabile de energie [] și care sunt direct conectate la rețeaua lor respectivă;**
- (b) iau măsuri operaționale adecvate legate de rețelele electrice și de piață pentru a reduce la minimum [] redispecerizarea descendentă a energiei electrice produse din surse regenerabile sau prin cogenerare de înaltă eficiență.

(5) În cazul în care se utilizează redispecerizare descendentă [] care nu se bazează pe piață, se aplică următoarele principii:

(a) [] **instalațiile de producere a energiei electrice** care utilizează surse regenerabile de energie fac obiectul redispecerizării descendente [] numai dacă nu există alte alternative sau numai dacă alte soluții ar conduce la costuri disproporționate sau la riscuri **severe** în ceea ce privește siguranța rețelei;

(b) **energia electrică produsă în [] cadrul unui proces** care utilizează cogenerare de înaltă eficiență poate face obiectul redispecerizării descendente [] numai dacă, în afară de [] redispecerizarea descendentă [] **a instalațiilor de producere a energiei electrice** care utilizează surse regenerabile de energie, nu există alte alternative sau numai dacă alte soluții ar conduce la costuri disproporționate sau la riscuri **severe** în ceea ce privește siguranța rețelei;

[]

(d) redispecerizarea descendentă [] în temeiul literelor (a) [] și (b) [] este justificată temeinic și transparent. Justificarea se include în raportul prevăzut la alineatul (3).

(6) În cazul în care se face uz de [] redispecerizare care nu se bazează pe piață, aceasta face obiectul unei compensații financiare plătite de către operatorul de sistem care solicită [] redispecerizarea **către operatorul []** instalației de producere a energiei electrice sau al locului de consum care a făcut obiectul redispecerizării [], **cu excepția cazului în care producătorii acceptă [] un contract de racordare în temeiul căruia furnizarea energiei nu este garantată în mod ferm**. Compensația financiară este cel puțin egală cu cea mai ridicată dintre valorile următoarelor elemente **sau cu o combinație a acestora, în cazul în care aplicarea unuia dintre elemente ar duce la o compensație nejustificat de mică sau nejustificat de mare**:

- (a) costurile de exploatare suplimentare cauzate de redispecerizare, cum ar fi costuri suplimentare cu combustibilul în cazul redispecerizării ascendente, furnizarea de căldură de rezervă în cazul redispecerizării descendente sau al restricționării **instalațiilor de producere a energiei electrice** care utilizează cogenerarea de înaltă eficiență;
- (b) Veniturile nete din vânzarea de energie electrică pe piața pentru ziua următoare pe care instalația de producere sau locul de consum le-ar fi generat în absența solicitării de redispecerizare. În cazul în care se acordă sprijin financiar pentru instalațiile de producere sau locurile de consum pe baza volumului de energie electrică produs sau consumat, sprijinul financiar pierdut se consideră parte a veniturilor nete.

Capitolul III

Accesul la rețea și managementul congestiilor

SECȚIUNEA 1

ALOCAREA CAPACITĂȚII

Articolul 13

Măsuri de combatere a congestiei și definirea zonelor de ofertare

- (1) **Statele membre iau toate măsurile corespunzătoare pentru [] abordarea congestiilor.** Granițele zonelor de ofertare se bazează pe congestiile structurale pe termen lung din rețeaua de transport []. **Zonele de ofertare nu conțin astfel de congestii structurale, cu excepția cazului în care acestea nu au un impact asupra zonelor de ofertare învecinate sau impactul acestora este atenuat prin intermediul unor măsuri de remediere și acestea nu conduc la reduceri ale capacității comerciale interzonale.** Configurația zonelor de ofertare din Uniune este concepută în așa fel încât să se maximizeze eficiența economică, precum și **pentru a se maximiza oportunitățile de tranzacționare transfrontalieră, [], cu respectarea corespunzătoare a dispozițiilor articolului 14.**

[]

[]

[]

- (3) Pentru a se asigura o **configurare** [] optimă [] a zonelor de ofertare, se efectuează o revizuire a zonelor de ofertare. Această revizuire **identifică toate congestiile structurale** și include analiza [] a **diverse** configurații ale zonelor de ofertare în mod coordonat, cu implicarea părților interesate afectate din toate statele membre [] **relevante**, urmând procesul în conformitate cu [] **liniile directe privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor adoptate în temeiul articolului 18 din Regulamentul (UE) nr. 714/2009**. [] **Toți operatorii de transport și de sistem relevanți** [] prezintă **autorităților naționale de reglementare relevante o propunere spre aprobare. Autoritățile naționale de reglementare relevante ajung la o decizie unanimă privind propunerea în termen de [3 luni]. În cazul în care acestea nu ajung la un acord în acest interval de timp, Agenția [] decide referitor la metodologia și ipotezele care vor fi utilizate în procesul de revizuire a zonelor de ofertare, precum și configurațiile alternative ale zonelor de ofertare avute în vedere. Metodologia se bazează pe congestiile structurale care nu se preconizează a fi depășite în următorii cinci ani, de exemplu luând în considerare în mod corespunzător progresele tangibile înregistrate în privința proiectelor de dezvoltare a infrastructurii, a căror realizare se estimează a avea loc în următorii cinci ani.**
- (3a) **Indiferent de rezultatele concrete ale proiectelor de dezvoltare a infrastructurii, articolul 14 se aplică la calculul capacității disponibile pentru schimburile interzonale. În cazul în care se pune în aplicare un plan de acțiune în temeiul alineatului (4a), pragul menționat la articolul 14 alineatul (7[]) se atinge cel târziu la [] sfârșitul anului 2025.** []

- (4) Operatorii de transport și de sistem care participă la revizuirea zonelor de ofertare prezintă o propunere **comună statelor membre relevante sau autorităților competente desemnate din statele membre relevante** [*cel târziu în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentului regulament, JO: a se introduce data exactă*]. În prezentul articol, statele membre relevante [] înseamnă acele state membre care participă la revizuirea [] configurației zonelor de ofertare și cele aflate în aceeași regiune de calcul al capacităților [] în conformitate cu [] liniile directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor adoptate în temeiul articolului 18 din Regulamentul (UE) nr. 714/2009.

[]

- (4a) În cazul în care unul sau mai mulți operatori [] de transport și de sistem au identificat o congestie structurală sau în cazul în care în urma revizuirii zonelor de ofertare se recomandă o modificare a zonelor de ofertare din unul sau mai multe state membre, statele membre în cauză au posibilitatea de a defini, în cooperare cu operatorii lor de transport și de sistem, în termen de 6 luni, planuri de acțiune naționale sau multinaționale. Aceste planuri de acțiune conțin un calendar concret pentru adoptarea de măsuri pentru a reduce congestiile structurale identificate în termen de [*cel mult 4*] ani de la intrarea în vigoare a prezentului regulament, JO: a se introduce data exactă], inclusiv, de exemplu, accelerarea dezvoltării rețelei, o utilizare mai eficientă a infrastructurii existente, o revizuire a practicilor curente de operare a sistemului, o mai bună coordonare a operării sistemului cu operatorii de transport și de sistem relevanți învecinați, revizuirea regulamentului în ceea ce privește măsurile de remediere și barierele din calea unei mai mari flexibilități și a măsurilor naționale în domeniul politicii energetice prin care se schimbă locul de producție și cel de consum.

(4b) Statul membru care implementează planurile de acțiune [] în temeiul alineatului (4a) se [] asigură că, fără a aduce atingere derogărilor prevăzute la articolul 14 alineatele (7a) și (7b), nivelul capacității alocate prevăzut la articolul 14 alineatul (7) atinge nivelul minim al capacității alocate în ultimul an al planului de acțiune și, în niciun caz mai târziu de [] sfârșitul anului 2025. Statele membre realizează [] capacitatea menționată la prezentul alineat prin intermediul unei traiectorii liniare. Această traiectorie liniară și punctul de pornire al acestei traiectorii, care este fie capacitatea alocată la această frontieră în anul dinainte de punerea în aplicare a planului de acțiune sau media din ultimii trei ani înainte de planul de acțiune, oricare este mai mare, sunt convenite cu statele membre din aceeași regiune de calcul al capacităților. Pentru perioada în care un stat membru pune în aplicare un plan de acțiune, [] statul membru se asigură că capacitatea disponibilizată pentru comerțul interzonal pentru a fi în conformitate cu alineatul (7) este cel puțin egală cu valorile traiectoriei, inclusiv prin utilizarea măsurilor de remediere în regiunea de calcul al capacităților, însă deciziile autorităților de reglementare menționate la alineatele (7a) și (7b) nu se aplică pentru acest stat membru. [] Costurile măsurilor de remediere necesare pentru a urma traiectoria sau pentru a disponibiliza capacitate interzonală la frontierele vizate de planul de acțiune sunt suportate de către statul membru sau statele membre care pun în aplicare planul de acțiune.

- (4c) **Cu șase luni înainte de data expirării planului de acțiune, statele membre [] decid dacă să își divizeze zona de ofertare pentru a aborda congestiile rămase sau dacă să abordeze congestiile interne rămase prin intermediul unor măsuri de remediere ale căror costuri urmează a fi acoperite de acestea. În fiecare an pe parcursul punerii în aplicare a planului de acțiune și în termen de șase luni de la expirarea planului de acțiune, operatorii de transport și de sistem care participă la revizuirea zonelor de ofertare evaluează capacitatea interzonală disponibilă, calculată în conformitate cu metodologia menționată la articolul 14 alineatul (7) pentru ultimele 12 luni și stabilesc, în cadrul unui raport dacă capacitatea de tranzacționare transfrontalieră a atins nivelul [] minim descris la articolul 14 alineatul (7). În cazul în care s-a identificat o congestie structurală în temeiul alineatului (4a), dar nu s-a definit niciun plan de acțiune în termen de 6 luni, operatorii de transport și de sistem relevanți, în termen de douăsprezece luni de la identificarea unei congestii structurale, evaluează capacitatea interzonală disponibilă, calculată în conformitate cu metodologia prevăzută la articolul 14 alineatul (7) pentru perioada corespunzătoare ultimelor 12 luni și stabilesc într-un raport dacă capacitatea comercială interzonală a atins nivelul minim descris la articolul 14 alineatul (7). [] Evaluările din prezentul alineat se repetă continuu la fiecare 24 de luni și acoperă perioada ultimelor 24 de luni.**
- (4d) **Pentru acele state membre pentru care evaluarea efectuată conform alineatului (4c) demonstrează că un operator de transport și de sistem nu a respectat nivelul descris la articolul 14 alineatul (7) sau pentru acele state membre care au optat pentru o divizare a zonei de ofertare, statele membre relevante iau o decizie în unanimitate în termen de 6 luni de la primirea raportului menționat la alineatul (4c) cu privire la menținerea sau modificarea configurației zonei de ofertare. Alte state membre pot transmite observații statelor membre relevante, care ar trebui să ia în considerare observațiile în momentul luării deciziei. Decizia se motivează și se notifică Comisiei și agenției.**

- (4e) *(ex 4a)* În cazul în care nu reușesc să ajungă la o decizie unanimă în intervalul de timp permis, [] statele membre relevante notifică acest lucru imediat Comisiei. Comisia poate face propuneri suplimentare și poate invita statele membre relevante [] spre consultare cu scopul promovării unei soluții echilibrate în termen de trei luni. [] Ca o măsură de ultimă instanță, Comisia, după consultarea cu Agenția și cu părțile interesate relevante, adoptă o decizie cu privire la modificarea sau menținerea configurației zonelor de ofertare în și între acele state membre care fac obiectul deciziei în conformitate cu alineatul (4d), [] în termen de șase luni de la [] primirea acestei notificări.
- (4f) În cazul în care în urma uneia dintre reevaluările consecutive menționate la alineatul (4c) reiese că un operator de transport și de sistem nu a respectat dispozițiile de la articolul 14 alineatul (7c), [] se aplică procedura de la alineatele (4d) și (4e).
- (5) Decizia menționată la alineatul (4d) sau (4e) se bazează pe raportul de identificare a congestiei structurale sau pe rezultatele revizuirii zonelor de ofertare și pe propunerea operatorilor de transport și de sistem, astfel cum se menționează la alineatul (4a) și pe raportul menționat la alineatul (4c) în ceea ce privește menținerea sau modificarea sa []. Decizia este justificată, în special în ceea ce privește eventualele abateri de la rezultatele revizuirii zonelor de ofertare și ține seama de pozițiile și angajamentele [] statelor membre în cauză și de observațiile transmise de alte state membre.
- (6) În cazul în care se lansează alte revizuiți ale zonelor de ofertare în temeiul [] liniilor directe privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor adoptate în temeiul articolului 18 din Regulamentul (UE) 714/2009, se urmează procedura descrisă la [] prezentul articol [].

[]

- (8) Orice decizie adoptată în conformitate cu prezentul articol precizează data de punere în aplicare a unei modificări. Data de punere în aplicare pune în balanță necesitatea promptitudinii și considerațiile de ordin practic, inclusiv tranzacțiile la termen cu energie electrică și nu survine mai devreme de 12 luni de la data publicării deciziei, cu excepția cazului în care se convine altfel împreună cu statele membre relevante. Decizia poate defini dispoziții tranzitorii adecvate .

Articolul 14

Principii generale de alocare a capacității și de management al congestiilor

- (1) Problemele de congestie a rețelelor sunt abordate prin soluții nediscriminatorii, bazate pe mecanismele pieței, care să ofere semnale economice eficiente participanților la piață și operatorilor de transport și de sistem implicați. Problemele de congestie a rețelei se soluționează cu ajutorul unor metode care nu se bazează pe tranzacții, și anume metode care nu implică o selecție între contractele diferiților participanți la piață. Atunci când ia măsuri operaționale pentru a se asigura că sistemul său de transport rămâne în starea normală, operatorul de transport și de sistem ține seama de efectul măsurilor respective asupra zonelor de control învecinate și coordonează aceste măsuri cu alți operatori de transport și de sistem afectați, astfel cum se prevede în liniile directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor adoptate în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) 714/2009.
- (2) Procedurile de restricționare a tranzacțiilor se folosesc numai în situații de urgență în care operatorul de transport și de sistem trebuie să acționeze rapid și în care nu sunt posibile redispecerizarea sau schimburile în contrapartidă. Orice procedură de acest tip se aplică în mod nediscriminatoriu. Cu excepția situațiilor de forță majoră, participanții la piață cărora li s-a alocat capacitate primesc compensație pentru orice restricționare.

(2a) Operatorii de transport și de sistem pot decide să nu pună în aplicare acțiunile coordonate emise de coordonatorul regional pentru siguranță din regiunea de exploatare a sistemului sau însuși coordonatorul regional pentru siguranță poate reduce capacitățile calculate în calculul coordonat al capacităților în acțiunile lor coordonate în cazul în care rezultatul calculului coordonat al capacităților efectuat în conformitate cu liniile directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor și cu alineatele (3) și (7) ar duce la o încălcare a limitelor de siguranță în funcționare definite de către operatorul de transport și de sistem în conformitate cu linia directoare privind operarea sistemului adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul 714/2009, de exemplu în cazul în care potențialul de redispecerizare din regiunea de calcul al capacităților este insuficient. Această abatere se justifică în mod corespunzător de către operatorii de transport și de sistem relevanți. Operatorii de transport și de sistem relevanți informează coordonatorii regionali pentru siguranță și autoritățile naționale de reglementare din regiunea de calcul al capacităților cu privire la această abatere fără întârzieri nejustificate, în conformitate cu articolul 38 alineatul (2a) din prezentul regulament. O dată pe an, coordonatorul regional pentru siguranță raportează autorităților naționale de reglementare relevante și Agenției abaterile în temeiul prezentului alineat și evaluează incidentele și analizează, după caz, modul în care se pot evita astfel de abateri în viitor. În cazul în care ajunge la concluzia că nu s-au îndeplinit condițiile prealabile pentru o abatere în temeiul prezentului alineat sau acestea sunt de natură structurală, Agenția prezintă un aviz autorității de reglementare relevante și Comisiei. Autoritatea de reglementare adoptă măsurile adecvate împotriva operatorilor de transport și de sistem în cazul în care condițiile prealabile pentru o abatere în temeiul prezentului alineat nu au fost îndeplinite. []

- (3) **Cu excepția cazului în care se prevede altfel la alineatele (7), (7a), (7b) (7d) și [] (2a), participanții la piață dispun de nivelul maxim al capacității interconexiunilor și/sau a rețelelor de transport care sunt afectate de [] capacitatea transfrontalieră, cu respectarea normelor de siguranță pentru exploatarea fiabilă a rețelei. [] Comercializarea în contrapartidă și redispecerizarea, inclusiv redispecerizarea transfrontalieră, se utilizează pentru a optimiza capacitățile disponibile [] iar pentru a permite acest lucru se aplică un proces coordonat și nediscriminatoriu pentru măsuri de remediere transfrontaliere, după punerea în aplicare a metodologiei de partajare a costurilor pentru redispecerizare și comercializare în conformitate cu [] liniile directe privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor adoptate în temeiul articolului 18 din Regulamentul (UE) 714/2009 [].**
- (4) Capacitatea se alocă doar prin licitații explicite de capacitate sau prin licitații implicite, care includ atât capacitate, cât și energie. Ambele metode pot coexista pentru aceeași interconexiune. Pentru tranzacțiile intrazilnice se utilizează tranzacționarea continuă, care poate fi suplimentată prin licitații.
- (5) **În caz de congestie, sunt declarate câștigătoare ofertele cu cea mai mare valoare valabile pentru capacitatea rețelei, indiferent că sunt formulate implicit sau explicit și care oferă cea mai mare valoare pentru capacitatea de transport (limitată) într-un interval de timp dat. Cu excepția cazului noilor linii de interconexiune care beneficiază de o derogare în temeiul articolului 7 din Regulamentul (CE) nr. 1228/2003, al articolului 17 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 sau al articolului 59, nu se permite stabilirea unor prețuri de rezervă în metodele de alocare a capacității.**
- (6) Capacitatea poate fi tranzacționată liber pe piața secundară, cu condiția ca operatorul de transport și de sistem să fie informat cu suficient timp înainte. Atunci când un operator de transport și de sistem refuză un schimb (o tranzacție) secundar(ă), acest fapt este comunicat și explicat în mod clar și transparent de către respectivul operator de transport și de sistem tuturor participanților la piață și notificat autorității de reglementare.

- (7) Operatorii de transport și de sistem [] nu limitează volumul capacității de interconexiune care urmează a fi pusă la dispoziția [] participanților la piață pentru a soluționa o congestie în interiorul propriei lor **zone de ofertare [] sau ca modalitate de a gestiona fluxurile care ies dintr-o zonă de ofertare și reintră în aceasta fără a fi programate, cu excepția cazului în care se prevede altfel la alineatele (7a) sau (7b).**

Fără a se aduce atingere aplicării derogărilor în temeiul alineatelor (7a) și (7b), prezentul alineat se consideră a fi respectat în cazul în care se ating următoarele niveluri minime de capacitate disponibilă pentru comerțul interzonal, care se calculează în conformitate cu liniile directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor adoptate în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) 714/2009, ținând seama de criteriul N-1:

- (i) pentru frontierele care folosesc o abordare bazată pe capacitatea netă de transport coordonată, 75 % din capacitatea netă de transport în conformitate cu liniile directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor adoptate în temeiul articolului 18 din Regulamentul 714/2009;**
- (ii) pentru frontierele care folosesc o metodă bazată pe flux, 75 % din marja disponibilă rămasă pentru elementele critice de rețea interne și transfrontaliere puse la dispoziție pentru fluxuri transfrontaliere în conformitate cu liniile directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor adoptate în temeiul articolului 18 din Regulamentul 714/2009.**

Derogările în temeiul alineatului (7a) nu conduc la o valoare sub acest prag.

- (7a) Pe baza unei propuneri din partea tuturor operatorilor de transport și de sistem dintr-o regiune de calcul al capacităților, prin derogare de la alineatul (7), autoritățile naționale de reglementare relevante aprobă nivelul capacității interzonale disponibile totale la fiecare frontieră de zonă de ofertare care se utilizează în metodologia de calcul al capacităților, pentru a ține seama de fluxurile interzonale neprogramate, în măsura previzibilului, fără congestii structurale într-o zonă de ofertare.

[alineatul (7) se mută parțial la alineatul (7b) de mai jos]

- (7b) La cererea operatorilor de transport și de sistem **dintr-o regiune de calcul a capacităților**, autoritățile de reglementare relevante pot acorda **pentru motive previzibile**, în cazul în care este necesară pentru menținerea siguranței în exploatare, o derogare de la **alineatul (7), alta decât cele prevăzute la alineatul (7a), de exemplu, în cazul măsurilor de întreținere a rețelei.** O astfel de derogare, care nu poate fi legată de restricționarea capacităților deja alocate în conformitate cu alineatul (5), este limitată **pentru durate de un an sau până la maximum doi ani cu o diminuare semnificativă a derogării în fiecare an**, este limitată strict la ceea ce este necesar și evită discriminarea între schimburile interne și interzonale. Justificarea și motivele care stau la baza derogării se publică. În cazul în care se acordă o derogare, operatorii de transport și de sistem relevanți elaborează și publică o metodologie și proiecte care să ofere o soluție pe termen lung la problema pe care vizează să o remedieze derogarea. Derogarea expiră în momentul în care este atins termenul-limită sau odată ce soluția identificată este aplicată, în funcție de care dintre aceste date survine prima.

- (8) Participanții la piață informează operatorii de transport și de sistem implicați, cu suficient timp înainte de debutul perioadei de activitate în cauză, cu privire la intenția lor de a folosi capacitatea alocată. Orice capacitate alocată care nu va fi utilizată este realocată pieței, în conformitate cu o procedură deschisă, transparentă și nediscriminatorie.
- (9) Operatorii de transport și de sistem, în măsura posibilităților tehnice, compensează solicitările de capacitate ale oricărui flux de energie electrică în direcția opusă pe linia de interconexiune congestionată, pentru a utiliza această linie la capacitatea maximă. Luându-se în considerare pe deplin asigurarea siguranței rețelei, tranzacțiile care diminuează congestia nu sunt niciodată refuzate.
- (10) Consecințele financiare ale neîndeplinirii obligațiilor asociate cu alocarea capacităților revin celor răspunzători pentru această neîndeplinire. Atunci când participanții pe piață nu utilizează capacitățile pe care s-au angajat să le utilizeze sau, în cazul capacităților care au făcut obiectul unei licitații explicite, nu realizează schimburi pe piața secundară sau nu restituie capacitățile în timp util, aceștia pierd dreptul de utilizare a acestor capacități și sunt pasibili de plata unei penalități care reflectă costurile induse de această situație. Toate penalitățile care reflectă costurile pentru neutilizarea capacităților sunt justificate și proporționale. În cazul în care un operator de transport și de sistem nu își respectă obligațiile, acesta este responsabil de compensarea participantului la piață pentru pierderea dreptului de a utiliza capacitățile. Prejudiciile indirecte nu se iau în considerare în acest scop. Conceptele și metodele de bază care permit stabilirea responsabilităților în caz de neîndeplinire a obligațiilor sunt definite în prealabil în ceea ce privește consecințele financiare și sunt supuse evaluării de către autoritatea sau autoritățile [] de reglementare competente.
- (11) La alocarea costurilor măsurilor de remediere între operatorii de transport și de sistem, autoritățile de reglementare analizează în ce măsură fluxurile care ies dintr-o zonă de ofertare și reintră în aceasta fără a fi programate contribuie la congestia dintre două zone de ofertare observate și alocă costurile în funcție de contribuția la congestie în conformitate cu metodologia de partajare a costurilor pentru redispecerizare și comercializare în contrapartidă și în conformitate cu liniile directe privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor adoptate în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 și al articolului 76 din Regulamentul (UE) 2017/XYZZ al Comisiei. Aceasta nu se aplică [] pragului în conformitate cu alineatul (7a).**

Articolul 15

Alocarea capacității interzonale de la un interval de timp la altul

- (1) Operatorii de transport și de sistem recalculează capacitatea interzonală disponibilă cel puțin după ora de închidere a porții pieței pentru ziua următoare și a pieței intrazilnice interzonale. Operatorii de transport și de sistem alocă capacitatea interzonală disponibilă plus restul de capacitate interzonală care nu a fost alocată în prealabil, precum și orice capacitate interzonală eliberată de către deținătorii de drepturi fizice de transport din alocările anterioare în cadrul următorului proces de alocare a capacității interzonale.
- (1a) Operatorii de transport și de sistem definesc o structură adecvată de alocare a capacității interzonale de la un interval de timp la altul, inclusiv pentru cele de tipul pentru ziua următoare, intrazilnic și de echilibrare. [] Această structură de alocare face obiectul revizuirii de către autoritățile de reglementare respective. La elaborarea propunerii lor, OTS țin seama de:**
- a) caracteristicile piețelor;**
 - b) condițiile operaționale, precum consecințele soldării operațiunilor programate ferm;**
 - c) gradul de armonizare a procentelor și a termenelor adoptate pentru diferitele mecanisme de alocare a capacităților interzonale în vigoare.**
- (2) În cazul în care este disponibilă capacitate interzonală după ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale, operatorii de transport și de sistem utilizează capacitatea interzonală pentru schimbul de energie de echilibrare sau pentru operarea procesului de compensare a dezechilibrelor.

- (3) **În cazul în care este alocată capacitate interzonală pentru schimbul de capacitate de echilibrare sau pentru partajarea rezervelor, în temeiul articolului 5 alineatul (8), operatorii de transport și de sistem utilizează metodologiile elaborate în conformitate cu [] linia directoare privind echilibrarea adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul 714/2009. []**
- (4) Operatorii de transport și de sistem nu măresc marja de fiabilitate calculată în temeiul Regulamentului (UE) 2015/1222 din cauza schimbului de capacitate de echilibrare sau a utilizării în comun a rezervelor.

SECȚIUNEA 2

TARIFELE DE REȚEA ȘI VENITURILE DIN CONGESTII

Articolul 16

Tarifele de conectare și acces la rețele

- (1) Tarifele aplicate de operatorii de rețea pentru accesul la rețele, inclusiv tarifele pentru racordarea la rețele, tarifele pentru utilizarea rețelelor și, acolo unde este cazul, tarifele pentru întăririle corelate ale rețelei, sunt transparente, iau în considerare necesitatea de a garanta siguranța rețelei și flexibilitatea și reflectă costurile reale suportate, în măsura în care acestea corespund costurilor unui operator de rețea eficient și comparabil din punct de vedere structural și se aplică în mod nediscriminatoriu. [] **Fără a se aduce atingere articolului 15 alineatele (1) și (6) și criteriilor din anexa XI la Directiva 2012/27/UE, [] metoda utilizată pentru calculul tarifelor de rețea se aplică în special într-un mod care nu discriminează nici pozitiv, nici negativ între producerea conectată la nivelul de distribuție și producerea conectată la nivelul de transport. Ele nu discriminează în mod necuvenit, nici pozitiv, nici negativ, împotriva stocării energiei și nu descurajează participarea la consumul dispecerizabil. Fără a aduce atingere alineatului (3), tarifele nu se calculează în funcție de distanță.**

- (2) **Metodologiile** privind tarifele [] [] **reflectă** stimulente adecvate **și costuri fixe** [] pentru operatorii de transport și de sistem și operatorii de sisteme de distribuție. **Veniturile permise a fi recuperate prin** [] **tarife reflectă stimulente adecvate pentru operatorii de transport și de sistem și pentru operatorii de sisteme de distribuție**, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, pentru a spori eficiența, inclusiv eficiența energetică, pentru a încuraja integrarea pieței, [] pentru a promova siguranța alimentării cu energie electrică și pentru a sprijini investițiile, **activitățile de cercetare conexe** și [] **a facilita inovarea, în interesul consumatorilor.**
- (3) După caz, nivelul tarifelor aplicate producătorilor și/sau consumatorilor oferă semnale de localizare la nivelul Uniunii și ia în considerare pierderile din rețea și congestiile provocate, precum și costurile investițiilor în infrastructură.
- (4) La stabilirea tarifelor de acces la rețea, se iau în considerare următoarele elemente:
- (a) plățile și încasările care rezultă din mecanismul de compensare între operatorii de transport și de sistem;
- (b) plățile efectiv realizate și primite, precum și plățile scontate pentru perioadele viitoare, estimate pe baza perioadelor anterioare.
- (5) Aplicarea unor tarife în conformitate cu prezentul articol nu aduce atingere tarifelor care rezultă din managementul congestiilor menționat la articolul 14.
- (6) Nu se aplică tarife de rețea specifice la tranzacțiile individuale pentru comerțul inter[] **zonal** cu energie electrică.
- (7) Tarifele de distribuție reflectă costul de utilizare a rețelei de distribuție de către utilizatorii sistemului, inclusiv clienții activi, și pot fi diferențiate în funcție de profilurile de consum sau de producere ale utilizatorilor sistemului. În cazul în care statele membre au pus în aplicare introducerea sistemelor de contorizare inteligentă, [] **pot fi introduse** tarife de rețea diferențiate pe paliere orare, care să reflecte utilizarea rețelei, într-un mod transparent și previzibil pentru consumator.

- (8) **Veniturile permise a fi recuperate prin tarife de distribuție pot include obiective de performanță pentru a stimula operatorii de sisteme de distribuție să își exploateze rețelele într-un mod cât mai eficient posibil.**
- (9) **Pentru a reduce riscul de fragmentare a pieței,** agenția prezintă, până la [*OP: a se introduce data exactă – trei luni de la data intrării în vigoare*], un **raport asupra bunelor practici** privind metodologiile tarifelor de transport și de distribuție, **lăsând suficient spațiu de manevră pentru a ține seama de specificul național. Raportul respectiv asupra bunelor practici** abordează cel puțin următoarele:
- (a) raportul tarifelor aplicate producătorilor și consumatorilor;
 - (b) costurile care trebuie recuperate prin tarife;
 - (c) tarifele de rețea diferențiate pe paliere orare;
 - (d) semnalele de localizare;
 - (e) relația dintre tarifele de transport și de distribuție,
 - (f) metodele pentru a asigura transparența în ceea ce privește stabilirea și structura tarifelor;
 - (g) grupurile de utilizatori ai rețelei vizați de tarife, inclusiv de scutirile tarifare.

Agenția își actualizează raportul cel puțin o dată la doi ani.

Articolul 17

Veniturile din congestii

- (1) Procedurile de management al congestiilor asociate cu un interval de timp prestabilit pot genera venituri doar în cazul în care se produce o congestie în respectivul interval de timp, cu excepția cazului unor noi linii de interconexiune care beneficiază de o derogare în temeiul articolului 7 din Regulamentul (CE) nr. 1228/2003, al articolului 17 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 sau al articolului 59. Procedura de distribuire a acestor venituri este supusă evaluării autorităților de reglementare și este necesar să nu denatureze procesul de alocare în favoarea niciunei părți care solicită capacitate sau energie și să nu constituie un factor de descurajare pentru reducerea congestiei.
- (2) Toate veniturile care decurg din alocarea capacității de interconexiune se utilizează în următoarele scopuri:
 - (a) garantarea disponibilității reale a capacității alocate, **inclusiv compensarea pentru fermitate;**
 - (b) menținerea sau creșterea capacităților de interconexiune prin investiții în rețea, în special investiții în noi linii de interconexiune, linii interne **și linii interne care sunt enumerate drept relevante pentru reducerea congestiei interconexiunilor în Planul de dezvoltare a rețelei pe zece ani, elaborat de ENTSO pentru energie electrică []**
 - (c) **sau, dacă este cazul, măsuri de remediere transfrontaliere precum redistribuirea și comercializarea în contrapartidă.**

[alineatul (2) litera (b) se mută parțial la alineatul (2a) de mai jos]

(2a) [] Veniturile [] pot fi utilizate, sub rezerva aprobării de către autoritățile de reglementare ale statului membru implicat, ca venituri care trebuie luate în considerare de către autoritățile de reglementare la aprobarea metodologiei de calcul al tarifelor de rețea și/sau la stabilirea tarifelor de rețea.

(3) Utilizarea veniturilor în conformitate cu alineatul (2) literele (a) [], (b) sau (c) face obiectul unei metodologii propuse de operatorii de transport și de sistem, [] în consultare cu autoritățile [] de reglementare și aprobate de agenție.[] Operatorii de transport și de sistem prezintă propunerea agenției până la data de [OP: 12 luni de la data intrării în vigoare] și agenția hotărăște cu privire la aceasta în termen de șase luni.

[]

[]

[alineatul (3) se mută la alineatul (3a) de mai jos]

(3a) Metodologia detaliază cel puțin condițiile în care veniturile [] se consideră a fi îndeplinit obiectivele exprimate la alineatul (2) literele (a), [] (b) sau (c) [].

(3b) Operatorii de transport și de sistem stabilesc în mod clar, în avans, modul în care vor fi utilizate veniturile din congestii și raportează modul în care au fost utilizate efectiv veniturile respective. Anual, până la data de [] 1 martie a fiecărui an, autoritățile [] de reglementare publică un raport în care indică quantumul veniturilor colectate pentru perioada de 12 luni care se încheie la data de 31 [] decembrie a anului [] calendaristic anterior și modul în care au fost utilizate veniturile respective, în temeiul alineatului (2), incluzând proiectele specifice pentru care au fost utilizate veniturile sau quantumul plasat într-un cont separat sau quantumul utilizat la calcularea tarifelor de rețea, împreună cu verificarea faptului că această utilizare este în conformitate cu prezentul regulament și cu metodologia elaborată în temeiul alineatului (3). În astfel de cazuri, dacă o parte din veniturile din congestii sunt utilizate la calcularea tarifelor de rețea, raportul prezintă modul în care OTS au îndeplinit obiectivele prioritare de la articolul 2, după caz.

Capitolul IV

Adecvarea resurselor

Articolul 18

Adecvarea resurselor

1. Statele membre monitorizează adecvarea resurselor de pe teritoriul lor [] **pe baza** evaluării adecvării resurselor la nivel european în temeiul articolului 19 **și pot realiza [] în plus evaluarea adecvării resurselor la nivel național în temeiul articolului 19a.**
2. În cazul în care **evaluările** adecvării resurselor la nivel european **sau la nivel național** semnalează o problemă de adecvare a resurselor, statele membre identifică eventualele denaturări în materie de reglementare **sau denaturări ale pieței sau blocaje la nivelul sistemelor, cum ar fi insuficiența infrastructurilor**, care au cauzat sau au contribuit la apariția problemei.
3. Statele membre publică **o foaie de parcurs cu un** calendar **concret** pentru adoptarea de măsuri de eliminare a denaturărilor în materie de reglementare, [] **a denaturărilor pieței sau a blocajelor la nivelul sistemelor** identificate. În abordarea problemelor legate de adecvarea resurselor, statele membre **țin seama, în special, de principiile definite la articolul 3 și** au în vedere eliminarea denaturărilor în materie de reglementare care să permită stabilirea prețurilor pe baza principiului rarității **prin stabilirea liberă a prețurilor**, dezvoltarea interconectării **cu alte state membre, permiterea accesului nedaturat pe piață pentru toți participanții de pe piață, inclusiv, printre altele,** depozitarea energiei, măsurile legate de partea de consum și eficiența energetică.

(3a) În cazul în care evaluarea adecvării resurselor la nivel național identifică un motiv de îngrijorare cu privire la o zonă de ofertare și evaluarea adecvării resurselor la nivel european nu a identificat o problemă cu privire la aceeași zonă de ofertare, [] organismul care reglementează evaluarea adecvării resurselor la nivel național [] consultă ENTSO pentru energie electrică și solicită un aviz din partea agenției. Astfel, organismul care reglementează evaluarea adecvării resurselor la nivel național înaintează, în termen de [] o lună de la publicarea evaluării adecvării resurselor la nivel național, către ENTSO pentru energie electrică și către agenție un raport în care motivează divergențele apărute între cele două evaluări ale adecvării resurselor.

[Alineatul (3b) a fost integrat la alineatul (3a)] [] În termen de o lună de la data înaintării raportului [], ENTSO pentru energie electrică prezintă [] evaluarea sa cu privire la aceste divergențe și în termen de două luni de la data prezentării raportului, agenția emite un aviz []. Statul membru în cauză ia act în mod corespunzător de evaluare și de aviz.

Articolul 19

Evaluarea adecvării resurselor la nivel european

- (1) Evaluarea adecvării resurselor europene acoperă capacitatea generală a sistemului de energie electrică de a satisface cererea de energie electrică existentă și prognozată **pentru fiecare an în cadrul** unei perioade de zece ani de la data evaluării respective [].
- (2) Până la [OP: șase luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament], ENTSO pentru energie electrică prezintă **Grupului de coordonare în domeniul energiei electrice** și agenției un proiect de metodologie pentru evaluarea adecvării resurselor la nivel european bazată pe principiile prevăzute la alineatul (4).

- (3) Operatorii de transport și de sistem furnizează ENTSO pentru energie electrică datele care îi sunt necesare pentru a realiza [] o evaluare a adecvării resurselor la nivel european. ENTSO pentru energie electrică efectuează evaluarea în fiecare an. **Producătorii și alți participanți la piață oferă operatorilor de transport și de sistem date privind utilizarea preconizată a resurselor de producere a energiei, având în vedere disponibilitatea unor resurse primare și a unor scenarii adecvate asupra proiecțiilor privind cererea și oferta.**
- (4) Evaluarea adecvării resurselor la nivel european se bazează pe o metodologie care [] **permite** ca evaluarea:
- (a) să se realizeze la **fiecare nivel corespunzător** al zonelor de ofertare care acoperă cel puțin toate statele membre [];
- (b) să se bazeze pe scenarii [] adecvate **la nivel central** de cerere și ofertă prognozată, incluzând o evaluare economică a probabilității de scoatere din uz, de construcție a unor noi active de producere și de adoptare a unor măsuri pentru atingerea obiectivelor în materie de eficiență energetică, precum și sensibilitățile corespunzătoare **cu privire la fenomene meteorologice și condiții hidrologice extreme**, evoluțiile prețurilor angro și ale tarifelor pentru emisiile de carbon;
- (ba) **să reflecte modul în care diferite tipuri de mecanisme de asigurare a capacității abordează preocupările legate de adecvare;**
- (c) să țină cont în mod corespunzător de contribuția tuturor resurselor, inclusiv de producția existentă și viitoare, de stocarea energiei, de consumul dispecerizabil, de posibilitățile de import și de export și de contribuția lor la exploatarea flexibilă a sistemului;
- (d) să anticipeze impactul probabil al măsurilor menționate la articolul 18 alineatul (3);

- (e) să includă scenarii fără **și, după caz, cu** mecanismele existente sau planificate de asigurare a capacității;
- (f) să se bazeze pe un model de piață, folosind, dacă este cazul, metoda bazată pe flux;
- (g) să aplice calcule probabilistice;
- (ga) să aplice un singur instrument de modelare cu posibilitatea de a-l utiliza pentru scenariile, sensibilitățile și ipotezele naționale;**
- (h) să aplice cel puțin următorii indicatori **menționați la articolul 20**:
 - „previziunea de energie nefurnizată” și
 - „previziunea de neasigurare a sarcinii”;
- (i) identifică sursele unor posibile probleme de adecvare a resurselor, în special dacă este vorba de o constrângere care ține de rețea, de resurse sau de ambele.
- (j) se asigură[] că sunt luate în considerare în mod corespunzător caracteristicile [] naționale ale producerii, flexibilitatea cererii și stocarea, [] disponibilitatea resurselor primare și nivelul de interconectare.**
- (5) Până la [OP: *șase luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament*], ENTSO pentru energie electrică prezintă agenției o propunere de metodologie pentru a calcula:
 - (a) valoarea pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică;

- (b) „costul unei noi intrări” pentru producere sau pentru consum dispecerizabil și
- (c) standardul de fiabilitate **menționat la articolul 20** []
- (6) Propunerile de la alineatele (2) și (5) **privind propunerea de metodologie, scenariile, sensibilitățile și ipotezele pe care se bazează**, precum și rezultatele evaluării adecvării resurselor la nivel european în temeiul alineatului (3) fac obiectul unei consultări prealabile **cu statele membre, Grupul de coordonare în domeniul energiei electrice și părțile interesate relevante** și al aprobării de către agenție în temeiul procedurii prevăzute la articolul 22.

Articolul 19a

Evaluări ale adecvării resurselor la nivel național

- (1) Evaluarea [] adecvării resurselor la nivel național se bazează pe metodologia menționată la articolul 19 alineatul (2). În special dispozițiile prevăzute la alineatul (4) literele (b)-(j) pot, totuși, prevedea scenarii, sensibilități și ipoteze suplimentare ținând seama de situația la nivel național. Evaluarea [] adecvării resurselor la nivel național utilizează aceleași [] instrumente de modelare utilizate de ENTSO pentru energie electrică pentru evaluarea adecvării resurselor la nivel european și aceleași date de intrare și alte date pentru a reflecta scenarii naționale, sensibilități și ipoteze. În plus, evaluarea [] adecvării resurselor la nivel național, atunci când evaluează contribuția externă la siguranța alimentării zonelor de ofertare la care se referă, aplică valorile pentru participare străină [] sub rezerva dispozițiilor articolului 21.
- (1a) În plus față de evaluarea adecvării resurselor la nivel național realizată în temeiul alineatului (1), statele membre pot să efectueze o a doua evaluare, utilizând instrumente de modelare diferite decât cele utilizate de ENTSO pentru energie electrică pentru evaluarea adecvării resurselor la nivel european, respectând în același timp restul cerințelor de la alineatul (1).

- (2) **Sunt puse la dispoziția publicului [] evaluările adecvării resurselor la nivel național și, după caz, evaluarea ENTSO pentru energie electrică și avizul agenției în temeiul articolului 18 alineatul (3a).**

Articolul 20

Standardul de fiabilitate

- (1) Atunci când pun în aplicare mecanisme de asigurare a capacității, statele membre dispun de un standard de fiabilitate care să indice nivelul dorit de siguranță a alimentării cu energie electrică într-un mod transparent.
- (2) Standardul de fiabilitate este stabilit de [] **statul membru sau de o autoritate competentă stabilită de statul membru** pe baza metodologiei în temeiul articolului 19 alineatul (5).
- (3) Standardul de fiabilitate se calculează utilizând **cel puțin** valoarea pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică și a costului unei noi intrări într-un anumit interval de timp **și poate fi exprimat ca „previziune de energie nefurnizată” și „previziune de neasigurare a sarcinii”**.
- (4) **Atunci când pun în aplicare mecanisme de asigurare a capacității**, parametrii care determină volumul de capacitate achiziționat în cadrul mecanismului de asigurare a capacității sunt aprobați **de statul membru sau de o autoritate competentă stabilită de statul membru. []**

Articolul 21

Participarea transfrontalieră la mecanismele de asigurare a capacității

- (1) Alte mecanisme în afară de rezervele strategice **și, în cazul în care este fezabil din punct de vedere tehnic, rezervele strategice** sunt deschise participării directe **transfrontaliere** a furnizorilor de capacitate situați într-un alt stat membru [] **în temeiul dispozițiilor prezentului [] articol.**

- (2) Statele membre se asigură că capacitatea externă care poate asigura [] o **performanță tehnică echivalentă** cu cea a capacităților interne are șansa să participe la același proces concurențial ca și capacitatea internă. **În cazul mecanismelor de asigurare a capacității în funcțiune la [data intrării în vigoare], statele membre pot permite participarea directă în același proces concurențial a liniilor de interconexiune drept capacitate externă pentru o perioadă maximă de patru ani de la [data intrării în vigoare] sau doi ani de la data aprobării metodologiilor menționate la alineatul (10) din prezentul articol, în funcție de care survine mai devreme. Statele membre pot aplica următoarele cerințe pentru capacitatea externă:**
- (a) **capacitatea este situată într-un stat membru [] cu o racordare directă la rețea între statul membru respectiv [] și statul membru [] care aplică mecanismul;**
 - (b) **capacitatea nu participă la un alt mecanism de asigurare a capacității pentru care capacitatea trebuie să fie pusă la dispoziție;**
- (3) Statele membre nu restricționează participarea capacității situate pe teritoriul lor la mecanismele de asigurare a capacității ale altor state membre.
- (4) Participarea transfrontalieră la [] mecanismele de asigurare a capacității la nivelul întregii piețe nu modifică, nu alterează și nu afectează în niciun alt mod programele interzonale și fluxurile fizice dintre statele membre care sunt determinate exclusiv de rezultatul alocării capacității în temeiul articolului 14.
- (5) Furnizorii de capacitate **fac obiectul unor plăți de indisponibilitate în caz de indisponibilitate. În cazul în care []** participă la mai multe mecanisme pentru aceeași perioadă de furnizare, **furnizorii de capacitate fac obiectul unor plăți de indisponibilitate multiple când nu sunt în măsură să îndeplinească angajamente multiple []**.

- (6) **În cazul în care se aplică mecanismele de asigurare a capacității, operatorii de transport și de sistem [] calculează anual capacitatea maximă de intrare disponibilă pentru participarea capacității externe, pe baza metodologiei menționate la alineatul (10) litera (a) și ținând cont de valorile recomandate calculate de coordonatorii regionali pentru siguranță în temeiul articolului 34 litera (q) și al articolelor 38 și 39, de nivelul interconectării fizice între statele membre, disponibilitatea de interconectare preconizată și de probabilitatea suprasolicitării în același timp a sistemului unde se aplică mecanismul și a sistemului în care este situată capacitatea externă. Trebuie efectuat un calcul pentru fiecare graniță a zonei de ofertare.**
- (7) Statele membre se asigură că capacitatea de intrare menționată la alineatul (6) este alocată furnizorilor de capacitate eligibili într-un mod transparent, nediscriminatoriu și bazat pe piață.
- (8) **În cazul în care există mecanisme de asigurare a capacității deschise participării transfrontaliere în două state membre învecinate, toate veniturile [] care rezultă prin alocarea menționată la alineatul (7) revin operatorilor de transport și de sistem și se împart între aceștia conform metodologiei menționate la alineatul (10) litera (b) sau unei metodologii comune aprobate de ambele autorități [] de reglementare competente. În cazul în care statul membru vecin nu aplică un mecanism de asigurare a capacității, cota de venituri este aprobată de autoritatea națională competentă din statul membru în care mecanismul de asigurare a capacității este pus în aplicare după solicitarea unui aviz din partea autorităților [] de reglementare din statele membre vecine.** Operatorii de transport și de sistem utilizează aceste venituri pentru scopurile prevăzute la articolul 17 alineatul (2).

- (9) Operatorul de transport și de sistem de unde este situată capacitatea externă:
- (a) stabilește dacă furnizorii de capacitate interesați pot oferi performanța tehnică necesară pentru mecanismul de asigurare a capacității la care aceștia intenționează să participe și înregistrează furnizorii de capacitate în registru ca furnizori de capacitate eligibili;
 - (b) efectuează verificări privind disponibilitatea [];
 - (c) **primește, fără întârziere, notificări din partea furnizorului de capacitate în cauză cu privire la participarea sa la mecanismul de asigurare a capacității externe;**
 - (d) **notifică operatorului de transport și de sistem în statele membre care aplică mecanismul de asigurare a capacității informațiile primite în temeiul alineatelor (9a)-(9c).**
- (10) Până la [OP: *douăsprezece luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament*], ENTSO pentru energie electrică prezintă agenției:
- (a) o metodologie de calculare **de către coordonatorul regional pentru siguranță și operatorii de transport și de sistem** a capacității maxime de intrare pentru participarea transfrontalieră menționată la alineatul (6);
 - (b) o metodologie de împărțire a veniturilor menționate la alineatul (8);
 - (c) norme comune pentru efectuarea verificărilor privind disponibilitatea menționate la alineatul (9) litera (b);
 - (d) [] **principii** comune pentru identificarea situațiilor în care devine exigibilă o plată de indisponibilitate;

- (e) condițiile de funcționare a registrului menționat la alineatul (9) litera (a);
- (f) norme comune pentru identificarea capacității eligibile pentru participare menționată la alineatul (9) litera (a).

Propunerea face obiectul unei consultări prealabile și al aprobării de către agenție în temeiul procedurii prevăzute la articolul 22.

- (11) **Autoritățile naționale de reglementare în cauză** verifică dacă capacitățile au fost calculate în conformitate cu metodologia menționată la alineatul (10) litera (a).
- (12) Autoritățile de reglementare se asigură că participarea transfrontalieră la mecanismele de asigurare a capacității este organizată în mod eficace și nediscriminatoriu. În special, autoritățile de reglementare naționale prevăd măsuri administrative adecvate pentru aplicarea transfrontalieră a plăților de indisponibilitate.
- (13) Capacitățile alocate menționate la alineatul (7) sunt transferabile între furnizorii de capacitate eligibili. Furnizorii de capacitate eligibili notifică orice transfer registrului menționat la alineatul (9) litera (a).

- (14) Cel târziu la [OP: *doi ani de la data intrării în vigoare a prezentului regulament*], ENTSO pentru energie electrică creează și utilizează registrul menționat la alineatul (9) litera (a). Registrul este deschis tuturor furnizorilor de capacitate eligibili, tuturor sistemelor care aplică mecanismele și tuturor operatorilor de transport și de sistem.

[]

Articolul 22

Procedura de aprobare

- (1) Atunci când se face trimitere la prezentul articol, procedura prevăzută la alineatele (2)-(4) se aplică aprobării unei propuneri înaintate de ENTSO pentru energie electrică.
- (2) Înainte de a prezenta propunerea, ENTSO pentru energie electrică organizează un proces de consultare care implică toate părțile interesate relevante, autoritățile [] de reglementare și alte autorități naționale **și ține seama integral de rezultatele unui proces de consultare.**
- (3) În termen de trei luni de la data primirii, agenția fie aprobă propunerea, fie o modifică. În acest din urmă caz, agenția consultă ENTSO pentru energie electrică înainte de a adopta propunerea modificată. Propunerea adoptată se publică pe site-ul web al agenției cel târziu în termen de trei luni de la data primirii documentelor propuse.
- (4) Agenția poate solicita în orice moment modificarea propunerii aprobate. În termen de șase luni de la solicitare, ENTSO pentru energie electrică prezintă agenției un proiect al modificărilor propuse. În termen de trei luni de la primirea proiectului, agenția modifică sau aprobă modificările și le publică pe site-ul său web.

Articolul 23

Principiile de concepere a mecanismelor de asigurare a capacității

- (1) Pentru a aborda problemele rămase care nu pot fi eliminate prin măsurile prevăzute la articolul 18 alineatul (3), statele membre pot introduce mecanisme de asigurare a capacității, sub rezerva dispozițiilor prezentului articol și [] **fără a aduce atingere** normelor Uniunii privind ajutoarele de stat **în conformitate cu articolele 107-109 din TFUE.**
- (2) În cazul în care un stat membru dorește să pună în aplicare un mecanism de asigurare a capacității, acesta se consultă cu privire la mecanismul propus cel puțin cu statele membre învecinate cu care este conectat **direct** din punctul de vedere al energiei electrice, **pe baza unui studiu aprofundat cu privire la efectele posibile asupra statelor membre.**
- (2a) **Când un mecanism de asigurare a capacității este conceput ca o rezervă strategică, resursele din rezerva strategică sunt dispecerizate numai în cazul în care este probabil ca operatorii de transport și de sistem [] să își epuizeze resursele de echilibrare pentru a stabili un echilibru între cerere și ofertă []. Această cerință nu aduce atingere activării resurselor înainte de dispecerizarea propriu-zisă pentru a respecta constrângerile de solicitare și cerințele de funcționare ale acestora. În perioadele în care resursele din rezerva strategică au fost dispecerizate, dezechilibrele de pe piață se decontează cel puțin la limita ofertării în conformitate cu articolul 9 []. Resursele [] incluse în rezerva strategică nu sunt remunerate prin intermediul [] piețelor angro de energie electrică sau al piețelor de echilibrare.**
- (3) Mecanismele de asigurare a capacității:
- (a) nu creează denaturări inutile ale pieței și nu limitează comerțul inter[] zonal;
 - (b) **sunt bazate pe piață;**

- (c) sunt deschise participării tuturor resurselor care sunt în măsură să furnizeze performanța tehnică necesară într-o manieră neutră din punct de vedere tehnologic și prin reguli echitabile și transparente, inclusiv, dar fără a se limita la participarea la stocare, eficiența energetică și consumul dispecerizabil [];
- (d) sunt temporare, dar sunt permise, în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat, în măsura în care evaluarea adecvării resurselor relevante identifică o problemă de adecvare a resurselor;
- (e) [] nu depășește ceea ce este necesar pentru a aborda problema adecvării resurselor.

[]

(4) **[...] La conceperea mecanismelor de asigurare a capacității, statele membre aplică următoarele cerințe privind limitele emisiilor de CO2:**

- (a) **o capacitate de producere cu emisii mai mari de 550 gr CO2/kWh de energie sau peste 700 kg CO2 în medie pe an per kW instalat, pentru care a fost luată o decizie finală de investiții după [JO: data intrării în vigoare], nu primește plăți sau angajamente pentru plăți viitoare în cadrul unui mecanism de asigurare a capacității începând cu 31 decembrie 2025.**
- (b) **o capacitate de producere cu emisii mai mari de 550 gr CO2/kWh de energie sau peste 700 kg CO2 în medie pe an per kW instalat, pentru care a fost luată o decizie finală de investiții înainte de [JO: data intrării în vigoare], nu primește plăți sau angajamente pentru plăți viitoare în cadrul unui mecanism de asigurare a capacității începând cu 31 decembrie 2030, cu excepția contractelor încheiate înainte de 31 decembrie 2030 a căror durată rămasă nu depășește 5 ani. În perioada cuprinsă între 31 decembrie 2025 și 31 decembrie 2030, capacitatea care primește remunerare pentru această participare ar trebui să fie redusă cu 5 % pe an.**

(c) Limita emisiilor de 550 g CO₂/kWh de energie și limita de 700 kg CO₂ în medie pe an per kW instalat se calculează pe baza eficienței concepției unității generatoare, astfel cum a fost furnizat de o organizație de certificare acreditată.

[]

(5a) La conceperea mecanismelor de asigurare a capacității, statele membre includ o dispoziție care permite eliminarea treptată eficientă a unui mecanism de asigurare a capacității în termen de 4 ani în cazul în care [] problema adecvării resurselor nu mai este prezentă. Această eliminare treptată poate fi o încetare administrativă a mecanismului, cu un preaviz rezonabil, sau dispoziții în elaborarea unui mecanism care ar duce la suspendarea stimulentei economice asociate atunci când nu există nicio problemă de adecvare.

Articolul 24

Mecanismele existente

- (1) Statele membre care aplică mecanismele de asigurare a capacității la [OP: *data de intrare în vigoare a prezentului regulament*] își adaptează mecanismele pentru a se conforma articolelor 18, 21 și 23 din prezentul regulament [] **fără a aduce atingere angajamentelor sau contractelor încheiate înainte de data respectivă și fără a aduce atingere normelor Uniunii privind ajutoarele de stat în conformitate cu articolele 107-109 din TFUE, inclusiv deciziile privind ajutorul de stat adoptate ulterior, înainte de data respectivă.**

Capitolul V

Exploatarea sistemelor de transport

Articolul 25

Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de sistem de energie electrică

- (1) Operatorii de transport și de sistem cooperează la nivelul Uniunii prin intermediul ENTSO pentru energie electrică, în scopul promovării finalizării și funcționării pieței interne a energiei electrice și a comerțului [] **interzonal**, precum și în scopul asigurării unei gestionări optime, a unei exploatari coordonate și a unei evoluții tehnice sănătoase a rețelei europene de transport de energie electrică.

- (2) În îndeplinirea funcțiilor sale în temeiul legislației UE, ENTSO pentru energie electrică [] contribuie la realizarea eficientă și durabilă a obiectivelor stabilite prin cadrul de politici privind clima și energia care acoperă perioada 2020-2030, în special contribuind la integrarea eficientă a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie și la sporirea eficienței energetice **și menținând în același timp siguranța sistemului.**

Articolul 26

Înființarea ENTSO pentru energie electrică

- (1) Operatorii de transport și de sistem de energie electrică transmit Comisiei și agenției proiectul de statut, o listă a membrilor și proiectul de regulament de procedură, inclusiv normele de procedură cu privire la consultarea altor părți interesate, pentru ENTSO pentru energie electrică care urmează să fie instituită.
- (2) În termen de două luni de la primirea documentelor de mai sus, după consultarea în mod oficial a organizațiilor care reprezintă toate părțile interesate, în special utilizatorii sistemelor, inclusiv clienții, agenția furnizează Comisiei un aviz cu privire la proiectul de statut, la lista membrilor și la proiectul de regulament de procedură.
- (3) În termen de trei luni de la primirea avizului agenției, Comisia emite un aviz cu privire la proiectul de statut, la lista membrilor și la proiectul de regulament de procedură, luând în considerare avizul agenției prevăzut la alineatul (2).
- (4) În termen de trei luni de la data primirii avizului favorabil al Comisiei, operatorii de transport și de sistem înființează ENTSO pentru energie electrică și adoptă și publică statutul și regulamentul de procedură ale acesteia.
- (5) Documentele menționate la alineatul (1) se transmit Comisiei și agenției în cazul în care li se aduc modificări sau la cererea motivată a Comisiei sau a agenției. Agenția și Comisia emit un aviz în conformitate cu alineatele (2)-(4).

Articolul 27

Atribuțiile ENTSO pentru energie electrică

- (1) ENTSO pentru energie electrică:
 - (a) elaborează coduri de rețea în domeniile menționate la articolul 55 alineatul (1) cu scopul de a atinge obiectivele stabilite la articolul 25;
 - (b) adoptă și publică un plan neobligatoriu la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei pe zece ani (planul la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei), la fiecare doi ani;
 - (c) elaborează și adoptă propuneri în legătură cu evaluarea adecvării resurselor la nivel european în temeiul articolului 19 alineatele (2), (3) și (5) și propunerile de specificații tehnice pentru participarea transfrontalieră la mecanismele de asigurare a capacității în temeiul articolului 21 alineatul (10);
 - (d) adoptă recomandări privind coordonarea cooperării tehnice între operatorii de transport și de sistem din Uniune și cei din țările terțe;
 - (e) adoptă un cadru de cooperare și coordonare între **coordonatorii regionali pentru siguranță**;
 - (f) adoptă o propunere de definire a [] regiunii [] **de operare a sistemului în conformitate cu dispozițiile articolului 33**;
 - (fa) **colaborează cu operatorii de sisteme de distribuție și entitatea OSD UE**;
 - (fb) **promovează digitizarea rețelelor de transport, inclusiv implementarea rețelelor inteligente și a sistemelor de contorizare inteligentă**;

[]

- (g) adoptă instrumentele comune pentru exploatarea rețelelor, pentru a asigura coordonarea exploatarei rețelei în condiții normale și de urgență, inclusiv o grilă comună de clasificare a incidentelor, și planurile de cercetare, inclusiv executarea planurilor respective printr-un program eficient de cercetare. Aceste instrumente specifică, printre altele:
- (i) informațiile, inclusiv informații pe termen scurt, pentru aceeași zi și în timp real, utile pentru îmbunătățirea coordonării operaționale, precum și frecvența optimă pentru colectarea și comunicarea acestor informații;
 - (ii) platforma tehnologică pentru schimbul de informații în timp real și, dacă este cazul, platformele tehnologice pentru colectarea, prelucrarea și transmiterea celorlalte informații menționate la punctul (i), precum și pentru implementarea procedurilor în măsură să sporească coordonarea operațională între operatorii de transport și de sistem, astfel încât această coordonare să fie posibilă la nivelul întregii Uniuni;
 - (iii) modul în care operatorii de transport și de sistem pun informațiile operaționale la dispoziția altor operatori de transport și de sistem sau a oricărei alte entități mandatate în mod corespunzător să îi sprijine pentru a realiza coordonarea operațională, precum și la dispoziția agenției și
 - (iv) faptul că operatorii de transport și de sistem desemnează un punct de contact responsabil de furnizarea de răspunsuri la întrebările altor operatori de transport și de sistem sau ale altei entități mandatate în mod corespunzător menționate la punctul (iii) sau ale agenției cu privire la aceste informații.
- (h) adoptă un program anual de activitate;
- (i) adoptă un raport anual;
- (j) realizează și adoptă evaluări sezoniere cu privire la adecvarea capacităților de producere în temeiul articolului 9 alineatul (2) din [Regulamentul privind pregătirea pentru riscuri propus prin COM(2016) 862].

- (2) ENTSO pentru energie electrică raportează agenției cu privire la deficiențele identificate în ceea ce privește instituirea și funcționarea [] **coordonatorilor regionali pentru siguranță.**
- (3) ENTSO pentru energie electrică publică procesele-verbale ale reuniunilor adunării generale, consiliul de administrație și comitetelor sale și pune la dispoziția publicului informații periodice privind procesul decizional și activitățile sale.
- (4) Programul anual de activitate menționat la alineatul (1) litera (h) cuprinde o listă și o descriere a codurilor de rețea care urmează să fie pregătite, un plan cu privire la coordonarea exploatarea rețelei și la activitățile de cercetare și dezvoltare care vor fi realizate în decursul anului în cauză, precum și un calendar previzional.
- (5) ENTSO pentru energie electrică pune la dispoziție toate informațiile solicitate de către agenție în vederea îndeplinirii sarcinilor care îi revin în temeiul articolului 29 alineatul (1). Operatorii de transport și de sistem pun la dispoziție toate informațiile necesare pentru ca ENTSO pentru energie electrică să își poată îndeplini atribuția care îi revine în temeiul primei teze.
- (6) La cererea Comisiei, ENTSO pentru energie electrică prezintă Comisiei punctul său de vedere cu privire la adoptarea orientărilor/liniilor directoare astfel cum se prevede la articolul 57.

Articolul 28

Consultări

- (1) La elaborarea propunerilor în temeiul atribuțiilor menționate la articolul 27 alineatul (1), ENTSO pentru energie electrică organizează un proces de consultare extinsă, într-un stadiu incipient, în mod deschis și transparent, implicând toate părțile interesate relevante și în special organizațiile reprezentând toate părțile interesate, în conformitate cu regulamentul de procedură menționat la articolul 26. Această consultare include, de asemenea, autorități naționale de reglementare și alte autorități naționale, întreprinderi de furnizare și de producție, utilizatori ai sistemelor, inclusiv clienți, operatori de sisteme de distribuție, precum și asociații relevante din domeniul industriei, organisme tehnice și platforme ale părților interesate. Consultarea are ca scop identificarea punctelor de vedere și a propunerilor tuturor părților relevante în decursul procesului decizional.
- (2) Toate documentele și procesele-verbale ale întrunirilor care au legătură cu consultările menționate la alineatul (1) se fac publice.
- (3) Înainte de adoptarea propunerilor în temeiul articolului 27 alineatul (1), ENTSO pentru energie electrică precizează în ce mod au fost luate în considerare observațiile primite în cadrul consultării. În cazul în care observațiile nu au fost luate în considerare, aceasta furnizează justificări.

Articolul 29

Monitorizarea efectuată de către agenție

- (1) Agenția monitorizează executarea sarcinilor ENTSO pentru energie electrică menționate la articolul 27 alineatele (1), (2) și (3) și raportează Comisiei.

Agenția monitorizează punerea în aplicare de către ENTSO pentru energie electrică a codurilor de rețea elaborate în temeiul articolului 55 alineatul (14). În cazul în care ENTSO pentru energie electrică nu a reușit să pună în aplicare astfel de coduri de rețea, agenția solicită ENTSO pentru energie electrică să prezinte o explicație motivată corespunzător cu privire la motivele nepunerii lor în aplicare. Agenția informează Comisia cu privire la această explicație și își prezintă avizul.

Agenția monitorizează și analizează punerea în aplicare a codurilor de rețea și a orientărilor/liniilor directe adoptate de Comisie în conformitate cu articolul 54 alineatul (1) și impactul acestora asupra armonizării normelor aplicabile care vizează facilitarea integrării piețelor, precum și asupra nediscriminării, concurenței efective și funcționării eficiente a pieței și raportează Comisiei.

- (2) ENTSO pentru energie electrică transmite agenției în vederea emiterii unui aviz proiectul de plan la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei și proiectul de program anual de activitate, incluzând informații cu privire la procesul de consultare și celelalte documente menționate la articolul 27 alineatul (1).

În termen de două luni de la primirea documentelor de mai sus, agenția furnizează ENTSO pentru energie electrică și Comisiei un aviz motivat corespunzător și recomandări, în cazul în care consideră că proiectul de program anual de activitate sau proiectul de plan la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei prezentat de ENTSO pentru energie electrică nu contribuie la respectarea principiilor nediscriminării, concurenței efective, funcționării eficiente a pieței sau la realizarea unui nivel suficient de interconexiune transfrontalieră deschisă accesului terților.

Articolul 30

Costuri

Costurile legate de activitățile ENTSO pentru energie electrică menționate la articolele 25-29 și 54-57 din prezentul regulament și la articolul 11 din Regulamentul (UE) nr. 347/2013 sunt suportate de operatorii de transport și de sistem și se iau în considerare la calcularea tarifelor. Autoritățile de reglementare aprobă costurile respective numai dacă acestea sunt rezonabile și adecvate.

Articolul 31

Cooperarea regională a operatorilor de transport și de sistem

- (1) Operatorii de transport și de sistem instituie o cooperare regională în cadrul ENTSO pentru energie electrică, pentru a contribui la îndeplinirea sarcinilor menționate la articolul 27 alineatele (1), (2) și (3). Aceștia publică, în special, un plan regional de investiții la fiecare doi ani și pot lua decizii privind investițiile pe baza respectivului plan regional de investiții. ENTSO pentru energie electrică promovează cooperarea dintre operatorii de transport și de sistem la nivel regional, asigurând interoperabilitatea, comunicarea și monitorizarea performanței regionale în domeniile care nu sunt încă armonizate la nivelul Uniunii.
- (2) Operatorii de transport și de sistem promovează acorduri operaționale, în vederea asigurării unei gestionări optime a rețelei, precum și dezvoltarea schimburilor de energie, alocarea coordonată de capacitate transfrontalieră prin soluții nediscriminatorii bazate pe mecanismele pieței, acordând o atenție deosebită meritelor speciale ale licitațiilor implicite pentru alocările pe termen scurt, precum și integrarea mecanismelor de echilibrare și a celor privind rezerva de putere.

- (3) În scopul atingerii obiectivelor stabilite la alineatele (1) și (2) din prezentul articol, zona geografică acoperită de fiecare structură de cooperare regională poate fi definită de către Comisie, ținând seama de structurile de cooperare regională existente. Fiecare stat are dreptul de a promova cooperarea în mai multe zone geografice. Comisia are competența de a adopta acte **de punere în aplicare** [] în conformitate cu articolul [] **62 alineatul (2)** privind zona geografică acoperită de fiecare structură de cooperare regională. **Deciziile și responsabilizarea menționate în prezentul alineat nu aduc atingere articolului 33 și fac obiectul consultărilor.** În acest scop, Comisia se consultă cu agenția și cu ENTSO pentru energie electrică.

Articolul 32

Instituirea și misiunea [] coordonatorilor regionali pentru siguranță

- (1) Până la [OP: *douăsprezece luni de la data intrării în vigoare*], operatorii de transport și de sistem dintr-o regiune de exploatare a sistemului [] înaintează o propunere privind [] **ameliorarea coordonatorilor regionali pentru siguranță instituiți în conformitate cu [] linia directoare privind operarea sistemului adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul nr. 714/2009 în vederea aprobării de către respectivele autorități de reglementare.**

Propunerea [] include următoarele [] elemente:

- a) statele membre participante și OTS;
- b) proceduri organizaționale, financiare și operaționale necesare pentru a asigura funcționarea eficientă, sigură și fiabilă a sistemului de transport interconectat;

- c) **un plan de punere în aplicare pentru începerea activității coordonatorilor regionali pentru siguranță;**
 - d) **statutul și regulamentul de procedură al coordonatorilor regionali pentru siguranță;**
 - e) **o descriere a proceselor de cooperare în conformitate cu articolul 35;**
 - f) **o descriere a procedurilor privind răspunderea coordonatorilor regionali pentru siguranță în conformitate cu articolul 44.**
- (2) **Coordonatorii regionali pentru siguranță sunt instituți în regiunea de exploatare a sistemului în care își vor îndeplini atribuțiile și sunt organizați sub o formă juridică, astfel cum se menționează în anexa II din Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului¹⁵.**
- (3) **Operatorii de transport și de sistem sunt responsabili de gestionarea fluxurilor de energie electrică și asigură un sistem de energie electrică sigur, fiabil și eficient în conformitate cu articolul 40 din [Directiva 2009/72/CE reformată, propusă prin COM(2016) 864/2] și cu legislația națională. Coordonatorii regionali pentru siguranță completează rolul operatorilor de transport și de sistem, prin efectuarea unor atribuții de interes regional care le sunt conferite în conformitate cu articolul 34.**
- (4a) **Până la 1 ianuarie 2025, coordonatorii regionali pentru siguranță își preiau noile atribuții prevăzute la articolul 34 alineatul (1). Statele membre din aceeași regiune de exploatare a sistemului pot decide de comun acord cu privire la începerea mai devreme a activității coordonatorului regional pentru siguranță în cauză [+].**

¹⁵ **Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale (JO L 169, 30.6.2017, p. 46).**

Aria geografică a [] coordonatorilor regionali pentru siguranță

- (0a)** În sensul prezentului regulament, zonele geografice acoperite de fiecare dintre operatorii de transport și de sistem care împart aceiași coordonatori regionali pentru siguranță instituți în conformitate cu [] linia directoare privind operarea sistemului adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul nr. 714/2009 sunt denumite regiuni de operare a sistemului.
- (0b)** Coordonatorii regionali pentru siguranță pot acoperi zone geografice mai mari sau mai mici decât cele existente în temeiul [] liniei directoare privind operarea sistemului adoptate în temeiul articolului 18 din Regulamentul 714/2009. În acest caz, respectivii operatori de transport și de sistem înaintează agenției o propunere pentru definirea regiunilor de operare a sistemului care intră sub incidența coordonatorului regional pentru siguranță.
- (1)** Până la [OP: șase luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament], ENTSO pentru energie electrică prezintă agenției o propunere care să specifice operatorii de transport și de sistem, zonele de ofertare, granițele zonelor de ofertare, regiunile de calcul al capacităților și regiunile de coordonare a întreruperilor care sunt acoperite de fiecare dintre regiunile de operare a sistemului.
- (1a)** În cazul în care un stat membru face parte din mai multe zone sincrone diferite, operatorul de transport și de sistem poate fi coordonat de doi coordonatori regionali pentru siguranță. Pentru granițele zonei de ofertare adiacente regiunilor de operare a sistemului, propunerea de la alineatul (1) specifică modul în care urmează să se realizeze coordonarea dintre coordonatorii regionali pentru siguranță pentru aceste frontiere.
- (1b)** Fiecare dintre coordonatorii regionali pentru siguranță îndeplinește atribuțiile enumerate la articolul 34 alineatul (1) pentru operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului în care este stabilit. []

[]

- (2) În termen de trei luni de la primirea **propunerii menționate la alineatul (1)**, agenția aprobă propunerea de definire a regiunilor de exploatare a sistemului sau propune modificări. În acest din urmă caz, agenția consultă ENTSO pentru energie electrică înainte de a adopta modificările. Propunerea adoptată se publică pe site-ul web al agenției.

Articolul 34

Atribuțiile [] coordonatorilor regionali pentru siguranță

1. Fiecare [] **coordonator regional pentru siguranță** îndeplinește [] următoarele [] **atribuții [] de interes regional pentru operatorii de transport și de sistem** din regiunea de exploatare a sistemului [] prezentate în detaliu în anexa I:
 - (a) calculul coordonat al capacităților **în conformitate cu metodologiile elaborate în conformitate cu [] liniile directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor adoptate pe baza articolului 18 din Regulamentul 714/2009;**
 - (b) analiza coordonată a siguranței **în conformitate cu metodologiile elaborate în conformitate cu [] linia directoare privind operarea sistemului adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul 714/2009;**
 - (c) crearea de modele comune [] **de rețele în conformitate cu metodologiile și procedurile elaborate în conformitate cu [] linia directoare privind operarea sistemului adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul 714/2009;**
 - (d) **sprijinirea** evaluării consecvenței planurilor de apărare și a planurilor de restaurare ale operatorilor de transport și de sistem **în conformitate cu procedura prevăzută în [] codul de rețea pentru situații de urgență și restaurare adoptat în temeiul articolului 6 din Regulamentul 714/2009;**

(da) realizarea de prognoze privind adecvarea sistemului regional, cu o frecvență variind de la cu o săptămână înainte până la cu [] zile înainte și evaluări ale [] măsurilor de reducere a riscurilor, în conformitate cu procedurile stabilite în [] linia directoare privind operarea sistemului adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul nr. 714/2009;

(db) coordonarea planificării întreruperilor în conformitate cu procedurile stabilite în [] linia directoare privind operarea sistemului adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul 714/2009;

[]

(dd) formarea și certificarea personalului care lucrează pentru coordonatorii regionali pentru siguranță[+];

[]

(e) sprijinirea coordonării și optimizării restaurării la nivel regional, astfel cum s-a solicitat de către operatorii de transport și de sistem;

(f) analiza și raportarea post-operațională și post-perturbare;

[]

[]

[]

[]

[]

[]

(m) identificarea scenariilor de criză regională în cazul și în măsura în care acestea sunt solicitate în temeiul articolului 6 alineatul (1) din [Regulamentul privind pregătirea pentru riscuri propus prin COM(2016) 862];

(n) elaborarea și realizarea unor simulări anuale de situații de criză în cooperare cu autoritățile competente, în temeiul articolului 12 alineatul (3) din [Regulamentul privind pregătirea pentru riscuri propus prin COM(2016) 862];

[]

(p) atribuții legate de evaluările sezoniere ale adecvării în cazul și în măsura în care acestea sunt solicitate în temeiul articolului 9 alineatul ([] 3) din [Regulamentul privind pregătirea pentru riscuri propus prin COM(2016) 862];

[]

(q) calcularea **valorii** capacității maxime de intrare disponibile pentru participarea capacității externe la mecanismele de asigurare a capacității **cu scopul de a emite o recomandare în conformitate cu articolul 21 alineatul (6) []**.

(2)

La propunerea **comună** a **autorităților** de reglementare, după consultarea cu operatorii de transport și de sistem și cu coordonatorii regionali pentru siguranță, statele membre din regiunea de exploatare a sistemului pot decide de comun acord să asigure atribuții suplimentare de consultanță de coordonare, în funcție de care coordonatorii regionali pentru siguranță vor emite recomandări în temeiul articolului 38. În acest caz, coordonatorii regionali pentru siguranță execută atribuțiile respective pe baza metodologiilor elaborate de către operatorii de transport și de sistem și convenite de autoritățile de reglementare relevante.

(3) Operatorii de transport și de sistem furnizează **coordonatorilor regionali pentru siguranță** de care aparțin informațiile necesare pentru îndeplinirea **atribuțiilor** acestora.

(4) **Coordonatorii regionali pentru siguranță** pun la dispoziția operatorilor de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului toate informațiile necesare pentru a pune în aplicare **acțiunile** **coordonate** și recomandările propuse de **coordonatorii regionali pentru siguranță**.

Articolul 35

Cooperarea în cadrul coordonatorilor regionali pentru siguranță și între aceștia

(1) **Coordonarea** zilnică în cadrul coordonatorilor regionali pentru siguranță și între **aceștia** este gestionată prin **proces** bazate pe :

(a) acorduri de lucru pentru a aborda aspectele legate de planificare și pe cele operaționale **relevante pentru atribuțiile menționate la articolul 34 alineatul (1)**;

- (b) o procedură pentru **partajarea analizei și consultarea, în privința propunerilor formulate de coordonatorii regionali pentru siguranță, a operatorilor de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului în exercitarea sarcinilor și a atribuțiilor lor operaționale, în conformitate cu articolul 37, și a altor coordonatori regionali pentru siguranță;**
- (c) o procedură pentru adoptarea de **acțiuni coordonate** și recomandări în conformitate cu articolul 38;
- (d) o procedură pentru revizuirea **acțiunilor coordonate** și a recomandărilor **emise de coordonatorii regionali pentru siguranță**, în conformitate cu articolul 39.

Articolul 36

Acordurile de lucru

- (1) **Coordonatorii regionali pentru siguranță** elaborează acorduri de lucru pentru a aborda aspectele legate de planificare și pe cele operaționale asociate **atribuțiilor** care trebuie îndeplinite, luând în considerare, în special, caracteristicile și cerințele acestor **atribuții**, astfel cum se specifică în anexa I. **Coordonatorii regionali pentru siguranță elaborează un proces pentru fiecare revizuire a acestor acorduri de lucru.**
- (2) **Coordonatorii regionali pentru siguranță** se asigură că acordurile de lucru conțin reguli privind notificarea părților interesate.

Articolul 37

Procedura de consultare

- (1) **Coordonatorii regionali pentru siguranță** elaborează o procedură pentru a organiza, în exercitarea atribuțiilor și sarcinilor lor operaționale zilnice, consultarea corespunzătoare și periodică a operatorilor de transport și de sistem **din regiunea de exploatare a sistemului, a altor coordonatori regionali pentru siguranță** și a părților interesate relevante. Autoritățile de reglementare sunt implicate în această procedură, atunci când este necesar, pentru a asigura abordarea aspectelor legate de reglementare.
- (2) **În cazul în care este necesar, coordonatorii regionali pentru siguranță pot consulta statele membre din regiunea de exploatare a sistemului și, acolo unde este cazul, forumurile lor regionale privind aspecte de relevanță politică care exclud activitățile curente ale coordonatorilor regionali pentru siguranță și executarea atribuțiilor acestora .** **Coordonatorii regionali pentru siguranță țin seama în mod corespunzător de recomandările formulate de statele membre și, dacă este cazul, de forumurile lor regionale.**

Articolul 38

Acțiuni coordonate și recomandări

- (1) **Centrele de coordonare a securității la nivel regional dintr-o regiune de exploatare a sistemului** elaborează o procedură pentru adoptarea **unor acțiuni coordonate și recomandări propuse de coordonatorii regionali pentru siguranță în conformitate cu criteriile care figurează la alineatele (2)-(4).**

- (2) **Coordonatorii regionali pentru siguranță** stabilesc **acțiuni coordonate** adresate operatorilor de transport și de sistem în ceea ce privește **atribuțiile** menționate la articolul 34 alineatul (1) literele (a) și (b). Operatorii de transport și de sistem **pot decide să nu** pună în aplicare **acțiunile coordonate** emise de **coordonatorii regionali pentru siguranță în cazul în care punerea în aplicare a acțiunilor coordonate ar duce la o încălcare a limitelor de siguranță în funcționare definite de fiecare operator de transport și de sistem în conformitate cu** **linia directoare privind operarea sistemului adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul nr. 714/2009** .
- (2a) **În cazul în care, în urma revizuirii declanșate în conformitate cu articolul 39, operatorul de transport și de sistem decide să nu pună în aplicare o acțiune coordonată din motivele arătate la alineatul (2), acesta raportează în mod transparent motivele detaliate** **coordonatorului regional pentru siguranță și operatorilor de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului, fără întârzieri nejustificate** . **În astfel de cazuri, coordonatorul regional pentru siguranță evaluează impactul asupra celorlalți operatori de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului și poate propune un alt set de acțiuni coordonate care fac obiectul procedurii de la alineatul (2).**
- (3) **Coordonatorii regionali pentru siguranță** adoptă recomandări adresate operatorilor de transport și de sistem în ceea ce privește **atribuțiile** menționate la articolul 34 **cu excepția atribuțiilor menționate la alineatul (2) din prezentul articol.**
- (4) **La propunerea autorității de reglementare, după consultarea cu operatorii de transport și de sistem și cu coordonatorii regionali pentru siguranță,** **statele membre** dintr-o regiune de exploatare a sistemului pot decide de comun acord să **atribuie competența în ceea ce privește acțiunile coordonate sau** competențele decizionale cu caracter obligatoriu **coordonatorilor regionali pentru siguranță** pentru una sau mai multe dintre **atribuțiile** prevăzute la articolul 34 alineatul (1).

Articolul 39

Revizuirea acțiunilor coordonate și a recomandărilor

- (1) **Coordonatorii regionali pentru siguranță** elaborează o procedură pentru revizuirea **acțiunilor coordonate** și a recomandărilor **referitoare la atribuțiile menționate la articolul 34.**
- (2) Procedura se declanșează la cererea unuia sau mai multor operatori de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului. În urma revizuirii **acțiunii coordonate** sau a recomandării, **coordonatorii regionali pentru siguranță** confirmă sau modifică măsura.
- (3) În cazul în care măsura care face obiectul revizuirii este o **acțiune coordonată** în conformitate cu articolul 38 alineatul (2), cererea de revizuire nu are efect suspensiv asupra **acțiunii coordonate** decât în cazurile **în care punerea în aplicare a acțiunilor coordonate ar duce la o încălcare a limitelor de siguranță în funcționare definite de fiecare operator de transport și de sistem în conformitate cu linia directoare privind operarea sistemului adoptată în temeiul articolului 18 din Regulamentul nr 714/2009.**
- (4) În cazul în care **în urma** revizuirii recomandării în conformitate cu articolul 38 alineatul (**3**) , un operator de transport și de sistem decide să se abată de la recomandare, operatorul de transport și de sistem prezintă o justificare detaliată **coordonatorilor regionali pentru siguranță** și celorlalți operatori de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului.

Articolul 40

*Consiliul de administrație al [] **coordonatorilor regionali pentru siguranță***

- (1) [] **Coordonatorii regionali pentru siguranță** instituie un consiliu de administrație în scopul adoptării măsurilor legate de guvernanta și al monitorizării performanței lor.
- (2) Consiliul de administrație este alcătuit din membri care reprezintă operatorii de transport și de sistem [].
- (3) Consiliul de administrație este responsabil cu:
 - (a) elaborarea și aprobarea statutului și a regulamentului de procedură al [] **coordonatorilor regionali pentru siguranță**;
 - (b) luarea deciziilor cu privire la structura organizatorică și punerea lor în aplicare;
 - (c) pregătirea și aprobarea bugetului anual;
 - (d) elaborarea și aprobarea proceselor [] bazate pe cooperare, în conformitate cu articolul 35.
- (4) Competențele consiliului de administrație le exclud pe cele care sunt legate de activitățile curente ale [] **coordonatorilor regionali pentru siguranță** și de îndeplinirea **atribuțiilor** lor [].

Articolul 41

Structura organizatorică

- (1) **Operatorii de transport și de sistem stabilesc acordurile necesare pentru ca** coordonatorii regionali pentru siguranță [] **să își administreze organizarea în conformitate cu o structură care sprijină siguranța atribuțiilor lor [].**
Structura lor organizatorică precizează:
- (a) autoritatea, atribuțiile și responsabilitățile personalului de conducere;
 - (b) relațiile și raporturile ierarhice dintre diversele părți componente și procese ale organizației.
- (2) [] **Coordonatorii regionali pentru siguranță** pot înființa birouri regionale pentru a aborda [] particularitățile **subregionale** sau coordonatori regionali pentru siguranță de rezervă pentru a-și exercita **atribuțiile** lor [] în mod eficient și fiabil.

Articolul 42

Dotarea și personalul

[] **Coordonatorii regionali pentru siguranță** sunt dotați cu toate resursele umane, tehnice, fizice și financiare necesare îndeplinirii obligațiilor care le revin în temeiul prezentului regulament și exercitării [] **atribuțiilor** lor.

Articolul 43

Monitorizarea și raportarea

- (1) **Coordonatorii regionali pentru siguranță** instituie un proces pentru a monitoriza continuu cel puțin:
 - (a) performanța lor operațională;
 - (b) **acțiunile coordonate** și recomandările emise, **gradul de punere în aplicare a acțiunilor coordonate și a recomandărilor de către operatorii de transport și de sistem** și rezultatul obținut;
 - (c) eficacitatea și eficiența fiecăreia dintre **atribuțiile** pentru care sunt responsabile.
- (2) **Coordonatorii regionali pentru siguranță** prezintă agenției, autorităților de reglementare **și operatorilor de transport și de sistem** din regiunea de exploatare a sistemului datele rezultate din monitorizarea lor continuă cel puțin o dată pe an.
- (3) **Coordonatorii regionali pentru siguranță** își determină costurile în mod transparent și le raportează agenției și autorităților de reglementare din regiunea de exploatare a sistemului.
- (4) **Coordonatorii regionali pentru siguranță** înaintează un raport anual privind performanțele lor către ENTSO pentru energie electrică, către agenție, către autoritățile de reglementare din regiunea de exploatare a sistemului și către Grupul de coordonare în domeniul energiei electrice instituit în temeiul articolului 1 din Decizia 2012/C 353/02 a Comisiei¹⁶.

¹⁶ Decizia Comisiei din 15 noiembrie 2012 de înființare a Grupului de coordonare în domeniul energiei electrice (JO C 353, 17.11.2012, p. 2).

- (5) **Coordonatorii regionali pentru siguranță** raportează deficiențele identificate în procesul de monitorizare în temeiul alineatului (1) ENTSO pentru energie electrică, autorităților de reglementare din **regiune**, agenției și autorităților competente ale statelor membre responsabile cu prevenirea și gestionarea situațiilor de criză. **În urma acestui raport, autoritățile de reglementare din regiune pot propune coordonatorilor regionali pentru siguranță măsuri pentru remedierea deficiențelor.**

Articolul 44

Răspunderea

În propunerea de instituire a coordonatorilor regionali pentru siguranță în conformitate cu articolul 32, operatorii de transport și de sistem din regiunea de exploatare a sistemului iau măsurile necesare pentru a acoperi răspunderea legată de îndeplinirea atribuțiilor lor. Metoda utilizată pentru furnizarea acoperirii ține seama de statutul juridic al **coordonatorilor regionali pentru siguranță** și de nivelul de acoperire oferit de asigurarea comercială disponibilă.

Articolul 45

Planul de dezvoltare a rețelei pe zece ani

- (1) Planul la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei menționat la articolul 27 alineatul (1) litera (b) cuprinde modelarea rețelei integrate, scenariul de dezvoltare și evaluarea rezilienței sistemului.

În special, planul la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei:

- (a) se bazează pe planuri naționale de investiții, luând în considerare planurile regionale de investiții menționate la articolul 12 alineatul (1) și, dacă este cazul, aspectele la nivelul Uniunii legate de planificarea rețelei, prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁷; el face obiectul unei analize costuri-beneficii utilizând metodologia stabilită în conformitate cu articolul 11 din regulamentul respectiv;
- (b) în ceea ce privește interconexiunile transfrontaliere, se bazează, de asemenea, pe nevoile rezonabile ale diferiților utilizatori de sisteme și integrează angajamentele pe termen lung ale investitorilor menționați la articolele 44 și 51 din [Directiva 2009/72/CE reformată propusă prin COM(2016) 864/2] și
- (c) identifică deficiențele investiționale, în special în ceea ce privește capacitățile transfrontaliere.

În ceea ce privește litera (c), planul la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei poate fi însoțit de o analiză a obstacolelor în calea creșterii capacității transfrontaliere a rețelei, generate de diferențele existente la nivelul procedurilor sau al practicilor de aprobare.

- (2) Agenția furnizează un aviz cu privire la planurile naționale de dezvoltare a rețelei pe zece ani, în vederea evaluării consecvenței cu planul la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei. În cazul în care agenția identifică neconcordanțe între un plan național de dezvoltare a rețelei pe zece ani și planul la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei, recomandă, după caz, modificarea planului național de dezvoltare a rețelei pe zece ani sau a planului la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei. În cazul în care un astfel de plan de dezvoltare a rețelei este elaborat în conformitate cu articolul 51 din [Directiva 2009/72/CE reformată propusă prin COM(2016) 864/2], agenția recomandă autorității de reglementare naționale competente să modifice planul național de dezvoltare a rețelei pe zece ani în conformitate cu articolul 51 alineatul (7) din directiva respectivă și informează Comisia cu privire la aceasta.

¹⁷ Regulamentul (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, JO L 115, 25.4.2013, p. 39).

Articolul 46

Mecanismul de compensare între operatorii de transport și de sistem

- (1) Operatorii de transport și de sistem primesc compensații pentru costurile aferente găzduirii fluxurilor de energie electrică transfrontaliere în rețelele lor.
- (2) Compensația menționată la alineatul (1) se plătește de către operatorii sistemelor de transport naționale de unde provin fluxurile transfrontaliere și ai sistemelor unde ajung în final aceste fluxuri.
- (3) Plățile compensatorii se efectuează periodic, raportat la o anumită perioadă din trecut. După caz, se fac ajustări ulterioare ale compensației plătite, pentru a reflecta costurile suportate efectiv.

Prima perioadă pentru care se aplică plățile compensatorii se stabilește în cadrul orientărilor/liniilor directoare menționate la articolul 57.

- (4) Comisia adoptă acte delegate în conformitate cu articolul 63 în ceea ce privește cuantumul plăților compensatorii care se acordă.
- (5) Amploarea fluxurilor transfrontaliere găzduite și amploarea fluxurilor transfrontaliere desemnate ca provenind și/sau ajungând în sisteme naționale de transport se stabilesc pe baza fluxurilor fizice de energie electrică măsurate efectiv într-o anumită perioadă de timp.

- (6) Costurile aferente găzduirii fluxurilor transfrontaliere se stabilesc pe baza costurilor marginale medii previzionate pe termen lung, luându-se în considerare pierderile, investițiile în infrastructuri noi și un procent corespunzător din costul infrastructurii existente, în măsura în care infrastructura este utilizată pentru transportul fluxurilor transfrontaliere, ținându-se cont, în special, de nevoia de a garanta siguranța alimentării. Pentru stabilirea costurilor, se folosesc metodologii de calcul standard recunoscute. Avantajele pe care le prezintă o rețea ca rezultat al găzduirii fluxurilor transfrontaliere se iau în considerare pentru a se reduce compensațiile primite.
- (7) Doar în sensul mecanismului de compensare între operatorii de transport și de sistem, atunci când rețelele de transport din două sau mai multe state membre sunt parte integrantă, integral sau parțial, a unui singur bloc de control, blocul de control în ansamblul său este considerat a fi parte integrantă a rețelei de transport a unuia dintre statele membre în cauză, pentru a se evita ca fluxurile din interiorul blocurilor de control să fie considerate fluxuri transfrontaliere în temeiul articolului 2 alineatul (2) litera (b) și să dea dreptul la plăți compensatorii în temeiul prezentului articol alineatul (1). Autoritățile de reglementare ale statelor membre în cauză pot decide în care dintre statele membre în cauză se consideră că blocul de control face parte integrantă a rețelei de transport.

Articolul 47

Furnizarea de informații

- (1) Operatorii de transport și de sistem pun în aplicare mecanisme de coordonare și schimb de informații pentru a garanta siguranța rețelelor în contextul managementului congestiei rețelelor.

- (2) Standardele de siguranță, de exploatare și de planificare utilizate de către operatorii de transport și de sistem sunt făcute publice. Informațiile publicate includ o schemă generală pentru calculul capacității totale de transfer și al marjei de fiabilitate a transportului, pe baza caracteristicilor electrice și fizice ale rețelei. Aceste scheme sunt supuse aprobării autorităților de reglementare.
- (3) Operatorii de transport și de sistem publică estimări ale capacității de transfer disponibile în fiecare zi, indicând orice capacitate de transfer care este deja rezervată. Aceste publicări se fac la intervale specifice, înainte de data transportului, și includ, în toate cazurile, estimări cu o săptămână înainte și cu o lună înainte, precum și indicarea cantitativă a fiabilității scontate a capacității disponibile.
- (4) Operatorii de transport și de sistem publică datele pertinente cu privire la cererea prognozată agregată și la cererea reală, la disponibilitatea și utilizarea reală a activelor de producere și de consum, la disponibilitatea și utilizarea rețelei și a interconexiunilor, precum și la energia de echilibrare și la capacitatea de rezervă. În privința disponibilității și a utilizării reale a unităților mici de producere și de sarcină, se pot utiliza date estimative agregate.
- (5) Participanții la piață implicați furnizează operatorilor de transport și de sistem datele pertinente.
- (6) Întreprinderile de producție care au în proprietate sau care exploatează active de producere, dintre care cel puțin un activ de producere are o capacitate instalată de minimum 250 MW sau care au un portofoliu care cuprinde active de producere de cel puțin 400 MW, păstrează la dispoziția autorității de reglementare naționale, a autorității naționale în domeniul concurenței și a Comisiei, timp de cinci ani, datele orare ale tuturor centralelor, necesare în vederea verificării deciziilor operaționale de dispecerizare, precum și comportamentul pe bursele de energie electrică, în cadrul licitațiilor pentru capacitățile de interconexiune, pe piețele de rezerve de energie și pe piețele extrabursiere. Informațiile orare pentru fiecare centrală includ, fără a se limita la, datele cu privire la capacitatea de producere disponibilă și la rezervele angajate, inclusiv alocarea acestor rezerve angajate la nivelul fiecărei centrale individuale în momentul tranzacționării pe bursă sau în momentul producerii.

- (7) Operatorii de transport și de sistem fac schimb, cu regularitate, de un set de date suficient de precise privind rețeaua și fluxurile de sarcină, cu scopul de a permite calculul fluxurilor de sarcină pentru fiecare operator de transport și de sistem în zona sa de interes. Aceeași serie de date este pusă la dispoziția autorităților de reglementare, a Comisiei și a **statelor membre**, la cerere. Autoritățile de reglementare, **statele membre** și Comisia tratează confidențial această serie de date și se asigură că orice consultant însărcinat la cererea lor cu realizarea unor lucrări de analiză pe baza acestor date aplică un tratament confidențial datelor respective.

Articolul 48

Certificarea operatorilor de transport și de sistem

- (1) Comisia examinează orice notificare privind decizia de certificare a unui operator de transport și de sistem, astfel cum se prevede la articolul 52 alineatul (6) din [Directiva 2009/72/CE reformată propusă prin COM(2016) 864/2] imediat după primirea notificării. În termen de două luni de la primirea unei astfel de notificări, Comisia prezintă avizul său autorității naționale de reglementare competente, în ceea ce privește compatibilitatea cu articolul 52 alineatul (2) sau cu articolul 53 și cu articolul 43 din [Directiva 2009/72/CE reformată propusă prin COM(2016) 864/2].

În vederea elaborării avizului menționat la primul paragraf, Comisia poate solicita avizul agenției cu privire la decizia autorității de reglementare naționale. Într-o astfel de situație, termenul de două luni menționat la primul paragraf se prelungește cu încă două luni.

În cazul în care Comisia nu emite un aviz în termenul menționat la primul și la al doilea paragraf, se consideră că aceasta nu a avut niciun fel de obiecții împotriva deciziei autorității de reglementare.

- (2) La primirea unui aviz din partea Comisiei, autoritatea de reglementare națională adoptă, în termen de două luni, decizia finală cu privire la certificarea operatorului de transport și de sistem, ținând seama în cea mai mare măsură posibilă de avizul Comisiei. Decizia autorității de reglementare și avizul Comisiei se publică împreună.
- (3) În orice moment pe parcursul procedurii, autoritățile de reglementare și/sau Comisia pot solicita operatorilor de transport și de sistem și/sau întreprinderilor care desfășoară oricare dintre activitățile de producere sau de furnizare orice informații relevante pentru îndeplinirea sarcinilor lor în temeiul prezentului articol.
- (4) Autoritățile de reglementare și Comisia păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.
- (5) În cazul în care Comisia a primit o notificare privind certificarea unui operator de transport și de sistem în conformitate cu articolul 43 alineatul (9) din [Directiva 2009/72/CE reformată propusă prin COM(2016) 864/2], Comisia ia o decizie privind certificarea. Autoritatea de reglementare se conformează deciziei Comisiei.

Capitolul VI

Exploatarea sistemelor de distribuție

Articolul 49

[] Cooperarea operatorilor de sisteme de distribuție

- (1) Operatorii de sisteme de distribuție [] cooperează la nivelul Uniunii [] pentru a promova finalizarea și funcționarea pieței interne a energiei electrice și pentru a promova gestionarea optimă și exploatarea coordonată a sistemelor de transport și de distribuție. []
- (1a) **Operatorii de sisteme de distribuție sunt îndreptățiți să se asocieze prin instituirea unei entități europene pentru operatorii de sisteme de distribuție – entitatea OSD UE – și să i se alăture. Entitatea OSD UE este instituită cel târziu la 31 decembrie 2022 și îndeplinește atribuțiile și procedurile prevăzute de prezentul regulament în conformitate cu articolul [51]. Ca entitate expertă care lucrează pentru interesul european comun, nu reprezintă un interes special și nici nu încearcă să influențeze procesul de luare a deciziilor pentru a apăra anumite interese.**
- (1b) **Membrii entității OSD UE fac obiectul înregistrării și achitării unei cotizații echitabile și proporționale.**

Articolul 50

Instituirea entității OSD UE []

(0) **Entitatea OSD UE este formată, cel puțin, dintr-o Adunare generală, un Consiliu de administrație, un grup de consilieri strategici, grupuri de experți și un secretar general.**

(1) [] **În termen de** [OP: *douăsprezece luni de la intrarea în vigoare*], operatorii de sisteme de distribuție [] transmit Comisiei și agenției proiectul de statut, **în conformitate cu [articolul 50a], inclusiv un cod de conduită**, o listă a membrilor înregistrați, proiectul de regulament de procedură, inclusiv normele de procedură cu privire la consultarea ENTSO pentru energie electrică și a altor părți interesate [] și normele de finanțare ale entității OSD UE care urmează a fi instituită.

[]

[]

(2) În termen de două luni de la primirea documentelor de mai sus, după consultarea în mod oficial a organizațiilor care reprezintă toate părțile interesate, în special utilizatorii sistemelor de distribuție, agenția furnizează Comisiei un aviz cu privire la proiectul de statut, la lista membrilor și la proiectul de regulament de procedură.

(3) În termen de trei luni de la primirea avizului agenției, Comisia emite un aviz cu privire la proiectul de statut, la lista membrilor și la proiectul de regulament de procedură, luând în considerare avizul agenției prevăzut la alineatul (2).

(4) În termen de trei luni de la data primirii avizului favorabil din partea Comisiei, operatorii de sisteme de distribuție înființează entitatea OSD UE și adoptă și publică statutul și regulamentul de procedură ale acesteia.

- (5) Documentele menționate la alineatul (1) se transmit Comisiei și agenției în cazul în care li se aduc modificări sau la cererea motivată a acestora. Agenția și Comisia emit un aviz în conformitate cu procesul prevăzut la alineatele (2)-(4).
- (6) Costurile legate de activitățile entității OSD UE sunt suportate de către operatorii de sisteme de distribuție care sunt membri înregistrați și se iau în considerare la calcularea tarifelor. Autoritățile de reglementare aprobă costurile respective numai dacă acestea sunt rezonabile și proporționale.

Articolul 50a

Principalele norme și proceduri pentru entitatea OSD UE pentru energie electrică

- (1) **Statutul entității OSD UE adoptat în conformitate cu articolul 50 garantează următoarele principii:**
- (a) **participarea la lucrările entității OSD UE este limitată la membrii înregistrați cu posibilitatea de delegare în calitatea de membru;**
- (b) **deciziile strategice legate de activitățile entității OSD UE, precum și orientările/liniile directe strategice pentru Consiliul de administrație sunt adoptate de Adunarea generală;**
- (c) **deciziile Adunării generale sunt adoptate în conformitate cu următoarele norme:**
- **atunci când se atinge nivelul de 65 % din voturile atribuite membrilor Adunării generale;**
 - **fiecare membru dispune de un număr de voturi proporțional cu numărul respectiv de clienți și**
 - **rezultatul final este susținut de cel puțin 55 % din membrii Adunării generale.**

- (d) **deciziile Adunării generale sunt blocate în conformitate cu următoarele norme:- atunci când se atinge nivelul de 35 % din totalul voturilor atribuite membrilor Adunării generale;**
- **fiecare membru dispune de un număr de voturi proporțional cu numărul respectiv de clienți și**
 - **rezultatul final este susținut de cel puțin 25 % din membrii Adunării generale.**
- (e) **Consiliul de administrație este ales de Adunarea generală, pentru un mandat de maximum 4 ani;**
- (f) **Consiliul de administrație numește președintele și cei trei vicepreședinți dintre membrii săi;**
- (g) **cooperarea OSD-OTS în temeiul articolelor 52 și 53 sunt conduse de Consiliul de administrație;**
- (h) **deciziile Consiliului de administrație sunt adoptate cu o majoritate simplă de 15 voturi;**
- (i) **pe baza propunerii Consiliului de administrație, secretarul general este numit de Adunarea generală din rândul membrilor săi, pentru un mandat de patru ani, care poate fi reînnoit o singură dată;**
- (j) **pe baza propunerii Consiliului de administrație, grupurile de experți sunt numite de Adunarea generală, fiecare grup având maximum 30 de membri cu posibilitatea ca o treime să provină din afara grupului de membri. În plus, grupul de experți „unul pe țară” este instituit și este format din exact un reprezentant OSD din fiecare stat membru.**

- (2) Procedurile adoptate de entitatea OSD UE garantează tratamentul echitabil și proporțional al membrilor săi și reflectă diversitatea geografică și structura economică a membrilor săi. În special, procedurile prevăd că:**
- (a) Consiliul de administrație este alcătuit din președintele Consiliului de administrație și 27 de membri, din care:**
- 9 sunt reprezentanți ai membrilor cu peste 1 milion de utilizatori ai rețelei;
 - 9 sunt reprezentanți ai membrilor cu peste 100 000 și mai puțin de 1 milion de utilizatori ai rețelei și
 - 9 sunt reprezentanți ai membrilor cu mai puțin de 100 000 de utilizatori ai rețelei;
- (ab) reprezentanți ai asociațiilor OSD existente pot participa ca observatori la reuniunile Consiliului de administrație;**
- (b) Consiliul de administrație nu poate fi format din mai mult de 3 reprezentanți ai membrilor provenind din același stat membru sau din același grup industrial;**
- (c) fiecare vicepreședinte al Consiliului de administrație trebuie să fie numit dintre reprezentanții membrilor în fiecare categorie descrisă la litera (a) de mai sus;**
- (e) reprezentanții membrilor provenind dintr-un stat membru sau din același grup industrial nu pot constitui majoritatea participanților grupului de experți;**
- (f) Consiliul de administrație instituie un grup de consilieri strategici care oferă un aviz Consiliului de administrație și grupurilor de experți și este format din reprezentanți ai asociațiilor OSD europene și reprezentanți ai statelor membre care nu sunt reprezentate în Consiliul de administrație.**

Articolul 51

Atribuțiile entității OSD UE

(1) Atribuțiile entității OSD UE sunt următoarele:

(ordinea punctelor s-a modificat)

- (a) *(anterior f)* participarea la elaborarea codurilor de rețea **care sunt relevante pentru exploatarea și planificarea rețelelor de distribuție și pentru exploatarea coordonată a rețelelor de transport și de distribuție** în temeiul articolului 55.
- (b) *(anterior a)* [] **promovarea** exploatării și planificării [] rețelelor de distribuție **în cooperare cu exploatarea și planificarea rețelelor de transport;**
- (c) *(anterior b)* **facilitarea** integrării surselor regenerabile de energie, a producerii distribuite și a altor resurse integrate în rețeaua de distribuție, cum ar fi stocarea energiei;
- (d) *(anterior c)* [] **facilitarea** [] **flexibilității** și a răspunsului **părții** de consum, **precum și distribuirea accesului pe piață al utilizatorilor rețelei;**
- (e) *(anterior d)* **contribuție la** digitalizarea **sistemelor** [] de distribuție, inclusiv implementarea rețelelor inteligente și a sistemelor de contorizare inteligentă;
- (f) *(anterior d)* **sprijinirea dezvoltării** gestionării datelor, a securității cibernetice și a protecției datelor **în cooperare cu autoritățile competente și entitățile reglementate;**

- (2) În plus, entitatea OSD UE:
- (a) cooperează cu ENTSO pentru energie electrică [] la monitorizarea punerii în aplicare a codurilor de rețea și a orientărilor/liniilor directe adoptate în temeiul prezentului regulament care sunt relevante pentru exploatarea și planificarea rețelelor de distribuție și pentru exploatarea coordonată a rețelelor de transport și de distribuție;
 - (b) cooperează cu ENTSO pentru energie electrică [] și adoptă cele mai bune practici cu privire la exploatarea și planificarea coordonată a sistemelor de transport și de distribuție, inclusiv aspecte precum schimbul de date între operatori și coordonarea resurselor de energie distribuite;
- []
- (d) adoptă un program de lucru anual și un raport anual;
 - (e) funcționează în deplină conformitate cu normele în materie de concurență și asigură **neutralitate**.

Articolul 52

Consultările în cadrul procesului de elaborare a codurilor de rețea

- (1) La elaborarea codurilor de rețea în temeiul articolului 55, entitatea OSD UE organizează un proces de consultare extinsă, într-un stadiu incipient și în mod deschis și transparent, implicând toate părțile interesate relevante și în special organizațiile care reprezintă toate părțile interesate, în conformitate cu regulamentul de procedură menționat la articolul 50. Această consultare include, de asemenea, autorități [] de reglementare și alte autorități naționale, întreprinderi de furnizare și de producție, utilizatori ai sistemelor, inclusiv clienți, [], organisme tehnice și platforme ale părților interesate. Consultarea are ca scop identificarea punctelor de vedere și a propunerilor tuturor părților relevante în decursul procesului decizional.

- (2) Toate documentele și procesele-verbale ale întrunirilor care au legătură cu consultările menționate la alineatul (1) se fac publice.
- (3) Entitatea OSD UE ia în considerare punctele de vedere comunicate în decursul consultărilor. Înainte de adoptarea propunerilor pentru codurile de rețea menționate la articolul 55, entitatea OSD UE precizează în ce mod au fost luate în considerare observațiile primite în cadrul consultării. În cazul în care observațiile nu au fost luate în considerare, aceasta furnizează justificări.

Articolul 53

Cooperarea dintre operatorii de sisteme de distribuție și operatorii de transport și de sistem

- (1) Operatorii de sisteme de distribuție și **operatorii de transport și de sistem** cooperează **între ei []** la planificarea și exploatarea rețelelor lor. În special, operatorii de transport și de sistem și operatorii de sisteme de distribuție fac schimb de toate informațiile și datele necesare privind performanța activelor de producere și a răspunsului părții de consum, exploatarea zilnică a rețelelor lor și planificarea pe termen lung a investițiilor în rețea, cu scopul de a asigura dezvoltarea și exploatarea rentabilă, în siguranță și în mod fiabil a rețelelor lor.
- (2) Operatorii de transport și de sistem și operatorii de sisteme de distribuție cooperează **între ei** pentru a asigura un acces coordonat la resurse precum producerea distribuită, stocarea energiei sau consumul dispecerizabil, care pot sprijini nevoile specifice atât sistemului de distribuție, cât și sistemului de transport.

Capitolul VII

Codurile de rețea și orientările/liniile directoare

Articolul 54

Adoptarea codurilor de rețea și a orientărilor/liniilor directoare

- (1) Comisia poate adopta acte [] **de punere în aplicare**, sub rezerva competențelor delegate menționate la articolul 55 și la articolul 57. Aceste acte **de punere în aplicare** [] pot fi adoptate sub formă de coduri de rețea pe baza unor propuneri de texte elaborate de ENTSO pentru energie electrică sau, în cazul în care acest lucru este decis în lista priorităților în temeiul articolului 55 alineatul (2), de către entitatea OSD UE **acolo unde este cazul în cooperare reciprocă cu ENTSO pentru energie electrică** și de către agenție în temeiul procedurii prevăzute la articolul 55, ori sub formă de orientări/linii directoare adoptate în temeiul procedurii prevăzute la articolul 57.
- (2) Codurile de rețea și orientările/liniile directoare
- []
- (a) asigură gradul minim de armonizare necesar pentru a atinge obiectivele prezentului regulament;
- (a) țin seama, după caz, de caracteristicile regionale specifice;

- (b) nu depășesc ceea ce este necesar pentru scopul urmărit și
- (c) nu aduc atingere dreptului statelor membre de a elabora coduri de rețea naționale care nu afectează comerțul [] interzonal.

Articolul 55

Stabilirea codurilor de rețea

- (1) Comisia are competența de a adopta [] **acte de punere în aplicare** în conformitate cu articolul [] **62 alineatul (2) pentru a asigura condiții uniforme de punere în aplicare a prezentului regulament prin [] instituirea [] de coduri de rețea în următoarele domenii:**
 - (a) **normele privind siguranța și fiabilitatea rețelei, inclusiv normele privind capacitatea de rezervă tehnică de transport pentru a asigura siguranța exploatării rețelei, inclusiv stările sistemului, măsurile de remediere și limitele de siguranță în funcționare, controlul tensiunii și gestionarea puterii reactive, gestionarea curentului de scurtcircuit, gestionarea fluxului de energie electrică, analiza și gestionarea contingențelor, echipamentele și sistemele de protecție, schimbul de date, conformitatea, formare, planificarea operațională și analiza siguranței, coordonarea regională a siguranței în funcționare, coordonarea întreruperilor, planurile de disponibilitate a activelor relevante, analiza adecvării, servicii auxiliare și mediile de date de planificare operațională;**
 - (b) **normele privind racordarea la rețea, inclusiv racordarea locurilor de consum racordate la sistemul de transport, a instalațiilor de distribuție racordate la sistemul de transport și a sistemelor de distribuție, racordarea unităților consumatoare utilizate pentru a furniza servicii de consum dispecerizabil, cerințele pentru racordarea la rețea a instalațiilor de generare, cerințele pentru sistemele de înaltă tensiune în curent continuu, cerințele pentru modulele generatoare din centrală conectate în curent continuu și stațiile de conversie de curent continuu de înaltă tensiune din terminale și procedurile de notificare de funcționare pentru racordarea la rețea;**

- (c) normele privind accesul terților la rețea;
- (d) normele privind schimbul de date și decontarea;
- (e) normele privind interoperabilitatea;
- (f) procedurile operaționale pentru situații de urgență, **inclusiv planurile de apărare a sistemului, planurile de restaurare, interacțiunile de pe piață, schimbul de informații și comunicarea, precum și instrumente și instalații;**
- (g) normele privind alocarea capacității și managementul congestiei, [] **inclusiv metodologii și procese de calculul al capacităților pentru ziua următoare, intrazilnice și la termen, de rețea, modele de rețele, configurația zonelor de ofertare, redispecerizarea și comercializarea în contrapartidă, algoritmi de tranzacționare, cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor intrazilnice, fermitatea capacității interzonale alocate, distribuirea veniturilor din congestii, acoperirea riscurilor în cazul transportului interzonal, proceduri de alocare, precum și recuperarea costurilor aferente alocării capacităților și gestionării congestiilor;**
- (h) normele privind schimburile comerciale asociate asigurării, din punct de vedere tehnic și operațional, a furnizării de servicii de acces la rețea și de servicii de echilibrare a rețelei, **inclusiv funcții și responsabilități, platforme pentru schimbul de energie de echilibrare, timpii de închidere a porților, cerințe pentru produsele standard și specifice, achiziția de servicii de echilibrare, alocarea capacității interzonale pentru schimbul de servicii de echilibrare sau pentru utilizarea în comun a rezervelor, decontarea energiei de echilibrare, decontarea schimburilor de energie între operatorii de sistem, decontarea dezechilibrelor și decontarea capacității de echilibrare;**
- (i) normele privind transparența;
- (j) normele de echilibrare, inclusiv normele privind rezerva de putere aferentă rețelei, **inclusiv reglajul frecvență-putere, parametrii de definire a calității frecvenței și de referință, rezervele pentru asigurarea stabilității frecvenței, rezervele pentru restabilirea frecvenței, rezervele de înlocuire, schimbul și utilizarea în comun a rezervelor, procesele de activare transfrontalieră a rezervelor, procesele de control al timpilor și transparența informațiilor;**

- (k) normele privind structurile armonizate ale tarifelor de transport [] **[astfel cum sunt menționate la articolul 16]** [], inclusiv semnalele de localizare și normele privind mecanismul de compensare între operatorii de transport și de sistem; normele privind eficiența energetică a rețelelor de energie electrică;
- (m) normele privind furnizarea nediscriminatorie și transparentă de servicii de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței, inclusiv controlul tensiunii în regim permanent, inerția, injecția rapidă de putere reactivă, **inerția privind stabilitatea rețelei, curentul de scurtcircuit**, capacitatea de pornire cu surse proprii și **capacitatea funcționării în regim insularizat**;

[]

- (o) **normele sectoriale specifice pentru [] aspectele legate de securitatea cibernetică ale fluxurilor transfrontaliere de energie electrică, [] în privința cerințelor minime comune, a planificării, monitorizării, raportării și gestionării crizelor;**

[]

- (2) După consultarea agenției, a ENTSO pentru energie electrică, **a entității OSD UE** și a celorlalte părți interesate relevante, Comisia stabilește o listă a priorităților la fiecare trei ani, care identifică domeniile prevăzute la alineatul (1), pentru a fi incluse în elaborarea codurilor de rețea. Dacă obiectul codului de rețea este direct legat de exploatarea sistemului de distribuție și **nu în primul rând** [] relevant pentru transport, Comisia poate solicita entității OSD UE [] **în cooperare cu** [] ENTSO pentru energie electrică, să convoace un comitet de redactare și să înainteze agenției o propunere de cod de rețea.

- (3) Comisia solicită agenției să îi prezinte într-un termen rezonabil, care să nu depășească șase luni, o orientare-cadru fără caracter obligatoriu („orientare-cadru”) care să stabilească principii clare și obiective pentru dezvoltarea codurilor de rețea referitor la domeniile identificate în lista de priorități. Solicitarea Comisiei poate include condițiile pe care le abordează orientarea-cadru. Fiecare orientare-cadru contribuie la integrarea pieței și la respectarea principiilor nediscriminării, concurenței efective și funcționării eficiente a pieței. În urma unei cereri motivate din partea agenției, Comisa poate prelungi acest termen.
- (4) Agenția consultă în mod oficial ENTSO pentru energie electrică, entitatea OSD UE și alte părți interesate relevante cu privire la orientarea-cadru, în termen de cel puțin două luni, într-un mod deschis și transparent.
- (5) Agenția prezintă Comisiei o orientare-cadru fără caracter obligatoriu atunci când i se solicită acest lucru în temeiul alineatului (3). Agenția revizuieste orientarea-cadru fără caracter obligatoriu și o retransmite Comisiei atunci când i se solicită acest lucru în temeiul alineatului (6).
- (6) În cazul în care Comisia consideră că orientarea-cadru nu contribuie la integrarea pieței și la respectarea principiilor nediscriminării, concurenței efective și funcționării eficiente a pieței, Comisia poate solicita agenției să revizuiască orientarea-cadru într-un termen rezonabil și să o retransmită Comisiei.
- (7) În cazul în care agenția nu transmite sau nu retransmite o orientare-cadru în termenul stabilit de Comisie în temeiul alineatelor (3) sau (6), Comisia elaborează orientarea-cadru în cauză.
- (8) Comisia solicită ENTSO pentru energie electrică sau entității OSD UE, [] **în cooperare cu ENTSO pentru energie electrică**, atunci când se decide astfel în lista priorităților în temeiul alineatului (2), să transmită agenției o propunere de cod de rețea conform cu orientările-cadru relevante, într-un termen rezonabil care să nu depășească douăsprezece luni.

- (9) ENTSO pentru energie electrică sau entitatea OSD UE, în cazul în care se decide astfel în lista priorităților în temeiul alineatului (2), convoacă un comitet de redactare care să o asiste în procesul de elaborare a codului de rețea. Comitetul de redactare este format din reprezentanți ai ENTSO pentru energie electrică, ai agenției, **după caz** ai entității OSD UE, din operatori ai pieței energiei electrice desemnați, dacă este cazul, și dintr-un număr limitat de părți interesate principale afectate. ENTSO pentru energie electrică sau entitatea OSD UE, **în cooperare cu ENTSO pentru energie electrică**, în cazul în care se decide astfel în lista priorităților în temeiul alineatului (2), elaborează propuneri de coduri de rețea în domeniile menționate la alineatul (1), în urma solicitării care i-a fost adresată de către Comisie, în conformitate cu alineatul (8).
- (10) Agenția revizuieste codul de rețea și se asigură că respectivul cod de rețea este conform cu orientarea-cadru relevantă și contribuie la integrarea pieței și la respectarea principiilor nediscriminării, concurenței efective și funcționării eficiente a pieței și, transmite Comisiei codul de rețea revizuit în termen de șase luni de la data primirii propunerii. În propunerea transmisă Comisiei, agenția ține seama de opiniile exprimate de toate părțile implicate în cursul elaborării proiectului de propunere sub conducerea ENTSO pentru energie electrică sau a entității OSD UE și consultă în mod oficial părțile interesate relevante cu privire la versiunea care urmează a fi transmisă Comisiei.
- (11) În cazul în care ENTSO pentru energie electrică sau entitatea OSD UE nu au reușit să elaboreze un cod de rețea în termenul stabilit de Comisie în temeiul alineatului (8), Comisia poate solicita agenției să pregătească un proiect de cod de rețea pe baza orientării-cadru relevante. Agenția poate lansa alte consultări pe parcursul pregătirii unui proiect de cod de rețea, în temeiul prezentului alineat. Agenția transmite Comisiei un proiect de cod de rețea pregătit în temeiul prezentului alineat și poate recomanda adoptarea acestuia.

- (12) Comisia poate adopta, din proprie inițiativă, în cazul în care ENTSO pentru energie electrică sau entitatea OSD UE nu au pregătit un cod de rețea sau agenția nu a pregătit un proiect de cod de rețea în conformitate cu alineatul (11) din prezentul articol, sau la recomandarea agenției, în temeiul alineatului (10) din prezentul articol, unul sau mai multe coduri de rețea în domeniile enumerate la alineatul (1).
- (13) În cazul în care Comisia propune adoptarea unui cod de rețea din proprie inițiativă, Comisia consultă agenția, ENTSO pentru energie electrică și toate părțile interesate relevante cu privire la proiectul de cod de rețea într-un interval de cel puțin două luni.
- (14) Prezentul articol nu aduce atingere dreptului Comisiei de a adopta sau de a modifica orientările/liniile directoare, astfel cum este prevăzut la articolul 57. Prezentul articol nu aduce atingere posibilității ENTSO pentru energie electrică de a elabora orientări/linii directoare fără caracter obligatoriu în domeniile prevăzute la alineatul (1), atunci când orientările/liniile directoare respective nu se aplică domeniilor care fac obiectul unei solicitări ce i-a fost adresată de către Comisie. Orientarea/linia directoare respectivă se transmite agenției în vederea emiterii unui aviz. Respectivul aviz este luat în considerare în mod corespunzător de către ENTSO pentru energie electrică.

Articolul 56

Modificarea codurilor de rețea

- (1) **Până la 31 decembrie 2025**, Comisia are competența de a adopta [] **acte de punere în aplicare** în conformitate cu articolul [] **62 alineatul (2)** privind modificarea codurilor de rețea **în domeniile menționate la articolul 55 alineatul (1) și** conform procedurii în temeiul articolului 55. []

- (2) Propunerile de modificări ale oricărui cod de rețea adoptat în temeiul articolului 55 pot fi propuse agenției de către persoanele care pot fi interesate de respectivul cod de rețea, inclusiv de către ENTSO pentru energie electrică, entitatea OSD UE, **autoritățile de reglementare**, operatorii **de sisteme de distribuție** și operatorii de transport și de sistem, utilizatorii de sisteme și consumatori. De asemenea, agenția poate propune modificări din proprie inițiativă [] .
- (3) Agenția poate prezenta Comisiei propuneri motivate de modificare [] explicând modul în care propunerile respective respectă obiectivele codurilor de rețea stabilite la articolul 55 alineatul (2). Atunci când consideră că o propunere de modificare este admisibilă și în cazul modificărilor din proprie inițiativă, Agenția consultă toate părțile interesate în conformitate cu articolul 15 din [Regulamentul (CE) nr. 713/2009 reformat propus prin COM(2016) 863/2].
- (4) **Până la 31 decembrie 2025**, Comisia este împuternicită să adopte, ținând seama de propunerile agenției, modificări la oricare dintre codurile de rețea adoptate în temeiul articolului 55 sub formă de **acte de punere în aplicare** [] în conformitate cu [] articolul [] **62 alineatul (2)**.

[]

Articolul 57

Orientări/Linii directoare

- (1) **Până la 31 decembrie 2025**, Comisia poate adopta orientări/linii directoare cu caracter obligatoriu în domeniile enumerate în continuare. **Orientările/liniile directoare respective se adoptă ca acte de punere în aplicare în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 62 alineatul (2)**.
- (2) **Până la 31 decembrie 2025**, Comisia poate adopta [] **acte de punere în aplicare** ca orientare/linie directoare în domeniile în care astfel de acte ar putea fi dezvoltate, de asemenea, în cadrul procedurii privind codurile de rețea în temeiul articolului 55 alineatul (1).

- (3) Se pot adopta orientări/linii directoare referitoare la mecanismul de compensare a operatorilor de transport și de sistem. Acestea precizează, în conformitate cu principiile menționate la articolele 46 și 16:
- (a) detalii privind procedura de stabilire a operatorilor de transport și de sistem care sunt responsabili cu plata compensațiilor pentru fluxurile transfrontaliere, inclusiv în ceea ce privește separarea dintre operatorii de sisteme naționale de transport de unde provin fluxurile transfrontaliere și sistemele unde ajung în final aceste fluxuri, în conformitate cu articolul 46 alineatul (2);
 - (b) detalii privind procedura de plată care trebuie urmată, inclusiv stabilirea primei perioade pentru care urmează a fi plătite compensații, în conformitate cu articolul 46 alineatul (3) al doilea paragraf;
 - (c) detalii privind metodologiile de stabilire a fluxurilor transfrontaliere găzduite, pentru care urmează a fi plătite compensații în temeiul articolului 46, atât în ceea ce privește cantitatea, cât și tipul fluxurilor, precum și amploarea acestor fluxuri care provin din și/sau ajung în sistemele de transport ale fiecărui stat membru, în conformitate cu articolul 46 alineatul (5);
 - (d) detalii privind metodologia de stabilire a costurilor și beneficiilor aferente găzduirii fluxurilor transfrontaliere, în conformitate cu articolul 46 alineatul (6);
 - (e) detalii privind tratamentul, în contextul mecanismului de compensare între operatorii de transport și de sistem, al fluxurilor de energie electrică provenite din țări aflate în afara Spațiului Economic European sau care ajung în afara acestuia; și
 - (f) participarea sistemelor naționale care sunt interconectate prin linii de curent continuu, în conformitate cu articolul 46.

- (4) De asemenea, orientările/liniile directoare pot stabili normele aplicabile legate de tarifele aplicate producătorilor, stocării energiei și clienților (sarcina) în cadrul sistemelor tarifare naționale pentru [] transport [], inclusiv reflectarea mecanismului de compensare între operatori de transport și de sistem în tarifele de rețea naționale și prevederea unor semnale de localizare adecvate și eficiente, în conformitate cu principiile enunțate la articolul 16.

Orientările/Liniile directoare pot să prevadă existența unor semnale de localizare adecvate și armonizate la nivelul Uniunii.

Armonizările realizate în această privință nu împiedică statele membre să aplice mecanisme pentru a garanta că tarifele de acces la rețea suportate de către clienți (sarcina) sunt comparabile pe întreg teritoriul lor.

- (5) După caz, orientările/liniile directoare care asigură gradul minim de armonizare necesar pentru a atinge obiectivul prezentului regulament pot să specifice, de asemenea:
- (a) detalii despre normele privind schimburile comerciale de energie electrică;(b) detalii privind normele de stimulare a investițiilor pentru capacitatea de interconexiune, inclusiv semnalele de localizare;
- (6) Comisia poate adopta orientări/linii directoare cu privire la implementarea coordonării operaționale între operatorii de transport și de sistem la nivelul Uniunii.
- Aceste orientări/linii directoare sunt în concordanță cu și să se bazeze pe codurile de rețea menționate la articolul 55 din prezentul regulament și să se bazeze pe specificațiile adoptate și pe avizul agenției menționat la articolul 27 alineatul (1) litera (g) din prezentul regulament. La adoptarea acestor orientări/linii directoare, Comisia ia în considerare diferitele cerințe operaționale regionale și naționale.

[Orientările/Liniile directoare respective se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 62 alineatul (2).]

- (7) La adoptarea sau modificarea orientărilor/liniilor directoare, Comisia consultă agenția, ENTSO pentru energie electrică, **entitatea OSD UE** și alte părți interesate dacă este cazul.

Articolul 58

Dreptul statelor membre de a prevedea măsuri mai detaliate

Prezentul regulament nu aduce atingere drepturilor statelor membre de a menține sau de a introduce măsuri care conțin dispoziții mai detaliate decât cele prevăzute de prezentul regulament, de orientările/liniile directoare menționate la articolul 57 sau de codurile de rețea menționate la articolul 55, cu condiția ca măsurile respective să nu **intre în conflict cu**] legislația Uniunii.

Articolul 58a

Până la 31 decembrie 2023, Comisia evaluează actele de punere în aplicare existente care conțin coduri de rețea și orientări/linii directoare pentru a evalua care dintre elementele lor ar putea fi consacrate în acte legislative ale Uniunii privind piața internă a energiei electrice și cum ar putea fi revizuite competențele pentru coduri de rețea și pentru orientări/linii directoare în temeiul articolelor 55 și 57. Comisia transmite un raport amănunțit al evaluării sale Parlamentului European și Consiliului. Raportul respectiv este însoțit, după caz, de propuneri legislative ca urmare a evaluării din partea Comisiei.

Capitolul VIII

Dispoziții finale

Articolul 59

Linii noi de interconexiune

- (1) Noile linii de interconexiune de curent continuu pot fi scutite, la cerere și pentru o perioadă limitată de timp, de la aplicarea dispozițiilor articolului 17 alineatul (2) din prezentul regulament, și/sau ale articolelor 6, și 43, ale articolului 59 alineatul (6) și ale articolului 60 alineatul (1) din [Directiva 2009/72/CE reformată propusă prin COM(2016) 864/2] în următoarele condiții:
- (a) investiția trebuie să conducă la intensificarea concurenței în domeniul alimentării cu energie electrică;
 - (b) investiția prezintă un nivel de risc care nu ar permite realizarea sa fără acordarea unei derogări;
 - (c) linia de interconexiune trebuie să se afle în proprietatea unei persoane fizice sau juridice separate, cel puțin din punctul de vedere al formei juridice, de operatorii în sistemele cărora se va construi;
 - (d) se percep tarife de la utilizatorii liniei de interconexiune respective;
 - (e) de la deschiderea parțială a pieței prevăzută la articolul 19 din Directiva 96/92/CE a Parlamentului European și a Consiliului¹⁸, nicio parte a capitalului sau a costurilor de exploatare a liniei de interconexiune nu a fost recuperată de la nicio componentă a tarifelor aplicate pentru utilizarea sistemelor de transport sau distribuție legate de această linie de interconexiune; și

¹⁸ Directiva 96/92/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 decembrie 1996 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice (JO L 27, 30.1.1997, p. 20).

- (f) derogarea nu trebuie să aducă atingere concurenței sau buneii funcționări a pieței interne a energiei electrice, nici funcționării corespunzătoare a sistemului reglementat la care este legată linia de interconexiune.
- (2) Alineatul (1) se aplică, de asemenea, în situații excepționale, și liniilor de interconexiune de curent alternativ, în condițiile în care costurile și riscurile investiționale aferente sunt suficient de mari comparativ cu costurile și riscurile suportate în mod normal la conectarea printr-o linie de interconexiune de curent alternativ a două sisteme naționale de transport învecinate.
- (3) Alineatul (1) se aplică și în cazul creșterilor semnificative de capacitate în liniile de interconexiune existente.
- (4) Decizia cu privire la derogare menționată la alineatele (1), (2) și (3) este adoptată de la caz la caz de către autoritățile de reglementare ale statelor membre interesate. O derogare poate acoperi total sau parțial capacitatea noii linii de interconexiune sau pe cea a liniei de interconexiune existente cu o capacitate semnificativ crescută.

În termen de două luni de la data la care ultima dintre autoritățile de reglementare competente a primit cererea de derogare, agenția poate furniza un aviz consultativ autorităților de reglementare respective, care ar putea sta la baza deciziei acestora.

La decizia de acordare a unei derogări, este necesar să se examineze, de la caz la caz, necesitatea de a impune condiții privind durata derogării și accesul nediscriminatoriu la linia de interconexiune. La luarea deciziei privind respectivele condiții, se iau în calcul, în special, capacitatea suplimentară ce va fi construită sau modificarea capacității existente, orizontul de timp al proiectului și condițiile naționale.

Înainte de acordarea unei derogări, autoritățile de reglementare ale statului membru implicat decid asupra normelor și mecanismelor pentru gestionarea și alocarea capacității. Normele referitoare la managementul congestiei includ obligația de a oferi pe piață capacitatea neutilizată, iar utilizatorii interconexiunii au dreptul de a-și comercializa capacitățile de interconexiune contractate pe piața secundară. La evaluarea criteriilor menționate la alineatul (1) literele (a), (b) și (f), sunt luate în considerare rezultatele respectivei proceduri de alocare a capacităților.

În cazul în care toate autoritățile de reglementare competente au ajuns la un acord cu privire la decizia de derogare în termen de șase luni, acestea comunică decizia luată agenției.

Decizia de derogare, inclusiv condițiile prevăzute la cel de-al doilea paragraf al prezentului alineat, trebuie motivată corespunzător și publicată.

- (5) Decizia menționată la alineatul (4) se adoptă de către agenție:
- (a) în situația în care toate autoritățile de reglementare competente nu au ajuns la un acord în termen de șase luni de la data solicitării derogării adresate ultimei dintre aceste autorități de reglementare; sau
 - (b) la solicitarea comună a autorităților naționale de reglementare competente.

Înainte de adoptarea unei decizii, agenția consultă autoritățile de reglementare în cauză și solicitanții.

- (6) Prin derogare de la alineatele (4) și (5), statele membre pot prevedea ca autoritățile de reglementare sau agenția, după caz, să prezinte autorității competente din statul membru, în vederea unei decizii oficiale, avizul privind cererea de derogare. Avizul respectiv se publică împreună cu decizia de acordare a derogării.

- (7) O copie a fiecărei cereri de derogare se transmite imediat de către autoritățile de reglementare agenției și Comisiei, la data primirii, în scop informativ. Decizia, împreună cu toate informațiile relevante referitoare la aceasta, este notificată Comisiei fără întârziere, de către autoritățile de reglementare implicate sau de către agenție (organisme de notificare). Aceste informații pot fi comunicate Comisiei în formă consolidată, permițându-i-se astfel să ajungă la o decizie bine fundamentată. Informațiile trebuie să cuprindă, în special:
- (a) motivele detaliate pe baza cărora a fost acordată sau refuzată derogarea, inclusiv datele financiare care demonstrează necesitatea derogării;
 - (b) analiza efectuată în privința efectelor acordării derogării asupra concurenței și asupra bunei funcționări a pieței interne a energiei electrice;
 - (c) motivele care justifică durata și cota din capacitatea totală a liniei de interconexiune respective pentru care se acordă derogarea; și
 - (d) rezultatul consultărilor cu autoritățile de reglementare în cauză.
- (8) În termen de 50 de zile lucrătoare din ziua următoare datei primirii unei notificări în conformitate cu alineatul (7), Comisia poate adopta o decizie prin care să solicite ca organismele de notificare să modifice sau să retragă decizia de acordare a unei derogări. Termenul de 50 de zile lucrătoare poate fi prelungit cu încă un termen suplimentar de 50 de zile lucrătoare, în cazul în care Comisia solicită informații suplimentare. Termenul suplimentar începe în ziua imediat următoare primirii informațiilor suplimentare complete. Termenul inițial poate fi, de asemenea, prelungit cu acordul Comisiei și al organismelor de notificare.

În cazul în care informațiile solicitate nu sunt furnizate în cadrul perioadei stabilite în cerere, notificarea se consideră retrasă cu excepția cazurilor în care, înainte de expirarea perioadei, fie perioada a fost prelungită cu acordul Comisiei și al autorităților de notificare, fie organismele de notificare au informat Comisia, furnizând motive întemeiate, asupra faptului că notificarea este considerată a fi completă.

Organismele de notificare se conformează deciziei Comisiei de modificare sau de retragere a deciziei de derogare în termen de o lună și informează Comisia în consecință.

Comisia păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

Decizia Comisiei cu privire la acordarea unei derogări încetează să mai producă efecte la doi ani de la data adoptării, în cazul în care, la acea dată, construcția liniei de interconexiune nu a început încă și la cinci ani de la data adoptării în cazul în care, la acea dată, linia de interconexiune nu este încă operațională, exceptând cazul în care Comisia decide, pe baza unei solicitări motivate din partea organismelor de notificare, că orice întârziere se datorează unor obstacole majore asupra cărora persoana căreia i s-a acordat derogarea nu are control.

- (9) În cazul în care autoritățile de reglementare ale statului membru în cauză decid să modifice o decizie în temeiul alineatului (1), acestea notifică decizia fără întârziere Comisiei, împreună cu toate informațiile relevante referitoare la decizia respectivă. Alineatele (1)-(8) se aplică deciziei notificate, luând în considerare particularitățile derogării existente.

- (10) Comisia poate, la cerere sau din oficiu, să redeschidă procedura:
- (a) în cazul în care, ținând seama în mod corespunzător de așteptările legitime ale părților și de echilibrul economic obținut în cadrul deciziei de derogare inițiale, a avut loc o schimbare semnificativă privind oricare dintre faptele pe care s-a fundamentat decizia;
 - (b) în cazul în care întreprinderile în cauză acționează contrar angajamentelor pe care și le-au asumat sau
 - (c) în cazul în care decizia a fost fundamentată pe informații incomplete, inexacte sau care induc în eroare, furnizate de părți.
- (11) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 63 referitoare la adoptarea orientărilor/liniilor directe cu privire la aplicarea condițiilor stabilite la alineatul (1) din prezentul articol și poate să stabilească procedura care trebuie urmată pentru aplicarea alineatelor (4), (7), (8), (9) și (10) din prezentul articol.

Articolul 59a

Derogări

- (1) Statele membre pot solicita derogări de la dispozițiile relevante menționate la articolele 3, 5, 6 alineatul (1), articolul 7 alineatele (1) și (4), articolele 8-10, 13-15, 17-22, articolul 23 alineatele (1), (2), (4), (5) și (5a), articolele 24, 32-44 și 48, în următoarele cazuri:**
- (a) statele membre pot demonstra că au probleme majore la exploatarea sistemelor izolate și conectate mici. În acest caz, derogarea este limitată în timp și face obiectul anumitor condiții care vizează creșterea concurenței și integrarea pe piața internă.**
 - (b) regiunile ultraperiferice în sensul articolului 349 din TFUE, care nu pot fi interconectate cu piața europeană a energiei din motive materiale evidente. În acest caz, derogarea nu este limitată în timp.**

În ambele cazuri, derogarea face obiectul unor condiții menite să asigure că derogarea nu împiedică tranziția către surse regenerabile de energie.

Atunci când acordă o derogare, Comisia ia în considerare în decizia sa în ce măsură derogarea trebuie să țină cont de aplicarea codurilor de rețea și a orientărilor/liniilor directe.

În cazul în care se acordă o derogare, înainte de a lua o decizie, Comisia informează statele membre cu privire la aceste solicitări, cu respectarea confidențialității.

(2) Articolele 3, 4, 5, articolul 6 alineatele (1), (2) litera (c), alineatul (2) litera (h), articolele 7-10, 12-15, 17-22, articolul 23 alineatele (1), (2), (5) și (5a), articolul 23 alineatul (4) litera (b), articolul 24, articolul 31 alineatele (2) și (3), articolele 32-44, 46 și 48 nu se aplică în Cipru până când sistemul său de transport nu este conectat la sistemele de transport ale altor state membre prin interconexiuni.

În cazul în care sistemul de transport din Cipru nu este conectat la sistemele de transport ale altor state membre prin interconexiuni până la 1 ianuarie 2026, Cipru evaluează necesitatea de derogare de la respectivele dispoziții și poate transmite Comisiei o cerere de derogare continuă. Comisia evaluează dacă aplicarea dispozițiilor în cauză riscă să creeze probleme semnificative pentru exploatarea sistemului de energie electrică în Cipru sau dacă se preconizează că aplicarea lor în Cipru va oferi beneficii pentru funcționarea pieței. Pe baza evaluării în cauză, Comisia emite o decizie motivată privind prelungirea totală sau parțială a [] derogării, care se publică în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

(3) Dispozițiile regulamentului nu afectează aplicarea derogărilor în conformitate cu [Directiva privind energia electrică].

Articolul 60

Furnizarea de informații și confidențialitatea

- (1) Statele membre și autoritățile de reglementare furnizează Comisiei, la cererea acesteia, toate informațiile necesare în scopul punerii în aplicare a dispozițiilor prezentului regulament

Comisia stabilește un termen rezonabil în care urmează să se furnizeze informațiile, luând în considerare complexitatea informațiilor cerute și urgența cu care sunt necesare informațiile respective.

- (2) În cazul în care statul membru sau autoritățile de reglementare implicate nu furnizează informațiile menționate la alineatul (1) în termenul prevăzut la alineatul (1), Comisia poate solicita toate informațiile necesare în scopul punerii în aplicare a dispozițiilor prezentului regulament direct de la întreprinderile în cauză.

La trimiterea unei solicitări de informații către o întreprindere, Comisia transmite, în același timp, o copie a solicitării către autoritățile de reglementare din statul membru pe al cărui teritoriu este situată întreprinderea respectivă.

- (3) În solicitarea de informații în temeiul alineatului (1), Comisia indică temeiul juridic al solicitării, termenul în care trebuie furnizate informațiile, scopul solicitării, precum și sancțiunile prevăzute la articolul 61 alineatul (2) pentru furnizarea de date incorecte, incomplete sau înșelătoare. Comisia stabilește un termen rezonabil, ținând seama de complexitatea informațiilor solicitate și de urgența cu care îi sunt necesare.

- (4) Proprietarii întreprinderilor sau reprezentanții lor și, în cazul persoanelor juridice, persoanele autorizate să le reprezinte prin lege sau prin actul lor constitutiv furnizează informațiile solicitate. Avocații autorizați în acest sens pot furniza informații în numele clienților lor, caz în care clienții rămân pe deplin responsabili în cazul în care informațiile furnizate sunt incomplete, incorecte sau înșelătoare.
- (5) În cazul în care o întreprindere nu furnizează informațiile solicitate în termenul stabilit de Comisie sau dacă furnizează informații incomplete, Comisia poate solicita informațiile prin intermediul unei decizii. Decizia precizează informațiile solicitate și stabilește un termen corespunzător pentru furnizarea lor. Aceasta indică sancțiunile prevăzute la articolul 61 alineatul (2). De asemenea, aceasta indică dreptul de recurs împotriva deciziei la Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

În același timp, Comisia transmite o copie a deciziei sale autorităților de reglementare din statul membru pe teritoriul căruia se află reședința persoanei sau sediul întreprinderii.

- (6) Informațiile menționate la alineatele (1) și (2) se utilizează numai în scopul punerii în aplicare a dispozițiilor prezentului regulament.

Comisia nu divulgă informațiile de tipul celor care, prin natura lor, intră sub incidența secretului profesional, obținute în temeiul prezentului regulament.

Articolul 61

Sanțiuni

- (1) Fără a aduce atingere alineatului (2), statele membre stabilesc norme privind sancțiunile aplicabile în cazul încălcării dispozițiilor prezentului regulament, a codurilor de rețea adoptate în temeiul articolului 55 și a orientărilor/liniilor directoare adoptate în temeiul articolului 57 și iau toate măsurile necesare pentru a garanta punerea în aplicare a dispozițiilor respective. Sancțiunile prevăzute trebuie să fie eficace, proporționale și cu efect de descurajare.
- (2) Prin decizie, Comisia poate impune întreprinderilor plata unor amenzi care nu depășesc 1 % din totalul cifrei de afaceri din exercițiul financiar anterior, atunci când, în mod deliberat sau din neglijență, acestea furnizează date incorecte, incomplete sau înșelătoare ca răspuns la o solicitare prezentată în aplicarea articolului 60 alineatul (3) sau dacă acestea nu se încadrează în termenul stabilit printr-o decizie adoptată în aplicarea articolului 60 alineatul (5) primul paragraf. La stabilirea cuantumului amenzii, Comisia ține seama de gravitatea nerespectării cerințelor de la primul paragraf.
- (3) Sancțiunile stabilite în conformitate cu alineatul (1) și deciziile luate în aplicarea alineatului (2) nu au caracter penal.

Articolul 62

Procedura comitetului

- (1) Comisia este asistată de comitetul înființat în temeiul articolului 68 din [Directiva 2009/72/CE reformată, propusă prin COM(2016) 864/2].

- (2) În cazul trimiterilor la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011¹⁹ al Parlamentului European și al Consiliului.

Articolul 63

Exercitarea delegării

- (1) Competența de a adopta acte delegate este conferită Comisiei în condițiile prevăzute la prezentul articol.
- (2) Competența de a adopta acte delegate menționată la [] articolul 46 alineatul (4) [] și la articolul 59 alineatul (11) se conferă Comisiei pe o perioadă nedeterminată începând de la [OP: a se introduce data intrării în vigoare].
- (3) Delegarea de competențe menționată la [] articolul 46 alineatul (4) [] și la articolul 59 alineatul (11) poate fi revocată în orice moment de Parlamentul European sau de Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării de competențe specificate în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua următoare datei publicării acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu aduce atingere valabilității oricărui [act delegat] care este deja în vigoare.
- (4) Înainte de adoptarea unui act delegat, Comisia consultă **Comitetul pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și experții desemnați** de fiecare stat membru în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional privind o mai bună legiferare din 13 aprilie 2016.

¹⁹ Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie (JO L 55, 28.2.2011, p. 13).

- (5) De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului.
- (6) Un act delegat adoptat în temeiul [] articolului 46 alineatul (4) [] și al articolului 56 alineatul (11) intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European, nici Consiliul nu ridică obiecții în termen de două luni de la data la care le-a fost notificat actul în cauză sau dacă, înainte de expirarea termenului respectiv, atât Parlamentul European, cât și Consiliul au informat Comisia că nu vor ridica obiecții. Termenul respectiv se prelungește cu două luni la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului.

Articolul 64

Abrogare

- (1) Regulamentul (CE) nr. 714/2009 se abrogă. Trimiterile la regulamentul abrogat se interpretează ca trimiteri la prezentul regulament și se citesc în conformitate cu tabelul de corespondență din anexa II.
- (1a) Orice act de punere în aplicare adoptat în temeiul Regulamentului nr. 714/2009 continuă să se aplice după data abrogării Regulamentului nr. 714/2009 până la abrogarea sa.**

Articolul 65

Intrare în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Se aplică de la 1 ianuarie 2020.

Articolele 13 și 58a din prezentul regulament se aplică de la data intrării în vigoare a prezentului regulament.

În sensul punerii în aplicare a articolului 13, Articolul 14 din prezentul regulament se aplică de la data intrării în vigoare a prezentului regulament.

În sensul revizuirii prezentului regulament cel târziu la sfârșitul anului 2030, după caz, Comisia prezintă o propunere.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles,

Pentru Parlamentul European

Președintele

Pentru Consiliu

Președintele